

Burja

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 13, številka 2

Poštnina plačana pri pošti 6223 Komen
JUNIJ 2018

*Z znanjem, poštenjem in pridnostjo stopajmo pogumno v iskanju novih poti.
V poletnih dneh si nabavimo moči, pa bo v jeseni bogata žetev za vse ljudi.
Čestitke ob prazniku naše občine in dnevu državnosti!*

*župan Marko Bandelli, mag. posl. ved,
podžupan Valter Ščuka,
člani občinskega sveta in delavci občinske uprave*

Izr. prof. dr. Marko Terseglav – dobitnik 18. Štrekljeve nagrade

Izr. prof. dr. Marko Terseglav se je rodil 8. septembra 1947 v Ljubljani, kjer je leta 1971 končal študij slavistike in primerjalne književnosti ter se leto za tem zaposlil na Glasbenonarodopisnem inštitutu ZRC SAZU. Leta 1980 je magistriral z nalogo Prešeren in slovenska ljudska pesem, leta 1993 pa doktoriral z nalogo Uskoška pesemska dediščina Bele krajine. V času podiplomskega študija se je izpopolnjeval v Bratislavi, Brnu, Zagrebu in Berlinu ter bil tri leta lektor slovenščine na univerzi v Osijeku. Leta 1995 je postal docent, leta 2001 pa izredni profesor folkloristike na Oddelku za etnologijo in kulturno antropologijo Filozofske fakultete v Ljubljani, kjer predava še danes.

Dr. Marko Terseglav je svoje življenjsko delo posvetil zgodovini slovenske folkloristike, njenim metodološkim in problem-skim premenam ter zbiranju in raziskovanju pesemskega izročila. Vsa svoja raziskovalna zanimanja je povezoval na ravneh znanstvenega in pedagoškega dela in jih vedno razumel v medsebojnem povezo-vanju.

Raziskovalni temi tako magistrskega kot tudi doktorskega dela, torej razmerje med umetnim in ljudskim v ustnem izročilu ter uskoško pesemsko izročilo Bele krajine, sta poleg drugih tem postali stalnica Terseglavovega raziskovalnega zanimanja. Temu sta posvečeni tudi njegovi osrednji monografiji. Monografijo Ljudsko pesništvo (1987) je zasnoval kot pregled teoretskih pojmov v folkloristiki, predvsem v okviru historičnih, družbenih in metodoloških spoznanj. Drugo monografijo, Uskoška pesemska dediščina Bele krajine (1996), pa je posvetil historični ter vsebinski analizi uskoške pesemske dediščine in je še danes temeljna literatura in vir za spoznavanje obravnavanega pesemskega gradiva in njegovega pomena v širšem okviru. Raziskovalno in znanstveno delo je dr. Marko Terseglav vedno utemeljil na dobrem poznavanju zgodovinskih virov in razumevanju širših družbenih in kulturnih okvirov, ki jih je sočasno utemeljeval s spoznavanjem in kritičnim vrednotenjem gradiva »na terenu«. Terensko delo je bila stalnica Terseglavovega delovanja v vlogi etnologa in folklorista, naj je šlo za sodelovanje v skupnem inštitutskem delu ali pa za njegovo osebno raziskovanje. Najobsežnejše zbirke posnetkov ljudske glasbe, ki so nastale v okviru njegovega terenskega dela, se nanašajo na področje Bizeljskega (1980) in Koroške (1976–1979), ključni pa so bili njegovi snemanji v Beli krajini. Ne

glede na to, ali govorimo o slovenskem ali uskoškem pesemskem izročilu Bele krajine, lahko rečemo, da je prav zahvaljujoč dr. Marku Terseglavu nastala bogata zbirka zvočnih posnetkov pesmi in s tem neprecenljiv dokument arhiva Glasbenonarodopisnega inštituta ter slovenskih in uskoških skupnosti Bele krajine. Dr. Terseglav je bil kasneje tudi (so)avtor izbora zvočnega gradiva za kar tri zgoščenke, s katerimi je – ob spremljajočem znanstvenem komentarju – tudi zvočno obeležil svoje življenjsko raziskovalno delo v Beli krajini: Bela krajina in Kostel: Zvočni primeri izvirne ljudske glasbe (2008), Pjevaj mi, pjevaj, sokole: Uskoška pesemska dediščina Bele krajine (2010) in Bog daj dobro leto: Ljudska pesemska dediščina Adlešičev (2011). Kljub upokojitvi dr. Marko Terseglav kot predavatelj še danes sodeluje z Oddelkom za etnologijo in kulturno antropologijo,

kjer izvaja predmeta Geneza slovenske folkloristične teorije in Slovensko ustno slovo-stvo, redno pa predava tudi pri predmetu Uvod v glasbeno folkloristiko na Akademiji za glasbo. Je mentor in somentor na diplomskem in podiplomskem študiju, pri čemer velja za natančnega bralca besedil in dobrega analitika. Kot predavatelj še danes uživa visok ugled, saj zna morebiti tudi bolj zahtevne teme slušateljem približati na enostaven in razumljiv način.

V obdobju aktivnega znanstvenega dela je dr. Marko Terseglav svoja spoznanja predstavljal na domačih in mednarodnih simpozijih. Vzporedno z znanstvenim in pedagoškim delom pa je znal ujeti tudi bolj aplikativne odvode svojega primarnega znanstvenega dela: s svojim folklorističnim znanjem ter odnosom do terenskega zbiranja in ohranjanja je sodeloval pri etnoloških raziskovalnih taborih, bil je urednik in zbiralec gradiva za številne pesmarice in zgoščenke ter pisec subtilnih predgovorov za najrazličnejše publikacije. V prostoru slovenske folkloristike dr. Marko Terseglav zavzema pomembno mesto tudi zato, ker je slovensko javnost in stroko soočil z raziskovanjem »prepovedanih« tem, kot so na primer šaljive in erotične pesmi, in se jim posvetil brez moralizirajočega sramu ali sicer pogostega prikrivanja znanstvenih dejstev.

Zaradi njegovega zbirateljskega, znanstvenega, publicističnega in pedagoškega dela na polju ljudske pesmi dr. Marka Terseglava uvrščamo med dostojne naslednike dr. Karla Štreklja. Podelitev nagrade temu vsestranskemu folkloristu se zato zdi več kot primerna.

Povzeto po utemeljitvi
Znanstvenoraziskovalnega centra SAZU
Foto: Ana Rojc

**Čestitamo dobitniku 18. Štrekljeve nagrade
za dosežke na področju zbiranja in ohranjanja ljudskega izročila,
izr. prof. dr. Marku Terseglavu.**

Slavnostna podelitev Štrekljeve nagrade
bo v nedeljo, 17. junija 2018,
ob 17.00 uri na Štrekljevi domačiji v Gorjanskem.

Utrinek z Dneva kraškega ovčarja

Glasilo Občine Komen
Letnik 13, številka 2, JUNIJ 2018

Izdajatelj:
Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
e-pošta: burja@komen.si

ISSN 2591-2321

Naklada: 1.420 izvodov
Glasilo brezplačno prejmejo gospodinjstva v občini Komen. Glasilo raznaša Pošta Slovenije. V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto v Komnu ali Štanjelu in jim sporočite, da glasila niste prejeli. Glasilo dobite brezplačno tudi na Občini v Komnu, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.komen.si.

Odgovorna urednica: Heidi Vrčon
Uredniški odbor: Tanja Bratina Grmek (pomočnica odg. urednice), Ana Godnik, Katjuša Rina Trampuž in mag. Andreja Štok
Lektoriranje: Barbara Jejčič
Priprava in tisk: Tiskarna Mljač, d. o. o., Ulica Istrskega odreda 2c, 6215 Divača

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov: burja@komen.si najpozneje do 25. 8. 2018. Prispevki, ki bodo prispeli prepozno, ne bodo vključeni v septembrsko številko! K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji v čim boljši resoluciji.

Vabimo tudi vse fotografije ali fotografije kar tako, da nam pošljete tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v čim boljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavili. Naslednja številka občinskega glasila izide SEPTEMBRA 2018.

Avtor fotografije na naslovnici: Klemen Gorup

Uredniški uvodnik

Praznovanja in obletnice

Pa je končno nastopilo poletje! Ni vsak ljubitelj vročine in drugih nevšečnosti, ki smo jim žal priča v poletnih dneh, a moram priznati, da se sama veselim daljših in toplejših dni, sploh junijskih, ko vročina navadno še ne pritiska tako zelo.

Mesec junij sicer zaznamujejo taka in drugačna praznovanja. Praznujemo vsi, ki uživamo v sončnih in vročih dneh, v vragolijah v morju in hlajenju v senci. In vsi, ki odhajajo na zaslužen počitek in oddih. Praznujejo tudi šolarji in dijaki, ki zaključujejo s šolskimi obveznostmi in se veselijo počitnic. Praznujemo državljani Slovenije ob dnevu državnosti. Predvsem pa je v ospredju praznik naše občine, ki ga spremljajo številni zanimivi dogodki. Več o njih si lahko preberete na straneh tokratnega glasila.

Sicer je dogajanje v naši občini vedno pestro in zanimivo, nekaj utrinkov je zbranih tudi v junijski številki. V njej smo na enem mestu združili prispevke o športnem in rekreativnem dogajanju v naši občini. Bralke in bralce želimo namreč seznaniti s športnimi društvi, ki delujejo v naši občini, uspehi, ki jih naše športnice in športniki dosegajo, ter raznimi športnimi in rekreacijskimi dogodki, ki potekajo tekom leta. Zato vabimo vsa športna društva in posameznike, ki se športom ukvarjajo, da pošiljajo svoje prispevke ter bralkam in bralcem Burje pokažejo, kako aktivna je naša občina.

V letošnjem letu pa praznujeta pomembna mejnika dve društvi. Ob tej priložnosti bi zato rada čestitala MePZ Cominum ob njihovi 20-letnici ter PGD Komen ob 70-letnici. Uredništvo Burje želi obema še mnogo uspešnih let in naj njihove zgodbe še dolga leta navdušujejo, razveseljujejo in navdihujejo!

Upam, da bo vsak v glasilu našel nekaj zase, predvsem pa bralkam in bralcem želim lepo praznovanje in čim več sončnih in toplih dni, v katerih bodo neizmerno uživali in si napolnili baterije.

Heidi Vrčon
odgovorna urednica

**Slavnostna seja
Občinskega sveta Občine Komen
bo v petek,
15. junija 2018, ob 17. uri
v Zadržnem domu v Štanjelu.**

Vsi vljudno vabljeni!

Novice iz občinske uprave

Vse bolj urejena naselja in lepi vrtovi

Akcija ocenjevanja urejenosti naselij, vrtov oz. okolice hiš na območju občine Komen za letošnje leto se je končala. Komisija si je ogledala vsa naselja v občini in šest vrtov oz. okolic domačij v zasebni oz. javni lasti, ki so jih prijavili lastniki. Po tri najboljše v obeh kategorijah bodo razglasili na prireditvi ob praznovanju občinskega praznika, prejeli bodo tudi denarne nagrade in priznanja. Člani komisije (v sestavi Nataše Kolenc, Milene Štolfa, Orjane Velikonja Grbac, Tanje Strnad Saražin ter Staneta Sušnika kot predsednika komisije) smo kmalu po prvih ogledih ugotovili, da imamo zelo sorodne poglede o pomenu akcije in kriterijih za urejenost okolice. Strinjali smo se tudi v prepričanju, da lahko samo dobri zgledi, tako posamičnih naselij kot zasebnih vrtov, pripomorejo k dvigu zavesti vseh občanov.

Dobro je vedeti

Občinska uprava Občine Komen

Telefon: 05 73 10 450
Fax: 05 73 10 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: obcina@komen.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 8.00 do 12.00
sreda od 8.00 do 12.00 in od 15.00 do 17.00

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana

Telefon: 05 73 10 141
E-pošta: soou@sezana.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 7.30 do 11.00
sreda od 7.30 do 11.00 in od 12.00 do 16.00

Krajevni urad Komen

Telefon: 030 720 220
Uradne ure: vsak četrti torek v mesecu od 8.00 do 11.00 in od 12.00 do 14.00,
Za nujne primere se obrnite na sedež Upravne enote v Sežani,
tel. št. : 05 73 12 700.

Policijska pisarna Komen

(v prostorih Krajevnega urada Komen, Komen 86)
Telefon: 05 70 71 500
Uradne ure: sreda od 14.00 do 17.00.

Knjižnica Komen

Komen 118, 6223 Komen
Telefon: 05 76 68 580
E-pošta: knjiznica.komen@iol.net
Delovni čas: torek in petek od 11.00 do 18.00
sreda od 8.00 do 14. ure

Zdravstvena postaja Komen / Splošna ambulanta Komen

Telefon: 05 73 11 460

Lekarna Komen

Telefon: 05 73 11 790
Delovni čas: ponedeljek od 12.00 do 19.00 ure
torek, četrtek in petek od 8.00 do 15. ure
sreda od 9.00 do 18. ure

Zbirni center Komen

torek: od 9. do 13.00
četrtek: od 14. do 17.00
sobota: od 9. do 13.00

Zavetišče Oskar Vitovlje

Telefon: 05 30 78 570
Najdba zapuščene (brez skrbnika) ali izgubljene živali

JAVNA BLAGAJNA OBČINE KOMEN obratuje v poslovalnici Deželne banke Slovenije, d. d., v Komnu 118 c (pri pošti), odprta je od ponedeljka do petka od 8.00 do 12.00 ter od 13.00 do 16.00.

Velika večina občanov si želi živeti v urejenem in čistem okolju, ki je tudi po videzu privlačno in usklajeno z našo kraško pokrajino. Seveda pa v vsaki družbi živijo tudi nekateri, ki jim za vse navedeno ni mar. Zadostuje že en posameznik, da lahko skazi vtis, ki ga dobijo tako mimoidoči kot domačini.

Nič novega ne bom zapisal, če opozorim na dejstvo, da pri ocenjevanju urejenosti naselij pustijo najboljši vtis iz leta v leto ista naselja. Pri tem ni odločilno le dejstvo, da imajo te vasi pač najboljšo osnovo, ki jo le ohranjajo ali celo nadgrajujejo. Enako pomembno se zdi, da se v teh vaseh ohranja povezujoč duh skupnosti, saj si delijo enako prepričanje: želimo pokazati tako sebi kot drugim, da nam lepo, čisto, vzdrževano okolje veliko pomeni.

Pri tem višina sredstev, ki jih prispeva občina (t. i. glavarina), nima bistvene vloge. Pohvale vredno naselje lahko šteje 10 ali pa 300 ljudi. Tako kot pri vseh pozitivnih dosežkih v družbi je odločilen en posameznik, ki z besedo ali z zgledom prepriča sprva manjšo skupino ljudi, ki potem preraste v večino.

Meni, priseljencu v komensko občino, v kateri prebivam že osem let, je obisk vseh naselij razkril številne lepote in posebnosti teh krajev, pa tudi marsikateri žalostni prizor, za katerega so »zaslužni« izključno prebivalci tistega naselja. Ker kar dobro poznam velik del slovenskega podeželja, sem trdno prepričan, da je Komenski Kras eden najlepših delov naše dežele. Doslej nisem nikoli obžaloval ženine in svoje odločitve, da se preseliva prav sem.

Zato je vsaka »packa« na tej sliki tem bolj moteča. Še posebej, ker za očiščenje teh motečih prizorov niso potrebna velika sredstva, ampak izključno dobra volja posameznega »grešnika« ali pa nekajurno skupno delo večine vaščanov.

Kdor desetletja živi v istem naselju, se mu zdi, kot da je vse ves čas enako, sprememb verjetno niti ne opazi oziroma se jih hitro navadi. Moteče prizore nekako spregleda, ker jih je vajen. Zanj je domača vas lepa.

Namen akcije, o kateri pišem, lahko opredelimo tudi takole: kako bi videli svojo vas ali zaselek, če bi vanj stopili prvič in si ga podrobno ogledali? Saj vemo, da je lahko prvi vtis odločilen, ne le o ljudeh, temveč tudi o kraju, ki ga obiščemo.

Fotografije, ki smo jih izbrali izmed več sto vtisov, shranjenih v fotoaparatu, so le majhen delček tistega, kar bi videlo oko nekoga, ki bi prvič obiskal (vašo) vas.

Zeliščni vrtiček s pastirsko hiško sredi vasi je izvrstna popestritev in primer, kako vnesti delček kulturne dediščine v vas.

Članice komisije, ki v njej sodelujejo že večkrat zapovrstjo, so povedale, da je splošen vtis pri skoraj vseh naseljih tudi letos boljši kot lani.

Nekateri vrtovi oz. izbrane javne površine, ki smo jih ocenjevali posebej, so nastali tudi ob strokovni pomoči, zato resnično zaslužijo priznanja in predstavljajo posnemanja vreden zgled.

Več o najbolj urejenih naseljih in vrtovih bomo objavili v prihodnji številki našega glasila.

Besedilo: Stane Sušnik
Foto: Tanja Strnad Saražin

JABLANEC

Kaj naj si obiskovalec misli ob takem vstopu v vas?

ZAGRAJEC

Novo počivališče ali kotiček za kratek klepet bo popolno, ko bodo trte, zasajene ob latniku, ponudile dobrodošlo senco.

KLANEC

»Zaposlitev« koz in osličkov prihrani vaščanom marsikatero uro vzdrževanja, hkrati pa poživi vtis vasi.

HRUŠEVICA

Vrt pred eko hotelom St. Daniel pritegne pogled z močnimi barvami sredozemskih rastlin.

TOMAČEVICA

Prva javna čitalnica je nastala, seveda, na zasebno pobudo. Upajmo, da se ji bo pridružila še kakšna.

VOLČJI GRAD

Kale so marsikje obnovili, a v nekaterih vaseh potem tudi pozabili nanje. Ta je ena redkih pohvale vrednih izjem.

Obvestilo o zaprtju krajevnega urada v času poletnih počitnic

Obveščamo vas, da bo Krajevni urad Komen v času od 1. julija 2018 do 31. avgusta 2018 zaradi koriščenja letnih dopustov in drugih odsotnosti zaprt.

V tem času si lahko uredite zadeve na sedežu Upravne enote v Sežani, Partizanska cesta 4, Sežana, oziroma pokličete na telefone: 05/ 73 12 700 (centrala), 05/73 12 740 ali 05/ 73 12 739 (matičarji na sedežu Upravne enote Sežana) ali na 030 720 220.

Izvedba del po vaseh

V letošnjem letu se nadaljujejo dela izglasovanih projektov participativnega proračuna in ostala dela po vaških skupnosti, za katera so bila sredstva zagotovljena v proračunu občine. V lanskem letu smo uspešno zaključili 10 od 11 zastavljenih projektov participativnega proračuna, izvedbo slednjega smo prenesli v letošnje leto.

Kljub letošnjim neugodnim vremenskim razmeram zastavljena dela po vaseh lepo napredujejo. Do sredine maja je bilo dokončanih že kar nekaj projektov.

1. Ureditev prireditvenega prostora v Brestovici. Dela so se pričela že v jeseni lanskega leta in se kljub slabemu vremenu nadaljevala v letošnjem letu. Po zamisli vaščanov je bil urejen prostor dolgo let zapuščenega in zanemarljivega zemljišča, kjer je v preteklosti deloval bencinski servis. Občina Komen je že pred nekaj leti zemljišče odkupila in v lanskem ter letošnjem proračunu za ureditev prostora namenila sredstva.

2. Gradnja avtobusne čakalnice v Brestovici je izglasovani projekt participativnega proračuna. Gradnja čakalnice dopolnjuje urejeno vaško jedro in prireditveni prostor v Dolenji Brestovici.

3. Ureditev klančine pred staro šolo v Brestovici. Nove zakonske zahteve narekujejo ureditev neoviranega dostopa invalidom do vseh volišč. Prav zaradi tega je bilo potrebno urediti dostop v prostore volišča v Brestovici pri Komnu, ki se nahaja v stari šoli – vaškemu domu v Dolenji Brestovici. Dostop v prostore je bil do sedaj mogoče le preko stopnic, zato je bila izvedena tlakovana klančina in nov stranski vhod v prostore.

4. Sanacija vaškega vodnjaka na Lukovcu. Na Lukovcu je bil v okviru participativnega proračuna uspešno zaključen že drugi projekt. V lanskem letu je bila zgrajena nova avtobusna čakalnica, v letošnjem letu pa je bila izvedena gradbena sanacija vaškega vodnjaka.

5. Ureditev ekološkega otoka v Rubijah. Po nekaj letih je uresničena želja vaščanov po gradbeni ureditvi prostora, kjer se nahajajo zabojniki za ločeno zbiranje odpadkov. Gradnja je bila izvedena na zemljišču agrarne skupnosti, s katero je občina predhodno sklenila ustrezni pisni dogovor.

6. Ureditev obračališča in okolice na avtobusnem postajališču v Coljavi. V prejšnjih letih je bilo za avtobusnim postajališčem urejeno obračališče za šolski avtobus. Na željo vaščanov je bilo v letošnjem letu obračališče gradbeno urejeno. Za lažje obračanje avtobusov je bil razširjen dovoz in preurejen pločnik. Na obodu obračališča je postavljena gabionska konstrukcija, ob čakalnici pa je urejen prostor za

nov ekološki otok. Po vgraditvi kamenja v gabionske mreže bo prostor pridobil dokončni izgled.

ni. Na novo je bila na klančini in stopnicah postavljena tudi zaščitna kovinska ograja.

7. Ureditev zidu okrog pokopališča pri cerkvi Device Marije Obršljanske. Pokopališče služi potrebam vasi Tomačevica in Mali Dol. V sklopu del so bili sanirani najnujnejši deli obodnega zida s krpanjem lukenj in razpok, zamenjani so bili vsi strešni slemenjaki na vrhu zida, na novo je bil asfaltiran dostop na pokopališče in sočasno je bilo urejeno odvodnjevanje iz vodnega korita pred pokopališčem.

10. Prostor za raztros pepela. Na pokopališču v Komnu in na pokopališču na Sv. Gregorju, med Štanjelom in Kobdiljem, sta na novo urejena prostora za raztros pepela.

8. Ureditev parkirišča pred vaškim domom v Tomačevici. Parkirišče je bilo urejeno v asfaltni izvedbi in lahko služi potrebam parkiranja ob prireditvah v vaškem domu Tomačevica. Na parkirišču je 11 parkirnih boksov.

11. Nova urbana oprema v Komnu. V letošnjem letu je bilo v Komnu nameščenih 6 novih uličnih košev (posod) za ločeno zbiranje odpadkov. Novi koši so nameščeni pred lekarno, na parkirišču pod cerkvijo, na parkirišču pri Piceriji na placu, pred župniščem, na parkirišču nasproti občine in na parkirišču pred zdravstveno postajo. Vsak koš je sestavljen iz treh posod volumna 60 l. Posode so namenjene ločenemu zbiranju plastike in pločevink, tretja posoda pa je namenjena ostalim odpadkom. Praznjenje košev izvaja občinski režijski obrat.

9. Klančina za invalide pri vaškem domu Tomačevica. Uredite klančine so narekovala nova zakonska določila, da je potrebno omogočiti neoviran dostop invalidom na vsa volišča. Dostop v prostore vaškega doma je bil mogoče le preko stopnic, invalidska klančina je bila urejena z nasprotno stra-

Besedilo in foto: Emil Grmek, občinska uprava

Ureditev trga v Komnu

Dne 11. aprila 2018 je v združenem domu v Komnu potekala predstavitev ureditve trga v Komnu, ki se je je udeležilo približno 90 občanov.

Projekt ureditve trga je predstavil projektant Jernej Živic iz podjetja Arhipelag d.o.o..

Z namenom pridobitve predlogov k boljši rešitvi ureditve trga, je bila od 20. aprila do vključno 21. maja 2018 na občini in na občinski spletni strani objavljena predstavljena idejna zasnova trga.

Do roka za oddajo predlogov, je občina prejela dva predloga, en predlog je prejela po roku. Vsi trije predlogi so bili poslani po elektronski pošti.

Andrejina Nardin, občinska uprava

Občinski prostorski načrt občine Komen (OPN)

Obveščamo vas, da je z 2. majem 2018 stopil v veljavo Občinski prostorski načrt Občine Komen (OPN).

Sprejet je bil na občinskem svetu dne 4. 4. 2018 ter objavljen v Uradnem listu RS št. 26 dne 17. 4. 2018

Tekstualni in grafični del (PISO) je dostopen na spletni strani Občine Komen na povezavi: <https://www.komen.si/opn/>

Andrejina Nardin, občinska uprava

Pomembni sklepi in splošni akti, sprejeti na sejah Občinskega sveta Občine Komen

23. redna, 20. december 2017

- Sklep o sprejemu Odloka o postopku in merilih za sofinanciranje letnega programa športa v Občini Komen v predlaganem besedilu,
- Sklep o sprejemu Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva, gozdarstva in podeželja v Občini Komen za programsko obdobje 2015 – 2020 v predlaganem besedilu,
- Sklep o sprejemu predstavnika ustanoviteljice v svetu Zavoda za gasilno in reševalno službo Sežana,
- Sklep o ukinitvi statusa grajenega javnega dobra (k.o. Ivanji Grad),
- Sklep o ukinitvi statusa grajenega javnega dobra (k.o. Kobjeglava),
- Sklep o evidentiranju namenskih sredstev iz naslova vračanj v javno telekomunikacijsko omrežje ter sklep o razrešitvi Komisije za reševanje povračila vlaganj v telekomunikacijsko omrežje,
- Sklep o sprejemu amandmaja k predlogu proračuna Občine Komen za leto 2018,
- Sklep o sklenitvi neposredne pogodbe z GUD Pihalni orkester Komen,
- Sklep o sprejemu Odloka o proračunu občine Komen za leto 2018 s prilogami v drugi obravnavi.

24. redna, 28. februar 2018

- Sklep o sprejemu Odloka o oglaševanju v Občini Komen v prvi obravnavi,
- Sklep o preklicu sklepa občinskega sveta Občine Komen št. 032-16/2017-2 z dne 20. 12. 2017 ter o sprejemu Pravilnika o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva, gozdarstva in podeželja v Občini Komen za programsko obdobje 2015 – 2020 v predlaganem besedilu,
- Sklep o ukinitvi statusa grajenega javnega dobra (k.o. Ivanji Grad, k.o. Hruševica),
- Sklep o sprejemu kriterijev za delno povrnitev stroškov volilne kampanje za lokalne volitve leta 2018 v Občini Komen,
- Sklep o seznanitvi s Poročilom o delu in porabi sredstev nadzornega odbora Občine Komen v letu 2017 in Planom dela nadzornega odbora za leto 2018,
- Sklep o seznanitvi s poročili predstavnikov Občine Komen v svetu javnega zavoda Komenski Kras in Območne razvojne agencije ORA Krasa in Brkinov.

25. redna, 4. april 2018

- Sklep o seznanitvi s poročili predstavnikov Občine Komen v svetu javnega zavoda Zdravstveni dom Sežana, zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica in Zavoda za gasilno in reše-

- valno službo Sežana,
- Sklep o seznanitvi z Letnim poročilom o izvedenih ukrepih iz akcijskega načrta lokalnega energetskega koncepta in njihovih učinkih za leto 2017,
- Sklep o sprejemu Odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Komen.
- Sklep o sprejemu Odloka o spremembi odloka o gospodarskih javnih službah v Občini Komen po skrajšanem postopku,
- Sklep o sprejemu Odloka o oglaševanju v Občini Komen v drugi obravnavi,
- Sklep o sprejemu Odloka o postopku in merilih za sofinanciranje letnega programa športa v Občini Komen v drugi obravnavi,
- Sklep o sprejemu Odloka o javnem redu in miru v Občini Komen v prvi obravnavi,
- Sklep o sprejemu Odloka o turistični taksi v Občini Komen v prvi obravnavi,

- Sklep o sprejemu Odloka o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Komen v drugi obravnavi,
- Sklep o sprejemu Letnega programa športa Občine Komen za leto 2018,
- Sklep o izdaji soglasja k razporeditvi dela presežka prihodkov nad odhodki javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Antona Šibelja-Stjenka Komen v letu 2018,
- Sklep o izdaji soglasja k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki Zavoda Komenski Kras iz leta 2017
- Sklep o soglasju k dopolnitvam Statuta Javnega zavoda Komenski Kras, ki jih je sprejel svet Javnega zavoda Komenski Kras na 10. redni seji dne 12. 2. 2018.
- Sklep o seznanitvi s Poročilom o izvrševanju odločitev občinskega sveta v letu 2017,
- Sklep v zvezi z zemljišči nekdanjih agrarnih skupnosti na območju Občine Komen.

Več o sejah občinskega sveta in sprejetih sklepih si lahko preberete na spletni strani Občine Komen www.komen.si.

Letošnji občinski nagrajenci

Občinski svet Občine Komen je na 26. redni seji, 30. maja 2018, sprejel sklep, da se v letu 2018 podeli priznanje Občine Komen Osnovni šoli Komen s Podružnično šolo Štanjel.

Priznanje Občine Komen se podeli posamezniku ali skupini za dosežene uspehe v krajšem časovnem obdobju. Priznanje ima pomen pohvale ter je aktualen odziv na dosežke in uspehe na vseh področjih dela. Predlog za občinsko priznanje je podal svet staršev OŠ Komen, zanj predsednik sveta staršev, Primož Gustinčič.

OŠ Komen s Podružnično šolo Štanjel je kot javni zavod močno vpeta v družbeno in kulturno dogajanje v skupnosti. Šola udejanja zastavljeno vizijo: V zdravem okolju, ob podpori staršev in skupnosti, pomagamo razvijati vedoželjne, strpne, odgovorne mladostnike, pripravljene na izzive prihodnosti. Osnovna šola Komen je vključena v evropsko mrežo eko šol, od leta 2008 pa tudi v slovensko mrežo zdravih šol. Posebna skrb je namenjena medgeneracijskemu sodelovanju, za kar je leta 2017 prejela priznanje SIMBIOZA šola, prejela pa je tudi priznanje Kulturna šola (2009, 2014 in 2017). Aktivna je na glasbenem področju (priznanje za pevsko udejstvovanje 2010, 2014), aktivno sodeluje z drugimi šolami; med drugimi z Osnovno šolo Dutovlje (mednarodni natečaj Po Fabianijevih poteh), s šolami iz Italije (Nabrežina), Avstrije (Lipa ob Vrbi), Francije (Bourg Argental, Sarlat La Caneda).

Osnovna šola Komen s Podružnično šolo Štanjel se lahko pohva-

li tudi s številnimi priznanji učencev, ki jih ti dosegajo na različnih tekmovanjih (npr. robotika na Japonskem).

Priznanje Občine Komen bo Osnovni šoli Komen s Podružnično šolo Štanjel podeljeno na Slavnostni seji občinskega sveta Občine Komen v petek, 15. junija 2018, v Zadržnem domu Štanjel. Več o Osnovni šoli Komen si lahko preberete na njihovi spletni strani: www.os-komen.si.

Slavnostna seja občinskega sveta Občine Komen bo v petek, 15. junija 2018, v Zadržnem domu Štanjel. Podeljena bodo občinska priznanja, županova priznanja, priznanja za najboljše vino in priznanja za najlepše urejeno naselje oziroma okoličilo hiš v komenski občini. Prijazno vabljeni!

Društveno

Aktivnosti Društva Komenski Kras 91

V prvem delu leta 2018 smo v Društvu Komenski Kras 91 izpeljali kar nekaj delovnih akcij in prijetnejših aktivnosti.

V mesecu marcu smo v sodelovanju s Klubom Kraških Gadov iz Gorjanskega izpeljali sedaj že tradicionalen pohod. Tokrat smo izpeljali krožni pohod, in sicer od mejnega prehoda Gorjansko do

karavle Veliki Dol po graničarski stezi, vračali pa smo se po trasi ozkotirne železniške proge iz časa 1. svetovne vojne. Ozkotirna proga je potekala na relaciji Dutovlje–Kreplje–Krajna vas–Veliki Dol–Tublje–Brje–Gorjansko. Trasa je še danes, tudi po 100 letih odlično ohranjena in primerna za pohodniško dejavnost.

Aprila smo po graničarski stezi od Velikega Dola do Gorjanskega pospremili člane PD Podnanos, ki so si za njihov družinski pohod izbrali naš del Krasa. Po zaključku pohoda so jim prijazni domačini v Gorjanskem predstavili in razkazali Štrekljevo domačijo. Za zaključek smo jim z ogledom vojaškega pokopališča v Gorjanskem predstavili še delček bogate zgodovine Krasa iz obdobja 1. svetovne vojne.

V istem mesecu smo za člane organizirali ekskurzijo po Vipavskem in Goriškem. Bili smo v dveh vojnih muzejih iz časa 1. svetovne vojne, in sicer v vojašnici Janko Premrla Vojka v Vipavi in na Sabotinu.

Na mejnem prehodu Klariči se v občini Komen nahaja edino spominsko obeležje, ki je bilo postavljeno v spomin na osamosvojitvene dogodke Komenskega Krasa. Člani smo z delovno akcijo očistili in uredili okolico spominskega obeležja.

Do poletja pa nas čaka še nekaj aktivnosti. Konec maja letos že tretjič nudimo pomoč Občinskemu združenju za vrednote NOB ob obisku in izvedbi pohoda pripadnikov Slovenske vojske iz 430. MOD iz Ankarana. Letos se bomo podali v Valsko jamo, pohod po graničarski stezi pa zaključili pri karavli Klariči.

Junija meseca sodelujemo pri izvedbi Pohoda po poteh požga-

nih vasi v organizaciji Krajevnega odbora Komen Društva izgnancev Slovenije. Tokrat nas bo pot peljala od Komna preko Divč do Tomačevice, nadaljevali bomo do Malega Dola in preko Jablanca nazaj v Komen.

Besedilo: Franko Zadnik

Foto: arhiv društva

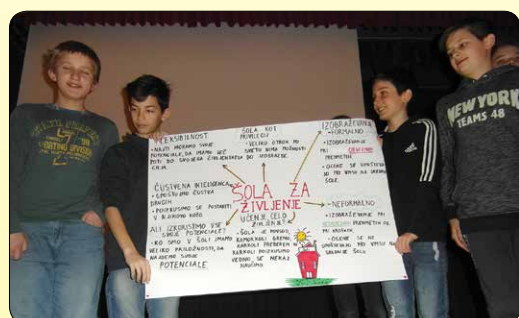
Medobčinski otroški parlament

Letos je bila naša šola, OŠ Dragomirja Benčiča - Brkina Hrpelje, gostiteljica Medobčinskega otroškega parlamenta, ki je na temo Šolstvo in šolski sistem potekal v četrtek, 22. marca 2018. V ta namen smo se predstavniki razredov 2. in 3. triade zbrali in skupaj z našo mentorico, Majo Sulčič, ter dvema spremljevalnima učiteljicama odpravili v Kulturni dom Hrpelje. Tam smo še enkrat ponovili potek pričakovanega dne in nestrpno čakali na predstavnike drugih šol. Ko so, sicer z rahlo zamudo, prišli, pa se je Medobčinski parlament lahko začel.

Najprej so učenci zaigrali kratko igrico, v kateri so poudarili pomen privilegijev. Sledil je kratek nagovor predsednice letošnjega Medobčinskega parlamenta, Lea Čumurdžić. Za tem so imeli govor še županja Občine Hrpelje - Kozina, ga. Saša Likavec Svetelšek, ravnatelj OŠ DBB Hrpelje, g. Sebastijan Mavrič, predstavnica ZPMS, ga. Ana Pangos, za konec pa nam je naša mentorica, Maja Sulčič, zaželela uspešno delo. Za boljše vzdušje nam je zaigral še trio trobil.

Prisotni predstavniki iz osnovnih šol Sežana, Divača, Komen, Duvovlje in Hrpelje so za začetek rešili anketo o sodelovanju otrok in digitalnem okolju. Ko so s tem končali, pa so se razdelili v štiri skupine in imeli eno uro časa za izdelavo plakata. Vsaka skupina je imela drugačno temo: metode in načini poučevanja, šola za življenje, učne vsebine in odnosi v šoli

Medtem ko so ostali izdelovali plakate, pa je delavno pred-

sedstvo v sestavi Lea Čumurdžić – predsednica, Klej Sanabor in Aljaž Renko – podpredsednika in Neža Novak – novinarka

pregledovalo ankete.

Glede prvega dela ankete (sodelovanje otrok) smo ugotovili, da otroci radi sodelujejo pri delu v šoli, doma, na tekmovanjih ... Več pa si želijo sodelovati pri izletih, na nastopih, pri dobrodelnih akcijah in podobnem ter na nacionalni ravni, v dobrem okolju, pri praktičnih delih. Večina učencev meni, da so slišani in upoštevani, a ne dovolj.

Na podlagi drugega dela ankete (otroci v digitalnem okolju) pa smo ugotovili, da za učence digitalno okolje pomeni uporaba elektronskih naprav in družabnih omrežij. Večina otrok v digitalnem okolju preživi 1–2 uri, se pa najdejo tudi izjeme (12 ur – za vikend). Učencem so v digitalnem okolju pomembne informacije, ki jih tam dobijo in pa pogovori s prijatelji prek socialnih omrežij. Večina jih meni, da dovolj vedo o nevarnostih na medmrežju, saj so sodelovali v raznih predavanjih o tem, drugim pa se zdi, da o tem vedo premalo.

Ko so učenci končali z izdelavo plakatov, so nam predstavili svoje ideje:

- odnosi v šoli: želijo si dobre medsebojne odnose, timsko delo in da se konflikte rešuje z mediacijo;
- učne vsebine: predlagali so manjše količine domačih nalog, neocenjevanje LUM, GUM in ŠPO, več ekskurzij in izletov in več praktičnega pouka;
- šola za življenje: želeli bi, da lahko v šoli vsak najde in izkoristi svoje potenciale ter da izkoristijo možnost, da se izražajo (nekje po svetu otroci te možnosti nimajo);
- metode in načini poučevanja: predlagali so, da bi uporabljali tablice namesto učbenikov, krajše teste in nižje kriterije ter učenje iz izkušenj.

Po končanih predstavitev je Lea učencem predstavila še naše ugotovitve o anketi, ob tem smo tudi razpravljali o vprašanih iz ankete. S tem se je Medobčinski parlament 2018 končal.

Besedilo: Neža Novak, 8. razred, Foto: arhiv OŠ DBB Hrpelje

CENEJŠE POČITNICE

še so prosta mesta za počitniško varstvo
in letovanja z možnostjo koriščenja zdravstvenega regresa

SEČA – DOM BURJA

Letovanje za otroke do 5. razreda od 9. do 16. junija 2018
in

PIRAN – DOM POD OBZIDJEM

Letovanje za otroke od 6. razreda dalje od 28. junija do 4. avgusta 2018

Prijavnice in vse informacije prejmete na sedežu Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana,
Partizanska 18, 6210 Sežana, II. nadstropje, tel. 05 73 41 486,
e-naslov: drustvo.prijateljev@siol.net ali na spletni strani www.mdpm.si

POLETJE 2018

LETOVANJA ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE

SEČA
9. 7. - 16. 7. 2018

PIRAN
28. 7. - 4. 8. 2018

Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana

Za otroke od 1. do 5. razreda devetletke bomo v času poletnih počitnic, organizirali
CELODNEVNE POČITNIŠKE AKTIVNOSTI
s športno, ustvarjalno in razvedrilno vsebino.

V DIVAČI
Glasbeni dom Divača
od 30.7. do 3.8.2018
od 6.8. do 10.8.2018
od 8:00 do 13:00

V SEŽANI
telovadnica pri
Ljudski univerzi Sežana
od 26.6. do 29.6.2018
od 1.7. do 6.7.2018
od 16.7. do 20.7.2018
od 23.7. do 27.7.2018,
od 6:45 do 15:30 ure

V HRPELJAH
dom krajevne skupnosti
Hrpelje
od 16.7. do 20.7. 2018
od 23.7. do 27.7.2018,
od 8:00 do 13:00

V KOMNU
*OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen
od 26.6. do 29.6.2018,
od 7:00 do 15:00
*Krajevna dvorana Komen
od 27.8. do 31.8.2018,
od 8:00 do 13:00

Vse informacije in prijavnice
za celodnevne počitniške
aktivnosti dobite na sedežu društva:
Medobčinsko društvo prijateljev
mladine Sežana
Partizanska 18, 6210 Sežana
Tel.: 05 7341 486
ali na elektronski naslov:
drustvo.prijateljev@siol.net
ali na spletni strani:
www.mdpm.si

Za skupino najmanj
15 otrok in proti plačilu bo
organiziran topla obroka.
Za skupino manjšo od 15 otrok
bodo dejavnosti organizirane
od 9:00 do 13:00 ure.

Letovanje 2018 - Letovanje za otroke in mladostnike; Programski bilten MDPM Sežana, april 2018
Izdaja: MDPM Sežana, Odgovorna oseba: Sonja Pleterški, Zbirala in uredila: Ana Pangos, Grafično oblikovanje
in izdelava: Lucija Klanac (Tiskarna Mlajč), Tisk: Tiskarna Mlajč Divača, Naklada: 2000 izvodov
Program podpira: Občina Sežana, Občina Divača, Občina Hrpele-Kozina, Občina Komen, Zavod za
zdravstveno zavarovanje Slovenije

V tednu rdečega križa – srečanje s starejšimi občani v Komnu

V soboto, 12. maja 2018, je bilo v komenskem kulturnem domu srečanje s starejšimi občani v organizaciji območnega združenja RK Sežana s krajevno organizacijo RK Komen, Društva upokojencev Komen in Društva za zdravje srca in ožilja RS – podružnice Kras Sežana. Organizatorji so združili moči, zavedajoč se, da je vsem skupen cilj: ZDRAVJE IN PRIJAZNA STAROST. Da bi dosegli ta cilj, je starostnikom potrebno tu in tam svetovanje, druženje in smeh pa sta zdravili, ki olajšata vsakdanje skrbi tudi tako ranljivi skupini ljudi.

Značilnost naše družbe je, da smo s preventivo, kurativo in načinom življenja podaljšali mejo starosti. Ta prinaša povsem nove izzive. Doseči moramo, da bomo tudi v starosti dovolj fizično dejavni in umsko »čili«. Tudi zato je Društvo za zdravje srca in ožilja, podružnica Kras, s svojo predsednico, dr. Ljubislavo Ški-

bin, in prostovoljkami iz vrst medicinskih sester prav ta dan organiziralo različne meritve; od krvnega sladkorja, holesterola do gleženjskega indeksa, kar so vse znaki tveganja srčno-žilnih obolenj. Rdeči križ je bil društvu v oporo, saj je priskrbel potrebne lističe za te meritve in se je krajevna organizacija RK Komen skupaj z Društvom upokojencev Komen, s svojima predsednikoma, Marijo Vidmar in Milanom Rudežem, vključila v organizacijo dogodka, srečanja s starejšimi občani v Komnu. Poleg meritev in s tem skrbi za zdravje so starostniki imeli priložnost doživeti kulturni program v izvedbi skupine Krtki iz Vrta Komen z vzgojiteljicama, Mirjam Rener in Darjo Zupančič, plesalkami Katarince in mlajših društva Be Funky z vodjo, Matejo Terčon, in nepogrešljivim gasilcem Pepijem. Gibanje, gibanje in smeh – to je bilo sporočilo kulturnega programa, v nadaljevanju pa je sle-

dilo druženje ob obloženih mizah, za kar je poskrbelo Društvo upokojencev Komen.

Misel, da se bomo še srečali, je polnila ne preveč polno dvorano, kot izziv za srečanje v bodoče pa predlog, da bi organizirali medgeneracijsko srečanje, saj si otroštvo, mladost in starost v življenju podajajo roke in prehajajo po čisto naravni poti od življenjskega poleta, neustavljivosti do prenašanja izkušenj in spoštljivega odhajanja.

V imenu vseh treh organizatorjev je udeležencem srečanja sporočila dobrodošlico sekretarka OZ RK Sežana, Dora Sedmak, ki ni zamolčala potrebe po pogostejšem druženju ljudi, da bi človek ne omagal v osami v tako storilnostno naravnani družbi in bitki za prestiž.

Besedilo: Ana Godnik

Univerza za tretje življenjsko obdobje širi znanje – združuje Kraševce

Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras, ki je bila pred osmimi leti ustanovljena kot 46. tovrstna univerza na Slovenskem in je pričela z dvema programoma, sedaj pa šteje več kot sto članov, je svojo dejavnost razširila kar na 21 programov. Od vsega začetka jo vodi predsednica, ga. Nadja Mislej Božič, častni član pa je sežanski častni občan 96-letni, g. Viktor Saksida.

Zbor članov 27. marca v prostorih Doma upokojencev v Sežani, kjer se odvija pretežna večina predavanj, so pričeli z vodeno vadbo pod vodstvom Ankice Pahor Šugič. Pregledali so opravljeno delo v preteklem letu in si zastavili program dejavnosti za letošnje leto. V lanskem letu so zabeležili kar 162 dni razgibane društvene dejavnosti, ki obsega daljše, krajše in nove študijske programe ter obštudijske dejavnosti, ki se jih je udeležilo kar 2351 udeležencev. Slogan kraške tretje univerze je: Širimo znanje – združujemo ljudi.

Medgeneracijsko sodelovanje in povezovanje

»Ves čas širimo zavest o tem, da se učimo od rojstva do konca življenja, nenehno si prizadevamo presegati predsodke in stereotipe o starosti in starejših. Starost ni le betežnost in onemoglost, starejši smo lahko ustvarjalni do konca življenja. V tretjem življenjskem obdobju vstopamo v nove odnose z življenjskim sopotnikom, otroki, vnuki, nekdanjimi sodelavci, sosedi, prijatelji, sošolci na univerzi in znanci. V tem obdobju doživljamo tudi izgube (dela in ugodnosti, ki iz dela izhajajo, zdravja, najbližjih, prijateljev). V drugačnih življenjskih okoliščinah utrjujemo dosedanja prijateljstva ali ustvarjamo nova, kar nam članstvo v društvu tudi omogoča. Starejši, posebej člani univerze, se moramo zavedati, da svoj način obnašanja, življenja in dela vključno z vednostmi in znanji ter življenjsko filozofijo in etiko oziroma vrednotami prenašamo na mlajše generacije in tudi na ta način vplivamo na družbeno okolje. Z odpiranjem programov, v katere se vključujejo tudi mlajši udeleženci, sočasno spodbujamo medgeneracijsko sodelovanje in se medsebojno povezujemo,« poudarja pomen in vrednote na kraški tretji univerzi njena predsednica, ga. Nadja Mislej Božič, upokojena ravnateljica sežanske Kosovelove knjižnice. S ponosom pove, da se njihovih programom udeležuje iz leta v leto vse več Slovencev iz Italije.

Težnja po povezavah z mlajšimi generacijskimi skupinami v pro-

jektih oziroma vključevanje mlajših v študijske programe se ureničuje postopoma z »medgeneracijskimi« vsebinami, kot so: Japonščina in kultura Japonske z mentorico, dr. Klaro Hrvatin, ter Španski jezik in kultura z Laro Hrvatin. Za medgeneracijsko zanimiva sta se izkazala programa Suhi zid in Vezenje. Prav slušatelji univerze so tisti, ki povabijo mlajše generacije k obiskovanju njihovih študijskih programov, kar je osnova za medgeneracijsko druženje. Vse to prispeva, da starejši niso izločeni, mlajši pa jim prinašajo zagnanost, mladost v zameno za izkušnje in modrost. Oboji se učijo.

Kar 12 daljših programov, ki potekajo enkrat tedensko

Med daljše študijske programe spadajo predvsem jeziki. Poleg japonščine se učijo še angleščine s prof. Ido Klančar, italijanščino z Barbaro Jejčič Grilanc in španskega jezika z Laro Sila. Že od vsega začetka poteka Slovensko ljudsko izročilo ali Znam narediti kot nekoč z dipl. univ. etnologinjo in kulturno antropologinjo Marjeto Malešič, umetnostna zgodovinarica in komparativistka Tina Ban pa že šesto leto poučuje Umetnostno zgodovino. S predsednico kraške univerze Nadjo Mislej Božič že četrto leto teče program Berem (leposlovne in strokovne knjige ter članke) in se pogovarjam. Bodi sam svoj terapevt vodi prizadevna mentorica, Jasna Vodeb, ki zadnja leta prebiva v sežanskem domu upokojencev. Ob digitalni fotografiji z mentorico, mag. Katarino Sadojski, se veselijo Krasilne umetnosti nekoč in danes, Kulture bivanja in oblikovanja prostora ter Izvirnega ustvarjanja z arhitektko Evo Razboršek. Zanimiv je tudi program Potepanja po kraških kulturnih, naravoslovnih in učnih poteh. V Divači pa poteka krožek Vezenja z Marico Otilijo Pahor.

Od krajših programov sta zanimiva predvsem Suhi zid – obnova, vzdrževanje in novogradnja na Krasu, ki je potekal pod vodstvom Ivana Pavlina in Vojka Ražma iz Bazovice, ter Spoznavanje zdravilnih rastlin, njihova uporaba v preventivi in kurativi ter kulinarične delavnice z mag. Stipetom Hečimovičem. Kakšne so novosti v lanskem letu, pa Mislej Božičeva pove: »Dobro je bila obiskana Enajsta šola antike, ki je potekala v Štanjelu pod vodstvom ddr. Verene Vidrih Perko in Brede Podbrežnik Vukmir. Sicer smo glede na izjemno strokovno podkovanost obeh predavate-

Ljic (Vidrih Perkova izhaja namreč iz naših koncev, iz Zgornje Branice) pričakovali bolj množično udeležbo. Med novimi programi je tudi kitajska telovadba za zdravje in vitalnost Tai Chi in Qi Gong z Mauro Arh, ki poteka v Gorjanskem. Predvsem Sežanci si želijo, da bi ta program starodavnih veščin gibanja za um in telo, negovanje zdravja, preventivo in zdravljenje bolezni, potekal tudi v Sežani. Dobro obiskana so bila tudi potopisna predavanja z Marjanom Olenikom, ki je zbrane prispevke namenil v humanitarne namene za revne otroke v indijski šoli, in Vrtnarjenje z Jožico Klančič Golob,« še zaključuje sogovornica.

Enomesečno prostovoljno delo Špele Pahor v Etiopiji

V letošnjem šolskem letu so med drugim odšli na dan odprtih vrat tovarne Krka v Novo mesto, obiskali eko vrtnarijo Vogrsko, šolsko leto pa zaključili 10. maja s podelitvijo potrdil in ogledom Štanjela. Zbor članov so zaključili s predavanjem etnologinje in bibliotekarke Mestne knjižnice Izola, Špele Pahor, doma iz Pirana, o njenem prostovoljnem delu v Etiopiji. Predstavila je svojo izkušnjo enomesečnega prostovoljnega dela v sirotišnici pri se-

strah Uršulinkah v kraju Kobo. Sicer pa se Pahorjeva predstavlja z razstavo fotografij v Ignacijevem domu v Ljubljani, v časopisu Novi glas pa izhaja njen podlistek z omenjeno vsebino.

Besedilo in foto: Olga Knez

Zaključili šolsko leto v Cankarjevem letu z rožicami za pokušino

Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras, ki jo že vseh osem let vodi predsednica Nadja Mislej Božič, upokojena ravnateljica sežanske Kosovelove knjižnice, si je za zaključek študijskega leta, v katerem je več kot sto slušateljev (med njimi tudi Slovenci iz Italije) obiskovalo kar 21 programov, izbrala srednjeveški Štanjel z bogato in pestro zgodovino. Dan z raznolikim kulturnim in izobraževalnim programom so namenili druženju in spoznavanju novosti, saj se vse življenje učimo. Poudarili so tudi Cankarjevo leto in srečanje naslovili »Skrivnost – z rimami popisan zid, za katerim je življenje«. Večkrat je bilo slišati Cankarjeve besede, ki jih je na raznih krajih prečudovitega Štanjela prebiral Darinka Svetina, članica študijskega programa Umetnostne zgodovine, ki ga vodi umetnostna zgodovinarica in komparativistka Tina Ban. Druženje so pričeli z dopoldanskim botaničnim sprehodom do reke Branice, ki ga je predlagala Adrijana Konjedic in na katerem je mag. Stipe Hećimović zbrane uvajal v skrivnosti spoznavanja rastlin v naravi. Upokojeni botanik že vrsto let prihaja na Kras, kjer vodi kulinarične delavnice s prepoznavanjem in nabiranjem ter pripravo zdravilnih rastlin. Tudi tokrat je predstavil izdatno bero predvsem zdravilnih rastlin, njihove učinkovine in uporabnost, saj ena rožica ni le za eno bolezen.

V nadaljevanju je Nataša Špiranec Maurer, avtorica knjige Aromaterapija: dišeči portret, na grajskem dvorišču predstavila »Pet zelenih poletnih prijateljic: rastline, ki nam polepšajo poletje«. Govorila je o uporabi hidrolatov ciprese, sivke, melise, žajblja, šetraja in lovora za različne namene. Udeležencem izčrpnega predavanja in živahnega pogovora je gostja napovedala niz predavanj v naslednjem študijskem letu.

V Spacalovi galeriji, ki prav letos slavi 30-letnico, so si po krajši osvetlitvi umetnikovega življenja in dela ogledali najnovejšo Spacalovo razstavo »Kras v mojem spominu«. Ustavili so se tudi v družinski galeriji članice Ane Hanzel in njene hčerke. Z domačinoma Marijo in Jožetom Švagljem so se sprehodili po Pušpa-

novi poti na Ferrarijev vrt z edinstvenim vodnim sistemom za samooskrbni vrt. Arhitekt Maks Fabiani je Villi Ferrari in njenu vrtu že skoraj pred stoletjem zagotovil to, kar je na Krasu najdragocenejše: vodo. »Vodni zaklad« za Štanjel pomeni pravo tehnično dediščino Ferrarijevega vrta. Občina Komen ga je v Fabianijevem letu 2015 obnovila in nadgradila z vodomatom ter s tem opozorila na izum in izumitelja.

Pod utico v Ferrarijevem vrtu, kjer si mladi pari dahnejo svojo »da«, je svoje pesmi iz zbirke Kristali soli bral pesnik Milan Šelj, razpet med Krasom, kamor tretjo nedeljo v avgustu vabi v Kosmatice med Avberjem in Ponikvami na tretji poletni literarni večer. Nekdanji učitelj, vodnik in čebelarski mojster Jožef Švagelj je ponosen na svoj čebelnjak, v bližini katerega je postregel z odličnim rešeljikovim medom. Spregovoril je tudi o gledališki igralki Mariji Vera (1881-1954), ki je med leti 1903 in 1905 živela v Štanjelu, kamor se je preselila iz Pliskovice. Če je v Kvadratnem stolpu Fabianijeva razstava »Adijo Dunaj - pozdravljen Štanjel«, bi lahko razstavo o Mariji Veri naslovili »Adijo Štanjel - Pozdravljen Dunaj«, kajti slovenska gledališka igralka in režiserka se je preselila iz Štanjela na Dunaj, kjer je študirala igrilstvo. Bila je prva akademsko izobražena igralka v Evropi in je odigrala več kot 280 ženskih likov ter bila zaposlena v enajstih gledališčih. Švagelj si želi, da bi ji čez tri leta, ob 140-letnici njenega rojstva, postavili spominsko ploščo v Štanjelu.

V Gražarjevi galeriji so si ogledali razstavo fotografij članov tretje univerze iz Izole, da bi z motivi Štanjela spodbudili člane kraške Univerze k fotografiranju.

Ob zaključku druženja so v Viteški dvorani grajske stavbe predstavili knjigo Rožice za pokušino – zbirko receptov darov narave avtorice Mojce Razbornik. Z avtorico in Dušico Kunaver, ki je napisala spremno besedo, se je pogovarjala domača etnologinja in kulturna antropologinja ter mentorica Marjeta Malešič, ki vodi program Slovenskega ljudskega izročila pri kraški tretji univerzi

že od vsega začetka delovanja društva. »Knjiga je zbirka receptov, ki gospodinje uči, kako naj na mizo postavi rožice – kuhane, pečene, ocvrte, sladke, osoljene in pripravi družini zdrav obrok hrane. Prinaša delček zanimivega in koristnega starega ljudskega znanja,« je povedala Dušica Kunaver.

Prireditev so zaključili ob ljudski pesmi in s pokušino nekaterih jedi iz knjige – čemažev namaz, keksi z rožmarinom, bezgov štrudelj, pehtranova potica ... Jedi je pripravila avtorica knjige. Dogodek, na katerem so podelili tudi obiskovalna spričevala slušateljem kraške tretje univerze, so pripravili v sodelovanju z

Zavodom Komenski Kras.

S tem pa študijskega leta kraške tretje univerze še ni bilo konec. V maju so izvedli študijski izlet na Dolenjsko (Stična, Trebnje in Šentrupert) in v juniju Po Cankarjevi poti ter zaključili z delom študijske skupine Sam svoj terapevt, ki jo vodi Jasna Vodeb, in se podali v naravo z mag. Hečimovičem. Ob komenskem občinskem prazniku pa bodo 15. junija ob stojnici že predstavili zgibanko s programi za prihodnje študijsko leto.

Besedilo in foto: Olga Knez

Zbornik o gradiščih v zahodni in osrednji Sloveniji

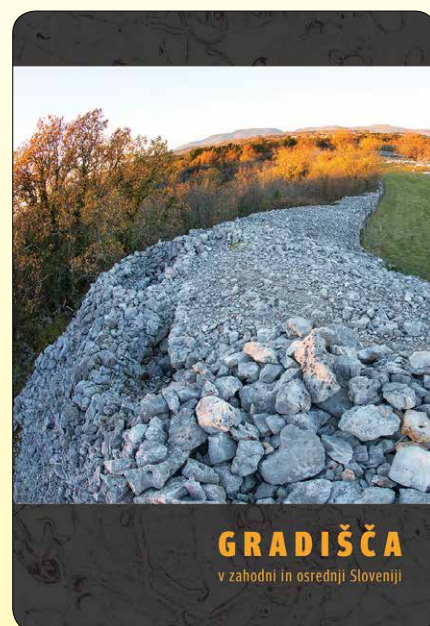
Vizualno bogato ilustriran zbornik je za slovenske in tudi širše razmere nekaj posebnega, saj prvič v Sloveniji zaokroženo predstavlja gradišča v zahodni in osrednji Sloveniji.

Avtorji (Verena Perko, Peter Turk, Boštjan Laharnar, Miha Mlinar, Teja Gerbec, Maša Sakara Sučević, Tim Mavrič, Patricija Bratina, Manca Vinazza, Matija Črešnar, Dimitrij Mlekuž, Branko Mušič, Goran Živec) preglednih strokovnih prispevkov nas seznanjajo z različnimi pogledi na gradišča kot mogočna utrjena naselja, ki niso le ostanki prazgodovinske poselitve, ampak so pomemben element kulturne krajine v slovenskem prostoru.

Namen zbornika je približati kulturo gradišč, v našem primeru predvsem v zahodni in delno osrednji Sloveniji, lokalni in širši javnosti ter na ta način krepiti zavest o pomenu tovrstnih utrjenih naselij v Posočju, na Banjški planoti in kanalskem Koloratu, na Krasu, slovenski Istri, na Notranjskem in v Posavju. Za dosego tega cilja je hkrati v zborniku poudarjen tudi pomen neinvazivnih arheoloških raziskav, pri zaščiti in ohranjanju kulturne dediščine pa bo v bodoče, tako kot v ostalem razvitem svetu, vse večjo vlogo moral igrati tudi zasebni kapital.

Knjiga, ki ohranja in opozarja na pomemben del slovenske kulturne dediščine, je všečno in pregledno oblikovana. V njej je predstavljeno devet prispevkov, obogatenih s 93 povednimi

fotografijami, ki lepo vizualno dopolnjujejo besedila. Zbornik obsega 136 strani. Izvlečki besedil so prevedeni v angleški jezik, tako da je publikacija dostopna tudi tujemu bralcu. Zbornik je ob letu evropske kulturne dediščine izdal in založil Zavod Krasen Kras, Gorjansko. Cena zbornika je 20 eur in ga je možno naročiti in kupiti na info@krasenkra.eu ali pa kupiti v trgovini Parka vojaške zgodovine Pivka.

Besedilo in foto: Zavod Krasen Kras

Burja

1. mednarodna konferenca o interpretaciji kulturne dediščine

1. mednarodna konferenca o interpretaciji kulturne dediščine, OŠ Komen 7. aprila 2018. Organizator Društvo Zlata kanglica. Soorganizatorja Zavod Krasen Kras in Slovensko muzejsko društvo. Konferenca je presegla pričakovanja, saj se je udeležilo čez 50 udeležencev iz vse Slovenije, mednarodno razsežnost pa sta ji dodala predavatelja iz Hrvaške in Srbije. Osebe Osnovne šole v Komnu nam je prijazno odstopilo prostore in nas gostoljubno pogostilo. Po končani konferenci smo si pod vodstvom direktorja Zavoda Krasen Kras, g. Gorana Živca, ogledali prazgodovinsko gradišče Debela griža. Na koncu ogleda je nepogrešljiva Verena Perko iz Društva Zlata Kanglica zgoščeno podala zaključke konference z željo, da se ponovno srečamo prihodnje leto.

Program

9.00 – PRIHOD in registracija
9.30 – Pozdrav Valterja Ščuke, podžupana občine Komen
Pozdrav mag. Borisa Deanoviča, predsednika Društva Zlata kanglica
Pozdrav g. Gorana Živca, direktorja Zavoda Krasen Kras
Pozdrav dr. Flavie Bonina, predsednika Slovenskega muzejskega društva
10.00 – mag. Boris Deanovič: Društvo Zlata kanglica in pomen interpretacije
10.20 – doc. dr. Jelka Pirkovič: Interpretacija dediščine v mednarodnih listinah
11.00 – Branka Hlad: Interpretacija naravne dediščine
11.45 – KOSILO v prostorih OŠ Komen
12.30 – Plenarno predavanje: prof. dr. Nikola Krstić, Univerza v Beogradu: Heritološke teorije in potrebe sodobne družbe (predavanje je potekalo v srbskem jeziku)

13.30 – doc. dr. Darko Babić: Interpretacija in vključevanje javnosti (predavanje je potekalo v hrvaškem jeziku)
14.30 – doc. dr. Ljubo Lah: Kras in njegova edinstvena dediščina
15.15 – Jošt Hobič: Sodobna arheološka orodja in ohranjanje arheološke dediščine v izvirnem prostoru
15.45 – Patricija Bratina: Stališča konservatorske stroke pri interpretaciji arheoloških najdišč (gradišč) na Krasu, primer Debela griža
16.30 – Družabno srečanje in ogled gradišča Debela griža
17.30 – doc. ddr. Verena Perko: Sklepna spoznanja: Arheologija za javnost in pomen interpretacije za ohranjanje arheoloških najdišč.

Besedilo in foto: Zavod Krasen Kras

Gasilci so se preizkušali v Komnu

V soboto, 12. maja 2018, je bilo v Komnu na nogometnem igrišču tekmovanje gasilcev Kraške gasilske zveze, ki združuje osem prostovoljnih gasilskih društev iz Materije, Senožeč, Divače, Lokve, Sežane, Povirja, Štjaka in Komna. Sodelovalo je preko 550 gasilcev in gasilk. Letos je bila naloga organizacije in izvedbe tekmovanja zaupana PGD Komen.

V dopoldanskem času je potekalo mladinsko gasilsko tekmovanje. Tekmovanje se je začelo s postrojem mladinskih gasilskih enot iz vseh društev. Zbrane enote so pozdravili Peter Jerina, poveljnik, Dimitri Dokić, predsednik KGZ, Marko Adamič, predsednik PGD Komen, in Matjaž Hribar, poveljnik PGD Komen, ki je tudi predstavil tekmovalne proge in prireditveni prostor, organizacijo prehrane itd.

Po uvodni otvoritvi se je tekmovanje zares začelo. Na tekmovanju so se zvrstile enote v kategorijah pionirji, pionirke in mladinci. Pionirji in pionirke so tekmovali v vaji z vedrovko, štafeti s prenosom vode in razvrščanju. Mladinci so se pomerili v mokri vaji s hidrantom, razvrščanju in teoretičnih testih.

Naše gasilsko društvo je na tekmovanju nastopilo z dvema ekipama pionirjev in dvema ekipama mladincev, ki so dosegle odlične rezultate:

PIONIRJI:	MLADINCI:
KOMEN 1 – 2. mesto	KOMEN – 3. mesto
KOMEN – 4. mesto	KOMEN 1 – 5. mesto

Zaradi številčnosti ekip in zelo dobrih rezultatov je naše društvo osvojilo tudi mladinski prehodni pokal KGZ, ki tako še eno leto ostaja v našem društvu.

Mladinskega tekmovanja KGZ se je skupno udeležilo preko 300 mladih gasilcev in gasilk ter njihovih mentorjev in mentoric. Ob zaključku tekmovanja je vse prisotne pozdravil tudi podžupan Občine Komen g. Valter Ščuka.

Po zaključku mladinskega tekmovanja je nastopil čas za tekmovanje članov in članic ter veteranov Kraške gasilske zveze. Začetek tekmovanja nam je malo pokvarilo slabo vreme, zato ni bilo uvodnega postroja in pozdravov. Tako je gasilce nagovoril le predsednik KGZ Dimitri Dokić, ki je predstavil potek tekmovanja, organizacijo prireditvenega prostora, prehrane itd.

Na tekmovanju so bile zastopane vse kategorije, razen članic B in starejših gasilk. Iz našega društva so se tekmovanja udeležile dve ekipe starejših gasilcev, ena ekipa članic A in po dve ekipi članov B in članov A. Starejši člani so tekmovali v vaji iz raznote-

rosti in vaji s hidrantom, vse ostale ekipe pa so tekmovali v taktični mokri vaji, ki je organizirana le v KGZ in je plod naše domišljije in znanja. V vaji gasilci postavljajo cevovod in zbijajo tarčo, premagujejo oviro, se opremljajo z izolirnimi dihalnimi aparati in rešujejo ponesrečenca (lutko) iz objekta.

Naši mladi gasilci so v jutranjem delu že osvojili nekaj odličnih mest. S tem trendom smo gasilci PGD Komen v popoldanskem času tudi nadaljevali.

STAREJŠI GASILCI:	ČLANI B:	ČLANICE A:	ČLANI A:
KOMEN – 1. mesto	KOMEN – 1. mesto	KOMEN – 2. mesto	KOMEN – 1. mesto (osvojen prehodni pokal KGZ v trajno last)
KOMEN – 3. mesto	KOMEN 1 – 5. mesto		KOMEN 1 – 6. mesto

Tekmovanje smo zaključili s postrojem in pozdravnim nagovorom Dimitrija Dokića, predsednika KGZ, podžupana Občine Komen g. Valterja Ščuka in Marka Adamiča, predsednika PGD Komen. Po podelitvi priznanj in pokalov je predsednik KGZ članom A PGD Komen podelil prehodni pokal KGZ, ki je bil osvojen že tretjič zaporedoma in je tako prešel v trajno last našega društva. PGD Komen že šest let zapovrstjo zaseda 1. mesto na tekmovanjih KGZ v kategoriji članov A.

Vsem našim ekipam in ekipam vseh ostalih društev še enkrat iskreno čestitamo za vsa dosežena mesta!

Prav tako ena velika zahvala članom in članicam PGD Komen za vse delo, ki je bilo opravljeno pred in med samim tekmovanjem.

Prvi odzivi društev in zveze nakazujejo, da je bilo tekmovanje odlično organizirano.

Zahvala gre tudi članom NK Komen, ki so nam dovolili uporabo njihovih površin in podžupanu Občine Komen g. Valterju Ščuka za lepe in vzpodbudne besede. Tekmovanje se je zaključilo s podelitvijo šopka dolgoletni tajnici KGZ, Viktoriji Bernetič – Viki. Vika je 19. maja 2018 na 17. kongresu Gasilske zveze Slovenije prejela drugo najvišje priznanje Gasilske zveze Slovenije Kipec gasilca – priznanje za dolgoletno delo v gasilski organizaciji.

Tudi v popoldanskem času je na tekmovanju nastopilo preko 260 gasilcev in gasilk. Po zaključku tekmovanja je sledilo druženje ob ritmih skupine Krasiks.

PGD Komen

Prostovoljno gasilsko društvo Komen praznuje

Spoštovane občanke in občani! V letu 2018 praznuje Prostovoljno gasilsko društvo Komen 70 let gasilstva.

To ni samo leto praznovanja, ampak tudi leto trdega dela, naporov in osebnega odpovedovanja. V jubilejnim letu gostimo kar nekaj gasilskih prireditev v Občini Ko-

men. Meseca maja smo gostili tekmovanje Kraške gasilske zveze, v juliju bomo gostili srečanje veteranov Kraške gasilske zveze, konec julija srečanje mladine PGD Komen in PGD Štjak. Našteti so le nekaj naših aktivnosti poleg seveda še vseh intervencij, ki jih opravimo, obveznih izobraževanj in vaj, ki jih moramo kot gasilci obvezno organizirati, na njih vaditi in se na njih usposablja. V soboto, 1. septembra, pa bomo skupaj z vsemi vami občanka-

mi in občani slovesno obeležili 70. letnico obstoja in delovanja PGD Komen. Slovesnost bo potekala na parkirišču za gasilskim domom v Komnu. Po krajši slovesnosti pa bo za vse družabno srečanje, igrala nam bo glasbena skupina Zvita Feltna.

Začetki Prostovoljnega gasilskega društva Komen segajo v leto 1948, ko je na komenskem Krasu, prišlo do potrebe po zaščiti premoženja in narave pred požari. Skromna oprema, vendar izjemen občutek za pomoč in prostovoljstvo in želja po druženju v osvobojeni domovini – to so bile odlike društva v povojnih letih. Čas od leta 1967 do 1984 je pomenil obdobje strokovnega opremljanja – od prve avtocisterne do pospešene prenove stavbe gasilskega doma v Komnu. In od tu naprej smo se razvijali v strokovnosti, opremljenosti in k sreči tudi kadrovske nismo nikoli zatajili, tudi sedaj ne, ko je družba storilno naravnana. V vseh teh letih smo in skrbimo za gasilski podmladek in tudi gospodarski subjekti so, in nas v našem okolju vselej sprejemajo z največjo mero razumevanja.

V PGD Komen se zavedamo te odgovorne naloge in skušamo preko gasilskih tekmovanj, še posebej pa izobraževanj, usposabljanj in vaj, ki se jih udeležujemo in jih pripravljamo, obdržati nivo operativne pripravljenosti za vse vrste intervencij, ki jih

opravljamo na našem terenu (gašenje in reševanje v primeru vseh vrst požarov, naravnih in drugih nesreč, skupaj z ZGRS Sežana reševanje v prometnih nesrečah, sodelovanje z reševalci, izvajanje preventivnih nalog, ...). Društvo je osrednja gasilska enota v Občini Komen uvrščena v III. kategorijo, je eno izmed društev v Kraški gasilski zvezi in opravlja javno gasilsko službo na površini 103 km² požarnega okoliša v Občini Komen, ki združuje 35 naselij z okoli 3556 prebivalci, na enem izmed najbolj ogroženih predelov Slovenije pred požari v naravnem okolju. Kar 50% okoliša je takega. Društvo ima od 30 do 60 intervencij letno. PGD Komen danes sestavlja 180 članov od tega je 58 operativnih gasilcev, na kar smo še posebej ponosni, in ima v svojem voznem parku 6 vozil (GVM-1, GVM-1, GVGP-1, GVGP-2, GVC 16/25 in GCGP-3), z vso pripadajočo opremo. Veseli smo, da smo v letu 2004 prejeli bronasti znak CZ RS, v letu 2008 gasilsko odlikovanje II. stopnje in Zlati grb Občine Komen. Vse te spodbude in priznanja, nam vedno znova dajejo novega zagona za nadaljnje delo v službi sočloveka. Veseli smo, da združujemo plemenite ljudi, od najmlajših do najstarejših. Izbira je velika. Želimo si, da bi tako tudi ostalo.

PGD Komen

Spomladansko dogajanje v Društvu »Vezi«

V humanitarni organizaciji Društvo za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »Vezi«, ki deluje na področju duševnega zdravja vse od leta 1998, že vrsto let izvajamo javni socialno varstveni program Mreža dnevnih centrov. Program je namen osebam, ki imajo dolgotrajne težave v duševnem zdravju ali pa se trenutno soočajo s hujšo duševno stisko, ki jo spremljajo bodisi revščina, osamljenost ali druge negativne in težke okoliščine. Le te pa ljudi vodijo v še večjo duševno stisko ter socialno in družbeno izključenost. Z namenom večje socialne vključenosti, vsakodnevno, od ponedeljka do petka, deluje tudi Dnevni center Štanjel. V dnevnem centru se dnevno izvajajo različne skupinske aktivnosti, kot na primer kreativne delavnice, različne športne aktivnosti, izobraževalne delavnice ter vrsta delavnic za krepitev notranjih virov moči uporabnika. Enkrat tedensko pa se v dnevnem centru srečuje tudi skupina za samopomoč.

V letošnjo pomlad smo z Društvom »Vezi« zakorakali s polno paro novim vsebinam in aktivnostim naproti, ki se bodo nadaljevale celo leto.

V času velikonočnih praznikov smo sodelovali na kar dveh razstavah velikonočnih pirhov. Povezali smo se s Podružnično šolo Štanjel in skupaj izvedli kreativno delavnico, na kateri smo barvali keramične obešanke z velikonočnim motivom, ki smo jih

kasneje postavili na ogled v okviru velikonočne razstave v Gražarjevi galeriji v Štanjelu. Tradicionalno pa smo s svojimi izdelki sodelovali tudi na 13. razstavi velikonočnih pirhov na Sveti Gori, ki je bila postavljena na ogled od 25. marca do 8. aprila 2018. Skupaj z ostalimi člani društva smo si celotno razstavo tudi ogledali in si tako pričarali čudovit izlet.

Vsako leto v začetku aprila poteka tudi velika vseslovenska akcija v organizaciji Slovenske filantropije, ki poveže številne akterje po celi Sloveniji. Letošnja je bila z namenom povezovanja skupnosti. S sloganom »Ne prepuščaj se toku, SPREMINJAJ tudi TI!« se nagovarja posameznika k prostovoljnemu delu. Prostovoljske akcije, katerih rdeča nit je povezovanje skupnosti, so letos potekale v 79 krajih. Po vsej državi je na ta dan potekalo 140 akcij, v katerih je bilo aktivnih več kot 550 organizacij in več kot 15000 prostovoljcev (vir: www.prostovoljstvo.org). Prostovoljski akciji smo se z velikim veseljem pridružili tudi v Društvu »Vezi«.

Zaposleni in uporabniki Dnevnega centra Štanjel smo v sodelovanju s Podružnično šolo Štanjel in Občino Komen izpeljali skupnostno akcijo v Ferrarjevem vrtu. Pri delu so se nam pridružili tudi drugi prostovoljci, med drugim tudi zaposleni na Zavarovalnici Sava, ki je generalni pokrovitelj vseslovenske akcije. S skupnimi močmi smo čistili vrt, urejali gredice, obrezovali grmičevje

ter grabili odpadno listje. Ob koncu akcije je bilo več kot očitno, da so prostovoljci dobro opravili svoje delo. Najbolj pomembno pa je, da smo vsi bogatejši za čudovito izkušnjo medsebojnega povezovanja in druženja. Še enkrat se zahvaljujemo vsem, ki so prispevali k temu in upamo, da bomo naslednje leto spet združili moči v novi akciji.

Mesec maj pa smo zaokrožili s tradicionalno »Špargljado«, ki jo vsako leto gosti Stanovanjska skupnost Gorjansko. Člani društva smo se že v dopoldanskem času odpeljali v Gorjansko, kjer smo se prijetno okrepčali, nato pa se podali v lov za kraškimi šparglji. Narava nam je bila naklonjena, saj nam je postregla z lepim vremenom in zvrhano košaro divjih špargljev. Postregli smo s špargljevo frtaljo in tako prijetno zaključili dan.

Aktivno in pestro bo tudi letošnje poletje. Poleg letovanj, enodnevnik kopanj ter različnih aktivnosti v naravi, bomo izvedli tradicionalno in vsem dobro poznano Likovno kolonijo Štanjel 2018. Potekala bo od 18. do 22. junija 2018 pod naslovom »Korak k sebi«.

Vse zainteresirane vabimo, da se nam pridružite, za več informacij pa smo vam na voljo v Dnevnem centru Štanjel in na tel. številki 05 99 762 19.

Besedilo in foto:
Sandra Ukmar, dipl. soc. del. in
mag. Katarina Tomažič

Vabilo na praznovanje svetega Petra v Gabrovici

Ne delaj računov brez krčmarja, pravi slovenski pregovor. Čeprav vsi to dobro vemo, smo igralci gledališke skupine KRD Brce iz Gabrovice pri Komnu jeseni navdušeno delali načrte za novo predstavo. Dobili smo režiserja, ki je bil pripravljen prevzeti vodenje naše skupine, mi pa smo čakali, da pričnemo z vajami. Vendar je žal prišlo do zapletov, tako da do sodelovanja ni prišlo.

Ker je bila pomlad že tu, smo se morali na hitro odločiti, kako bomo oblikovali praznik sv. Petra v Gabrovici. Sklenili smo, da obnovimo igro Vse o ženskah, izpod peresa Mira Gavran. Pod režijsko taktirko Minu Kjuder in Sergeja Verča smo jo uspešno igrali v sezoni 2012/2013. S krajšim insertom pa včasih zabavamo

zaključene skupine. Med drugim smo lani igrali tudi na srečanju komenskega društva upokojencev

Zgodbe žensk v različnih starostnih obdobjih, popolnoma različnih značajev nas lahko nasmejejo ali pa so nam tema za razmislek o situacijah, v katerih se včasih znajdemo. Vsekakor so to zgodbe, ki so vedno aktualne in se v njih vedno najdemo.

Dragi občani in občanke, vsi naši redni obiskovalci, pa seveda vsi ostali, lepo vabljeni v Gabrovico pri Komnu. Dne 29. junija 2018 bo ob 19.00 sv. maša s procesijo, 30. junija 2018 pa ob 21.00 gledališka predstava Vse o ženskah. Po predstavi bo druženje, zato ne zbežite takoj domov.

KRD BRCE

SKULtivIRAJ SE — poletna tabora za otroke in mladostnike

mo delu z otroki in mladostniki, za katere letošnje poletje pri-

V Zavodu Dobra pot delujemo na področju ohranjanja naravne in kulturne dediščine. Veliko pozornosti namenja-

pravljamo dva poletna tabora - SKULtivIRAJ SE. V letu kulturne dediščine želimo mladim pokazati, da je dediščina povezovalna vrednota, ki jo je vredno spoznati, ohranjati, z njo živeti in jo nadgrajevati.

SKULtivIRAJ SE sta dva poletna tabora, eden je namenjen otrokom, drugi mladostnikom. Julija bomo šest dni ustvarjali, razis-

kovali in se družili v Pliskovici na Krasu.

Na taboru, ki se bo odvijal v neokrnjeni kraški naravi, bomo odkrivali jamski svet, zidali suhi zid, klesali kamen, pletli iz vrbovih vej, preko arheologije odkrivali zgodovino teh krajev in raziskovali lokalne zgodbe, se učili konstruktivne komunikacije, se veliko gibali, ustvarjali, kuhali, sklepali nova prijateljstva in predvsem uživali.

Tabora bosta potekala:

- od 8. do 14. julija za otroke od 10. do 14. leta,
- od 22. do 28. julija za mlade od 15. do 18. leta.

Vas zanima kako en teden počitnic preživeti v naši družbi? Čim prej se prijavite in si zagotovite mesto na taboru. Prijavnico in več informacij najdete na www.dobra-pot.si, v zavihku Napovednik. Prijave zbiramo do zapolnitve mest.

BODI Z NAMI TUDI TI!

Kipka Zavoda Dobra pot

Iz vaških skupnosti

Br'stovska Špargljada 2018

Nenavadno dolga zima in mraz sta letošnje šparglje v zemlji zadrževala vse do velike noči. Še dobro, da smo datum letošnje Špargljade prav zaradi tega umestili teden dni pozneje kot običajno, sicer bi imeli velike težave z našim divjim pridelkom. In tako smo jih nabrali ravno prav in v pravem času, tiste prve, ki najbolj teknejo.

Dvanajsto Špargljado po vrsti je zaznamovala nekoliko manjša udeležba, saj so se sicer številčni obiskovalci iz zamejstva udeležili enogastronomskega pohoda na Vrh. Pa vendar smo jih kar nekaj srečali tudi pri nas.

Kolesarji so se na pot podali prvi, a so kmalu naleteli na težave, ker so jim nepridipravi na italijanski strani poskrili oznake poti, ki jih je dan prej Janez s svojo ekipo namestil po celotni trasi. Pa vseeno ni bilo nejevolje, ker so kmalu našli pravo pot in se zbrali na osmici pri Antoničevih v Cerovljah. Slednja že vrsto let gosti naše kolesarje, ki jo vedno zelo dobro ocenijo.

Pohodniki so se tokrat podali na goriško stran, vse do Kremenjaka, od koder seže izreden razgled na Alpe, morje in Furlansko nižino in je prava strateška točka. Kremenjak se nahaja na meji z Italijo. Nedaleč stran so ostanki vojaške karavle, ki z novim lastnikom dobiva novo podobo in namen. Pohodniki so pohvalili novo traso pohoda, nekateri pa pripomnili, da bi bila lahko daljša. Za razliko od Pohoda po sledeh soške fronte, kjer prehodijo 15 km, jih na Špargljevem pohodu premagajo le 9. Špargljada je le

nekoliko drugače naravnana kot pohod.

Tudi tokrat ni šlo brez Gasilcev PGD Komen, ki so postali naši nepogrešljivi sodelavci, Urbana iz TIC-a Štanjel in reševalcev. Vsem gre velika zahvala! Hvala še županu Marku Bandelliju in vsem drugim obiskovalcem, ostale pa vabimo prihodnje leto, da se prepričajo o zapisanem.

Besedilo: Stane Švigelj

Foto Jaša Krošelj

Že 10. Tradicionalni pohod po okolici braniških gričev tokrat na Kras

Prvomajski pohod po gričih Gornje Branice se je letos v organizaciji Vaške skupnosti Gornja Branica, ki združuje sedem vasi, odvijal že 10. leto zapored. Prva leta so si organizatorji zastavili optimističen pohod, ki je terjal kar 6 ur hoje. Da bi prilagodili in privabili v svojo prelepo dolino Branice čim več

obiskovalcev, so se dogovorili, da ga razdelijo na tri smeri, tako da si ljubitelji narave eno leto ogledajo lepote Vipavske doline, drugo Krasa, tretje pa t. i. Švice, kot domačini pravijo planoti Vrhov med Krasom in Vipavsko dolino.

Če so se lani potepali po Vipavskem, kjer jih je pot vodila na Erzelj

in po zaledju vasi Gabrje, so letos okrog 40 pohodnikov popeljali iz Kodretov do Kobolov, v Kobdilj in Štanjel do spomenika barona Andreja Čehovina v Dolance in se vrnili na startno mesto. Vodja pohoda, ki je trajal kar dobrih 6 ur, je bil Štefan Čehovin, lokalni turistični vodnik LAS-a Krasa in Brkinov.

Zbrali so se pred vaškim domom in cerkvijo sv. Katarine (ki se obnavlja) v Kodretih. Vasica je z nadmorsko višino 166 m središče prelepe doline Gornja Branica. Pot jih je vodila skozi Kobole, kjer so si ogledali spomenik, postavljen v čast žrtvama fašističnega terorja ob koncu 2. sv. vojne, ko sta umrla dne 23. februarja 1945 brata Evgen in Milan Kante, in spominsko ploščo na Kantetovi domačiji, kjer so se 28. avgusta 1941 sestali najnaprednejši in hrabri moške Gornje Branice s prvimi partizani na Primorskem. Prav v spomin na dan ustanovitve prve čete (28. avgust) praznuje sežanska občina svoj občinski praznik. V vasi jih je z dobrotami pričakal domačin Dušan Ukmar, ki je nad vasjo ob kapelici sv. Marije iz leta 1908 povedal zgodbo svojega deda Jerneja Ukmarja, ki je dal postaviti omenjeno kapelico v znak zahvale, da ga strela ni ubila, ko je kosil travo (ubila pa je dva vola). Povzpeli so se do Kobdilja mimo znane domačije arhitekta in urbanista Maksa Fabianija z več sto let staro murvo, ki je kot najstarejša murva na Slovenskem zaščitena kot naravni spomenik in o kateri je Fabianijev nečak Renato Ferrari napisal roman Murva

Fabianijevih. Zaustavili so se tudi pri cerkvi sv. Gregorija, kjer reliefna glava na zunanji strani prezbiterija spominja na legendo o pastirju, kateremu se je kača med spanjem ovila okoli vratu, in ob družinski grobnici Fabianijevih na pokopališču v Kobdilju. Mimo slikovite srednjeveške vasice Štanjel z mogočnim obzidjem so se spustili v braniško dolino. Zadnji postanek so namenili baronu in častniku Andreju Čehovinu ob njegovem pred desetletji obnovljenem spomeniku pred domačo hišo v Dolancih. Ob zaključku potepanja po prelepi dolini Gornje Branice so zbrane pogostili še s kulinarčno dobroto – kraško joto s klobaso in kapljico dobrega vina. Domačini so izkazali svojo gostoljubnost ne samo ob zaključku pohoda, ampak tudi med potjo.

Najmlajša pohodnika sta bila 7-letni Matija in dve leti starejša sestra Urška Pavlič iz Čehovinov, najstarejši pa 78-letni Vid Benko iz Kobdilja, ki je zbrane povabil tudi na kozarček rujnega. Pohodniki so tako spoznali naravne, kulturne in turistične znamenitosti z zgodovino Gornje Branice. Prihodnje leto pa sledi pohod na Vrhe, ko bodo šli mimo Trebižanov na Selo in Štjak ter se čez Ravnje in Krtinovico vračali v Čehovine in se prav tako zaustavili pri spomeniku baronu Čehovinu.

Besedilo in foto: Olga Knez

Obnova podpornega zidu »pri lantini« v Lisjakih

Kar nekaj časa je bila v načrtu obnova podpornega zidu »pri lantini«. Star zid je popuščal, ugrezala se je javna pot, lomil se je asfalt.

Zid je bilo potrebno postaviti na nove temelje, obenem je bilo narejeno še sidrišče za mlaj.

Pri akciji sta sodelovala le Milovan Zorzut in Zdravko Trobec.

Posebno za delo za javno dobro zmanjkuje časa. Pregovor pravi: vsi imamo 24. ur časa, izkoristimo ga za stvari, ki so nam pomembne. Kot vsak pregovor tudi ta velja.

Zdravko Trobec kot predsednik VS se javno zahvaljuje Milovanu Zorzutu za podporo in sodelovanje pri vseh akcijah, ki so bile izpeljane v VS. S strokovnimi nasveti, skicami, specifikacijami potrebnega dela in materiala so bila dela natančno, dobro in pošteno opravljena. Hvala!

S pomočjo vaščanov iz Čipenj je bil na predvečer 1. maja postavljen mlaj v novo sidrišče.

Ob kresu smo se še srečali z vaščani Sp. Branice.

Besedilo in foto: Klavdija Trobec

Burja

Tradicionalno spomladansko pohodniško druženje S potepom po poteh Lojzeta Spacala

Na sončno nedeljo, 6. maja 2018, se je na Spacalovi domačiji v Škrbini zbralo približno 70 pohodnikov iz okoliških vasi in zamejstva. Tradicionalno spomladansko pohodniško druženje s potepom po poteh Lojzeta Spacala pod vodstvom Društva VRT Škrbina je letos potekalo že dvanajstič. Zbirno mesto je bilo letos na Spacalovi domačiji v Škrbini. Pred odhodom so si udeleženci lahko ogledali domačijo, kjer je živel in delal Lojze Spacal. Po uvodnih besedah Martina Spacala so se pohodniki odpravili na štirinajst kilometrov dolgo pot, ki jih je najprej vodila skozi vas Rubije in naprej po kraških gmajnah in poteh. Na krajšem postanku v Malem Dolu so udeležence pričakali in pogostili vaščani. Pot se je dalje nadaljevala do Kobjeglave, kjer so si lahko pohodniki ogledali cerkev sv. Mihaela ter se okrepčali ob dobrodošlici vaščanov. Po drugem postanku se je pot nadaljevala proti Štanjelu, kjer sta sledila ogled prenovljene galerije Lojzeta Spacala ter predstavitev njegovih razstavljenih del. Druženje se je zaključilo v prijetnem ambientu Štanjela, kjer so se pohodniki dodobra najedli z joto ter pršutom. Po

končanem druženju je zadovoljne pohodnike pričakal avtobus, ki jih je odpeljal nazaj v Škrbino.

Besedilo in foto: VRT Škrbina

Iz komenske knjižnice

Gozdni vsiljivci

Poletje je nazaj! Bunde in jakne smo pospravili v omare, drevesa so se oblekla v zelenje, sonce se je prebudilo iz zimskega spanja in sezona kolesarjenja, pohodništva, plavanja je v polnem teku - mnogi bi se verjetno strinjali, da se je življenje zdaj zares začelo. Vročino, ki je nadomestila mraz in veter, si Kraševci uspešno lajšamo z izleti na obalo ali sprehodi v sencah gozdičkov, obvezna oprema pa je plastenka vode ali pločevinka mrzlega piva. Žal pa ob svojih užitkih pogosto pozabljam, da je narava naš dom, za katerega smo dolžni aktivno skrbeti. Na izlet si prinesemo poln nahrbtnik hrane in pijače, ko pa embalaža odsluži svojemu namenu, bi se je radi po hitrem postopku znebili. Tako se po podpisu v pohodniško knjigo vtisov predamo zavetju anonimnosti in ovitek čokoladice, ki nam šumi v žepu, mirno zalučamo v grmovje ali skozi okno vozečega se avtomobila, saj nihče ne bo vedel, da smo to bili mi in ena smet več ne naredi razlike. Ko pa poletje prevegne v jesen in drevesa odvržejo listje, se v posušeni podrasti zasvetlikajo rezultati naše malomarnosti. Akcija Očistimo Slovenijo, ki se bo letos odvijala 8. septembra, je dober odraz te prakse, opomnik in priložnost za spremembo svojih navad. Da bi opozorili na to problematiko, smo Ivana Žigon, Klemen Bandelj in Rožana Švara 20. aprila 2018 v Knjižnici Komen pod naslovom Gozdni vsiljivci razstavili svoje fotografije „spominkov“ človeške malomarnosti, ki so nastale med sprehodi po okoliških gozdičkih. Gledalec bi se nemara vprašal, zakaj bi nekdo fotografiral nekaj tako vsakdanjega in nezanimivega, kot je odpadki, kaj je na teh fotografijah, kar si zasluži razstavnega

prostora? Tudi sami si želimo, da bi v naravi srečevali le čudovite prizore neokrnjenih jezer in prostranih travnikov cvetlic, vendar na žalost pogosto izven okvirja takšne fotografije lahko naletimo na pogled, kakršen je predstavljen na razstavi. Upamo, da smo z razstavo uspešno opozorili na problematiko, ki jo ljudje v imenu udobja pogosto ignoriramo, hkrati pa smo začutili potrebo, da bi javnost povabili k sodelovanju, zato vabimo vse fotografske navdušence in ljubitelje narave, da se nam pridružijo v lovu na gozdne vsiljivce.

Zato vas skupaj s Knjižnico Komen vabimo, da z največ petimi fotografijami sodelujete na fotografskem natečaju Gozdni vsiljivci, katerih glavni motiv so odpadki v naravi in divja odlagališča. Pravila igre so preprosta - na sprehod vzemi fotoaparati in vrečko za smeti, najden odpadki ali divje odlagališče pa fotografiraj in kasneje odvrzi v za to namenjen smetnjak. Divje odlagališče lahko prijaviš na spletno stran Register divjih odlagališč, dostopno na povezavi <http://register.ocistimo.si>, fotografije pa skupaj z imenom avtorja pošlješ na e-mail naslov gozdni.vsiljivci@gmail.com. Fotografije naj bodo v formatu jpeg velikosti 20x30 cm z resolucijo 300dpi. Rok za oddajo fotografij je 15. avgust 2018. Zmagovalec, ki ga bo izbrala žirija (Klemen Bandelj, Ivana Žigon, Rožana Švara) bo prejel praktično nagrado, zmagovalna fotografija pa bo uporabljena kot naslovnica Burje. Vse prejete fotografije bomo tudi razstavili v knjižnici Komen. Do naslednjic vam želimo veliko poletnih užitkov in neokrnjenih razgledov!

Besedilo: Rožana Švara

»Slovenstvo je prišito name«

V maju smo Komenci imeli veliko čast, da smo se dobro uro družili z izjemno publicistko, raziskovalno novinarko, režiserko in scenaristko ter avtorico številnih prispevkov v periodičnih publikacijah kot tudi avtorico monografij, v katerih je male, prezrte ljudi povzdignila v junake. Naša gostja je bila Dorica Makuc, ki je v aprilu praznovala častitljivih devet desetletij.

Četudi preberemo dela avtorjev, poslušamo njihove intervjuje, je brez dvoma enkratna in dragocena izkušnja osebni pogovor z njimi. In tudi tokrat je bilo tako. Prijazna, bistra in skromna gostja ni želela govoriti o sebi, njenem življenju in delu, ampak o naših izgnanih ljudeh, čigar pričevanja je zbrala v delu In gnojili boste nemško zemlje. Knjiga, je nastala radijske oddaje In exilium, ki je bila na sporedu na Radiu Trst A in je bila zasnovana na Kroniki dogodkov internacije komenskega dekana Viktorja Kosa in pričevanj izgnancev v Nemčijo. Večkrat je poudarila spoštovanje, ki ga še vedno čuti do dekana Kosa in vseh ljudi, ki so morali trpeti v izgnanstvu. Dodala je tudi, da srčno upa, da je trpljenja za Slovence dovolj! Tudi sama se počuti Slovenka, čeprav je bila rojena v Vidmu in še danes živi v Italiji, natančneje v Gorici, pravi, da ji je bilo slovenstvo prišito že v času, ko je njen oče (med drugim je bil tudi orglar v Komnu) svojo dejavnost zaradi pritiskov preselil v Domžale.

Življenjska pot je gospo Makuc vodila od Ljubljane do Beograda, kjer je diplomirala na Novinarsko-diplomatski šoli, do Milana in zopet v Ljubljano. Ves čas jo je spremljalo raziskovalno novinarstvo in posebej ljubezen do filma. Željo po ustvarjanju dokumentarnih filmov je uresničila, ko se je 1962 zaposlila na RTV in za to obdobje pravi, da ji je res ogromno dalo. Ogromno pa je takrat ustvarila tudi sama, saj je iz tega časa je njen izjemni opus 12 dokumentarcev Po sledovih Slovencev po svetu. V dokumentarni program je vnesla tudi slovenske manjšine in primorskega človeka, kar so ji kolegi iz prestolnice večkrat, »očitali«. Njen prvi dokumentarec je bil Žerjavi letijo na jug, v katerem so, »aleksandrinke« postale pojem spoštovanja vreden in so tako dobile mesto in pomen, ki si ga zaslužijo.

Opus gospe Makuc je izjemen, veseli smo, da smo se njenemu delu poklonili s skromno prireditvijo, ki je bila vesela, saj je povedala, da ji Komen in Komenci veliko pomenijo.

Hvala gospa Dorica. Hvala, tudi za to, da ste vedno znali upoštevati tisto pomembno načelo, ki je veljalo tudi za dekana Kosa: »Za človeka je edino pomembno to, da je najprej in predvsem človeški!«.

Besedilo: Marija Umek
Foto: Arhiv Knjižnice Komen

Dorica Makuc v pogovoru s prijateljem in sodelavcem Marjanom Maherjem.

Večer z in za dušo

Poezija in glasba – ni boljše kombinacije za umirjen večer med knjigami.

Moč pesmi v taki in drugačni obliki so začutili vsi, ki so se udeležili pesniško glasbenega večera z domačinko Damijano Pipan, nežno in globoko čustveno dušo, ki že od malega to kar čuti preliva v poezijo. Zaradi takih in drugačnih okoliščin pesniške zbirke še ni izdala, a kot sama pravi, »Bom, ko bo zadeva zrela!« in vsi že komaj čakamo. Gradiva je že več kot za eno zbirko. Vodenje večera, ki je prevzel vse navzoče, smo prepustili mladim ljubiteljem slovenskega jezika Urši Terčon, Aleksu Birsu Jogan in Heidi Vrčon, z glasbo so njihova branja in vprašanja popestrile Katarina Stantič in Tinka Terčon ter Ana Milanič. Vsi so še enkrat dokazali, da Mladi in umetnost definitivno sodijo skupaj.

Besedilo: Marija Umek
Foto: arhiv Knjižnice Komen

»Na ablak, na ablak grem, nikamor drugam«

In res je odšla, moja petkova obiskovalka, kmalu po njenem 80. rojstnem dnevu.

Cveta Stepančič, arhitektka, rojena v Ljubljani, a skoraj štirideset let pisana Krasu, njenemu ljubemu borjaču z neuničljivim cimborom na domačiji na Volčjem Gradu. Ustvarjalno pot je posvetila oblikovanju knjig, plakatov, gledaliških listov, revij, tiskovin, postavitvam razstav, lepe spomine je imela na čas, ko je sodelovala pri podobi mednarodnega literarnega srečanja Vilenica, pri rojstvu več Kosovelovih pesniških zbirk in seveda na čas, ko je delala v knjižnici.

Cvetini obiski v knjižnici so bili nekaj posebnega: ob prihodu je vedno pozdravila: »Za domovino, s humorjem naprej! Je že prišla starina?« Ko sem ji izročila Mladino, ki jo je poleg Dela redno prebirala, je sledil pogovor o tem, kako je bila nad določenim avtorjem popolnoma navdušena, a jo je drugi razočaral. Nisva se pogovarjali vsebinski knjig, ampak o ljudeh (avtorjih, ilustratorjih, nastopajočih osebah, o stilu pisanja), posebej o tistih, ki so si upali več. In taka je bila tudi Cveta, direktna, iskrena, včasih sarkastična, bila je drugačna! Ne bom pozabila, kako me je okregala, ko sem si okoli vratu obesila sponko z imenom in priimkom, češ da se ja ne bom pustila

uniformirati! »Tu vsi vejo, kdo si«, je rekla in me povabila, da se ji pridružim na pogovoru z eno od njenih Matildinih palčk. Ko je vzpon po dolgem stopnišču postajal vse težji, je poklicala po telefonu: »Pridi dol, z mojim Žojčkom (avto) in tajnico (sosedo Zorano, ki ji je bila v veliko pomoč), prihajamo. Pa starino ne pozabit!« Pred kratkim pa me v avtu ni več pričakal širok nasmeh, pač pa naveličana Cveta: »Dovolj imam, na ablak, grem, na ablak in nikamor drugam«, mi je rekla dan pred rojstnim dnevom in tako je storila.

Hvala Cveta, za vse službene in neslužbene pogovore, za dobro družbo in vse kar ste naredili za Kosovelovo knjižnico.

Pa naj bo mehak in puhast ta vaš ablak!

Marija in celoten kolektiv Kosovelove knjižnice Sežana

Vse prej kot odpadnik

Od začetka maja skoraj do konca junija ima v komenski knjižnici glavno besede les. V tem času si namreč lahko ogledate razstavo unikatnih izdelkov iz lesa domačina Justa Makovca. Naslov razstave je Odpadnik, to pa zato, ker vse od jutra, ko prvi pride v delavnico, pa vse do večera, Jušto v svojem kotičku iz odpadnih koščkov lesa ustvarja. Odpadu da novo vrednost, novo življenje. »Se zavedate, koliko časa je potrebovalo drevo, da je zrastle do te velikosti? Mi pa ga v nekaj sekundah spremenimo v pepel,« nas je vprašal na predstavitvi. Gospod Just se je odločil, da bo iz globokega spoštovanja do narave iz odpadkov ustvaril novo zgodbo, ki dokazuje, da je gospod Jušto umetnik.

Ko vstopimo v prostor, kjer kraljuje les, imamo skoraj občutek, da nas objema narava s svojimi prijetnimi vonji in barvami, ter občutkom toplote, domačnosti in udobja. Prav tako se človek počuti, ko obišče Justa, ki te vedno pričaka z nasmehom in močnim stiskom roke. Delavnico, ki je bila prekrita s tišino je preplaval zvok brneče stružnice in visoki toni dleta, ki reže vlakna iz hitro vrtečega se lesa in Juštova življenjska zgodba, ki je bila vse prej kot lahka.

Veste, kako poimenujemo človeka, ki zaradi izrednih lastnosti vzbuja občudovanje: legenda! Kartudigospod Jušto definitivno! Vabljeni na ogled razstave, ki je ob otvoritvi napolnila komensko dvorano!

Besedilo: Marija Umek
Foto: arhiv komenske knjižnice

Pevsko in literarno na zaključni prireditvi Magajnovе bralne značke

V okviru Magajnovе bralne značke se že osem let v Kosovelovi knjižnici Sežana s knjigami družijo uporabniki Varstveno delovnega centra Koper – Enota Sežana in Enota Divača, SVZ Dutovlje, Dom na Krasu ter SVZ Dutovlje, Dom na Krasu – Dislocirana enota Sežana.

Letos je kar 42 udeležencev na šestih srečanjih preko knjig spoznavalo literaturo, zanimivosti in kulturo na Irskem, v Belgiji,

na Portugalskem in v Bolgariji. Na zadnjem, zaključnem srečanju, ki se je odvijalo v Kosovelovi knjižnici Sežana v četrtek, 26. Aprila 2018, pa so prepevali s pevko Tinkaro Kovač, ki jim je predstavila tudi svojo knjigo Tinka Tonka Flavtofonka in neandertalčeva piščal iz Divjih bab. Pesem Lastovke, ki jo ki v izvirniku prepeva Elda Viler, je bila odlična izbira za uvod v prireditev. Spodbudila je udeležence, da so se pridružili pri prepevanju avtorskih popevk.

Tinkara je poskrbela tudi za presenečenje, saj se je povezala s pevcem Omarjem Naberjem, ki je sodelujoče pozdravi preko sodobne telefonije. Na koncu je sodelovala tudi pri podeljevanju bralnih priznanj.

Vsi udeleženci Magajnovne bralne značke so izrazili željo, da bi se družili tudi v prihodnjem letu, kar je potrditev, da mentorici – bibliotekarki Tanja Bratina Grmek in Maja Živec s pomočjo zaposlenih v enotah Varstveno delovnega centa Koper in SVZ Dutovlje – Dom na Krasu odlično opravljata svojo vlogo. Cilj Magajnovne bralne značke je namreč, da bi odrasle s posebnimi potrebami pritegnili k branju z zanimivimi knjigami. Sodeč po odzivu je cilj dosežen.

Besedilo: Magdalena Svetina Terčon

Slika: arhiv Kosovelove knjižnice

SPREMEMBA URNIKA v enotah Kosovelove knjižnice Sežana

Spoštovani uporabniki!

S soglasjem Sveta javnega zavoda Kosovelova knjižnica Sežana smo se odločili za spremembo urnika odprtosti enot knjižnice, da bi poskrbeli za zdravo življenje zaposlenih.

V urnik smo vključili čas za malico.

Kadar enota knjižnice posluje v dopoldanskem času, je zaradi malice zaprta od 11.00 do 11.30, kadar pa posluje v popoldanskem času, je zaradi malice zaprta od 13.30 do 14.00.

URNIK SEŽANA

pon - pet: 7.00–18.00

sobota: 8.00–13.00

nedelje in prazniki: zaprto

URNIK DIVAČA

pon, čet: 8.00–15.00

tor, pet: 11.00–18.00

Poletni urnik: (julij – avgust)

tor, pet: 11.00–18.00

čet: 8.00–15.00

URNIK KOZINA

pon: 8.00–15.00

tor, sre, pet: 11.00–18.00

prva sobota v mesecu: 8.00–13.00

Poletni urnik: (julij – avgust)

Pon: 8.00–15.00

sre, pet: 11.00–18.00

URNIK KOMEN

tor, pet: 11.00–18.00

sre: 8.00–14.00

Spremenjen urnik začne veljati s poletnim urnikom 2. 7. 2018.

Kosovelova knjižnica Sežana

VABILO IN PROŠNJA

Spoštovani!

Verjetno veste, da bo letos septembra prireditev ob priključitvi Primorske k domovini v Komnu, kot je bila leta 1978.

V knjižnici želimo pripraviti razstavo fotografij slavolokov, ki so bili postavljeni po vaseh ob proslavi, zato vas prosimo za pomoč in vabimo, da poiščete po svojih zakladnicah preteklosti in v knjižnico prinesete fotografije, povezane s to mogočno proslavo. **Ves material bomo takoj preslikali in vam ga vrnili**, preslikave pa shranili in razstavili letos septembra.

Hvala za pomoč,
Knjižnica Komen

Iz šolskih klopi

Dan šole v besedi in sliki

Dan šole Komen je že po tradiciji namenjen predstavitvi celoletnega dela učencev, navadno v projektu, ki je predhodno izbran. Letos je bila to voda, ki so jo učenci s prizadevnimi mentorji, starši in zunanjimi sodelavci dodobra obdelali v razrednih podprojekti.

Dne 20. aprila 2018 je kulturna prireditev ob dnevu šole v šolske prostore privabila množico staršev, starih staršev in drugih občanov. In bilo je kaj videti.

Po državni in šolski himni so nas v prireditev, ob žuborenju potočka in glasbeni spremljavi, pospremile učenke – plesalke plesnega studia Be Funky.

V simpatični igri, za katero je scenarij napisala kar učiteljica slovenščine, Irena Rustja, in se podpisala tudi pod režijo, so učenci prikazali pomen vode za življenje na Zemlji, se poigrali s pregovori o njej, pokazali enega izmed eksperimentov in lahko bi rekli, zaobjeli bistvo celoletnega projekta.

Ravnateljica šole sem ob zaključku kulturnega programa izpostavila tudi dosežke učencev v zaključenih tekmovanjih ter

predstavila novo šolsko pridobitev – maskoto šole, za katero smo na šoli razpisali nagradni natečaj, na katerem je zmagal učenec 4. razreda, Nejc Masten, maskoto pa je nato sešila učiteljica Dunja.

Po kulturnem programu so si obiskovalci lahko ogledali še:

- razstavo podvodne fotografije šolskega hišnika Evgena Subana,
- razstavo fotografij na temo vode, ki so jih posneli učenci fotografske-

ga krožka,

- razstavo slik in izdelkov učencev,
- predstavitev raziskovalne naloge Voda v slovenski literaturi učenek Katarine in Sinje,
- predstavitev z zlatom nagrajene turistične tržnice
- ter Kamišibaje, s katerimi so se predstavili učenci izbirnega predmeta likovno snovanje.

Ker se tradiciji ne gre izneveriti, bomo tudi letos izdali tematsko glasilo, v katerem bodo zbrani prispevki učencev pod naslovom Voda piše zgodbe na Krasu. Da bi jih le še dolgo pisala.

Nives Cek, ravnateljica

Zlata raziskovalna naloga »Na naši barijači«

V letošnjem šolskem letu so se učenci interesne dejavnosti Turizmu pomaga lastna glava posvečali temi Kultura in turizem. Iskali so odgovor na vprašanje: Katero vas obiskati, če bi radi občudovali kraško arhitekturo, poskusili gastronomske kraške poslastice, doživeli umetnost kamna, lesa in besede vse na enem kraju? In odgovor je bil: Kobjeglavo.

Načrtovan enodnevni obisk vasi, ki je bil oblikovan v raziskovalni nalogi, daje obiskovalcu možnost začutiti utrip življenja na vasi nekoč in danes. V preteklost ga bodo popeljale arhitekturne značilnosti kraške vasi, ogled starega orodja, razstav, delavnica izdelave žbrince, kamnoseštva, v sedanost in prihodnost pa pomen samoskrbnega kmetijstva ter literarni večer in izjemni okusi kulinarike.

Z oblikovano raziskovalno nalogo »Na naši barijači« so se učenci udeležili tekmovanja Turistične zveze Slovenije v Kopru in prejeli zlato priznanje. Raziskovalno nalogo so kasneje predstavili tudi v Mariboru kot eno izmed 30 najboljših oblikovanih raziskovalnih turističnih nalog slovenskih osnovnih šol.

Radi bi se zahvalili vsem domačinom vasi Kobjeglava, ki so nas na svoje domačije sprejeli odprtih rok ter nam skušali pomagati po svojih najboljših močeh – Urbanu Križmanovemu, Mateji, Boštjanu in Mihi Boginovic, Vandi Pokni, Lojzki Čotni, Ivanu Hme-

tovemu, Zañčevim, Jožefu Fiderhovemu, Irmi Županovi, Dragi Švagljčevi, Hilariji Jurjevi.

Zahvala gre tudi gospodu Simu Komelu, lastniku pršutarne in restavracije v Kobjeglavi, za razlago o tradicionalnemu načinu pridobivanja in sušenja pršuta.

Hvala tudi direktorici

Javnega zavoda Komenski Kras, ge. Poloni Abram, ki nam je koristno svetovala glede naše ponudbe.

Kulturno umetniškemu in turističnemu društvu Kraški Slavček se iskreno zahvaljujemo za podarjene majice, s katerimi smo bili na tekmovanju tudi usklajeno oblečeni.

Zahvala je namenjena tudi vsem ostalim, ki so bili kakorkoli vključeni v izdelavo naloge in njeno izvedbo.

Besedilo in foto: mentorice interesne dejavnosti

Velikonočni koncert Viva Vivaldi! v Komnu

Na velikonočni ponedeljek, 2. aprila 2018, se je v cerkvi sv. Jurija v Komnu zvrstil prav poseben dogodek, saj se je preko 400 poslušalcev prepustilo magičnemu vzdušju vrhunskih izvedb najboljših Vivaldijevih skladb. V skupnem sodelovanju in soorganizaciji Javnega zavoda Komenski Kras in Glasbene matice Ljubljana sta nastopila Mešani pevski zbor Glasbene

matice Ljubljana s solisti in Baročni orkester Akademije za glasbo Univerze v Ljubljani. Mentor orkestra je izr. prof. Egon Mihajlovič, dirigenta pa doc. Sebastjan Vrhovnik in Alenka Podpečan. V prekrasnem sakralnem ambientu Komna so poslušalci lahko občutili moč izjemne in mogočne glasbe svetovno znanega skladatelja Antonia Vivaldija.

Občina Komen dobitnica ZLATEGA ZNAKA SLOVENIA GREEN

Z zlatim znakom Slovenia Green Destination se je občina Komen

na slovenskem, evropskem in globalnem trgu pozicionirala kot okolju in družbi prijazna destinacija. Postala je ena od petih destinacij v Sloveniji, poleg Ljubljane, Podčetrška, Bleda in Rogaške Slatine, ki je dosegla zlati znak na vseh stebrih trajnostnega razvoja: okoljskem, družbenem in ekonomskem.

Znak Slovenia Green so prejele tudi ostale tri kraške občine. Občina Sežana in Občina Divača bronasti, Občina Hrpelje-Kozina pa srebrni znak.

Svečana podelitev Zlatega znaka je bila v ponedeljek, 28. maja 2018, v Cerknem. Slovenska turistična organizacija je Občini Komen izročila plaketo ter znak Slovenia Green gold, ki ga bo

destinacija s ponosom in predvsem odgovornostjo zastopala pred domačimi in tujimi obiskovalci.

Slovenia Green Destination je certifikacijski program, ki ocenjuje in spodbuja trajnostne modele upravljanja in poslovanja v turizmu. S tem destinacije in ponudnike usmerja v zeleno prihodnost z odgovornim odnosom in ravnanjem do narave in okolja ter lokalnega gospodarstva in življenja skupnosti.

Novi poklicni izzivi za domačine

Pomladansko edicijo Festivala kraška gmajna smo odprli z okroglo mizo in javno razpravo Gradovi in njihova vloga v razvojnih priložnostih podeželja predvsem z namenom, da bi poglobili vezi med življenjem domačinov in priložnostmi, ki jih prinaša slovenski turistični razcvet. Skozi našo pokrajino gre namreč vsako leto na desettisoče ljudi, ki jih žene iskanje novih doživetij, neodkritih kotičkov, možnosti za sprostitev, spoznavanje novih ljudi in krajev. Kot skupnost tega toka popotnikov ne znamo še dobro izkoristiti in v tej smeri so nam obzorja pomagali razširjati govorniki, gostje okrogle mize. Dr. Jasna Fakin Bajec z ZRC SAZU je spregovorila o pomenu lokalne kulturne dediščine za razvoj in opolnomočenje lokalnih skupnosti na Krasu, arhitektka Nataša Kolenc, vodja evropskega projekta Restaura na novogoriški občini, o obnovi in oživljanju gradu Rihemberk nad Branikom v luči podpore trajnostnega razvoja območja, podžupan Valter Ščuka o obnovi štanjelskega gradu z očmi domačina. Posebni gostji sta bili Renata Martinčič, generalna direktorica na Ministrstvu za gospodarstvo RS, ki je predstavila nove finančne spodbude, ter mag. Maja Pak, direktorica Slovenske turistične organizacije, s predstavitvijo znakov odličnosti ter njihovo uporabnost za podjetnike in lokalno skupnost.

Srečanje, ki je bilo 12. aprila 2018 v Galeriji Lojzeta Spacala in ki ga je vodila Vesna Humar, novinarka Primorskih novic, je eden izmed niza pogovorov in delavnic, ki jih Javni zavod Komenski Kras organizira z domačini v skupnem ustvarjanju vizije turističnega razvoja v naši občini. Oblikovanje zamisli, ki bodo prinašale dodaten zaslužek in nova delovna mesta na tak način, da bo naše vsakdanje življenje obogateno, ne pa ovirano, nikakor ni hiter niti lahek proces. Pred nami je veliko pogovorov, usklajevanj, kompromisov, utrjevanja medsebojnega zaupanja, predvsem pa skupne jasne odločitve, kaj si v krajih, ki imajo izjemno naravno in kulturno dediščino, sploh želimo in kaj zmoremo. Naslednje srečanje z domačini bo v okviru Festivala sivke, gostja pa bo dr. Renata Karba iz Umanotere, Slovenske fundacije za trajnostni razvoj, ki bo predstavila vrsto inovativnih rešitev, s katerimi lahko vaše skupnosti na podeželju razvijajo turizem – od razpršenih hotelov do raznovrstnih ponudb (kmetijski pridelki, različna doživetja, dogodki, umetniški izdelki ipd.), ki niso vsiljene od zunaj, temveč se rojevajo iz lastnih pobud. V začetku so to morda le dopolnilne dejavnosti, kasneje pa se lahko razvijejo tudi v trdnejše poklicne izzive, ki bodo sčasoma, upamo, v čim večjem številu nagovorili tudi mlade.

Besedilo: Polona Abram

Javni zavod Komenski Kras vas vabi na predavanje s pogovorom in delavnico, kjer boste spoznali zanimive domače in tuje primere turizma po meri lokalne skupnosti ter se ob njih pogovorili o nadaljnjem razvoju turizma na Krasu.

Sobota, 30. junij 2018, ob 18.00, Ivanji Grad, v okviru 9. Festivala sivke na Krasu
KAKO LAHKO TURIZEM IZBOLJŠA ŽIVLJENJE DOMAČINOM
Kako je nekaterim že uspelo in kakšne so priložnosti na Krasu

Turizem ni sam sebi namen. Smisel razvijanja turizma je prispevati k blaginji lokalne skupnosti, pri tem pa ponujati pristna doživetja za obiskovalce. Povečevanje dodane vrednosti lokalnih proizvodov, storitev in stavbnega fonda, priložnosti za prihodke in varna delovna mesta, ohranjanje lokalnih naravnih virov in kulturne identitete, živo in razvito podeželje, povezana in odporna skupnost.

Srečanje bo izvedla **Renata Karba iz Umanotere**, Slovenske fundacije za trajnostni razvoj. Njeno delo je osredotočeno na skupnostno upravljanje z življenjskimi viri in varstvo okolja. Je urednica in soavtorica vodnikov in katalogov dobrih praks na področjih trajnostnega razvoja in zelenih delovnih mest. Sodeluje v projektih vključujočega razvojnega načrtovanja v slovenskih občinah in se vključuje v razvoj nacionalnih politik in strateških dokumentov.

Galerija Lojzeta Spacala je spet dobila nekaj nekdanjega sijaja

Sončen pomladni dan in grajsko dvorišče v sveži preobleki sta nam pripravila čudovito prizorišče za slovesno druženje, ob katerem smo se spomnili Lojzeta Spacala, enega najvidnejših in mednarodno prepoznanih slovenskih ustvarjalcev. S svojimi deli in življenjem je odločilno obogatil to pokrajino. Prevzele so ga značilne kraške oblike, kot so kamniti zidovi, ganki, portoni, jerte, pisane skrinje, vozovi, štirne, žbrince, pletene košare. Na nešteto načinov jih je vedno znova in znova upodabljal v različnih tehnikah, barvah, kombinacijah motivov in postale so tako prepoznavne, da so sloves te pokrajine ponesle tudi v svet.

Zamisli za postavitev stalne zbirke doniranih del, za katero so se v tistem času potegovali tudi v njegovem rodnem Trstu, je bil hkrati neverjeten podvig začetka obnove gradu Štanjel. Skupaj s tem dvoriščem je galerija v vseh teh letih postala več kot likovno razstavišče posameznega umetnika. Razvila se je v enega izmed najbolj prepoznavnih kraških kulturih prizorišč, ki je s svojimi dogodki, koncerti, raznovrstnimi druženji, izobraževanju, simpoziji, festivali utripajoče srce tega gradu, srce brez katerega bi ti stoletni zidovi po vsej verjetnosti ostali le bled spomin zgodovine, kot se je to zgodilo pri večini primorskih gradov, tudi pri sosednjem Rihemberku.

Na prireditvi so se ponovno srečali člani ustanovnega odbora galerije in njihovi številni sodelavci, ki so pred 30 leti z neizmerno voljo in iznajdljivostjo izpeljali to zahtevno nalogo. Če bi upoštevali prav vse, bi bil seznam dolg, saj so takšni podvigi vedno delo širše skupnosti, včasih celo generacij in zahtevajo veliko prostovoljnega dela in entuziasma, med najpomembnejšimi pa so bili predsednik tednjega organizacijskega odbora in bivši veleposlanik Drago Mirošič s svojo soprogo Suzano Mirošič, Ivan Vodopivec, dr. Nelida Silič Nemec, arh. Nataša Štupar Šumi, Damjan Grmek, arh. Mitja Mozetič, dr. Marijan Slabe, mag. Zorko Harej, Aleksander Peršolja, Milan Bajc, Bojana Kermolj in številni drugi. Spoprijeli so se z izjemno težko nalogo, saj je bil grad v zelo slabem stanju, obnova pa je zahtevala velika finančna sredstva.

Praznovanju 30-letnice se je pridružil Anton Peršak, minister za kulturo, številni gostje Občine Komen, predstavniki Goriškega muzeja, ljubitelji likovne umetnosti, predvsem pa družina Lojzeta Spacala, med katerimi za zbirko najbolj vneto skrbi vnuk Martin s svojo ožjo družino.

Ob obletnici je izšel nov katalog z barvnimi reprodukcijami vseh del, ki so last Občine Komen in za katere od lani skrbi Zavod Komenski Kras. Skupaj z besedili obsega več kot 100 strani, natisnila pa ga je naša domača tiskarna Grafitisk iz Tomačevice. Ob katalogu je izšla še zgibanka, nova razglednica z znamko in jubilejnim žigom, za kar imata zasluge filatelist Gorazd Budal in Ajdovsko filatelistično društvo, ki je ob prireditvi pripravilo tudi razstavo.

Galerija je osvežena s številnimi deli, ki so prav za to priložnost prišle v Štanjel iz drugih zbirk – največ jih je prispevala Galerija prešernovih nagajnecev iz Kranja, pa tudi zasebne zbirke iz Slovenije in zamejstva. Najbolj dejavni ustvarjalci tokratne razstave so bili predsednik organizacijskega odbora in kustos mag. Marko Arnež, kustosinja dr. Nelida Nemec, oblikovalec Marko Tušek, s posebnim prispevkom pa je sodelovala tudi Moderna galerija iz Ljubljane s kustosinjo Laro Štrumej.

Grajsko dvorišče je na ta dan napolnila glasba Okteta saksofonov Glasbene akademije iz Ljubljane, posebno dragocen gost je bil tržaški pesnik in urednik Miroslav Košuta, humoren odloček iz knjige Nočni cvet, ki jo je napisal Spacalov sin Borut, pa je hudomušno prebral domačin Andrej Zalesjak, igralec SNG Nova Gorica. Galerija Lojzeta Spacala je tako spet dobila nekaj nekdanjega sijaja, saj je bilo njeno odprtje pred 30 leti velik protokolaran dogodek, odmeven v vseh pomembnih slovenskih medijih. Prostorski pogoji še danes omogočajo postavitev večjih razstav, ki so lahko privlačne tako za domače kot tudi tuje goste. Oglede nove donirane zbirke bo razveselil vse, ki sta jim Lojze Spacal in njegova ljubezen do Krasa še posebej pri srcu.

Besedilo: Polona Abram

Festival kraška gmajna in Divji okusi Krasa sta aprila obogatila turistično ponudbo na Krasu

Društvo Planta kot glavni nosilec prireditve Divji okusi Krasa, ki je letošnja nadgradnja Meseca špargljev na Krasu so oplemenitili kulinarčno ponudbo kraških gostiln. Gostinci so tako letos prvič svoje menije pripravili na temo divjih rastlin, zaključek kulinarčnega meseca pa je potekal v Štanjelu, kjer so poleg sodelujočih gostincev predstavili še vinarji in ponudniki zeliščnih žganj, celotne prvomajske praznike pa je potekala tudi tržnica na gradu. Divji okusi Krasa in Mesec kraške kuhinje sta prireditvi, ki jih organizira Društvo Planta v tesnem sodelovanju s sežanskim Zavodom ŠTIP in Javnim zavodom Komenski Kras. Priprave na jesensko prireditev Mesec Kraške kuhinje so se že pričele, tako vabimo vse gostinske ponudnike, ki bi želeli sodelovati, da nam to sporočijo na tic@stanjel.eu.

Partnerska prireditev Festival kraška gmajna je potekal od aprila do maja med Škocjanskimi jamami in Štanjelom, vsak vikend je drugi partner poskrbel za pestro dogajanje, tako smo v Štanjelu pripravili Botanični pohod dveh gradov Branik – Štanjel. Pohodni-

ki so se seznanili z res bogato floro, ki krasí naše suhe pašnike, ustavili pa so se tudi na Gradu Rihemberk, ter v Štanjelu uživali v kulinarčnih dobrotah Divjih okusov. Ker je bila spomladanska tema gradovi in botanika je drugi dogodek, ki je potekal v Štanjelu, bil posvečen arhitektu in urbanistu Maksu Fabianiju. V dobri uri in pol smo se z udeleženci sprehodili po poteh Štanjela, ter spoznavali njegovo delo. Oba program imamo sedaj ob prehodni najavi tudi v redni ponudbi.

Štanjel vse zanimivejši za tuje novinarje in poslovna srečanja

Slovenija, in posledično tudi Kras in Štanjel, postaja vedno privlačnejša za tuje medije. Tako smo v preteklih mesecih gostili kar nekaj skupin novinarjev, in sicer iz Avstrije, Nemčije, Srbije, Poljske in drugih EU držav. Novinarjem predstavimo Štanjel, potem pa jih, vezano na čas in temo medijev, ki jih sestavljajo, napotimo raziskovati različne koščke Krasa, od sivke, do vinarstva, kraške kuhinje in mesnin, ogleda vasic, pohodništva ... V maju mesecu je Slovenska turistična organizacija pripravila svoj strateški kolegij v Štanjelu, tako smo gostili vodje služb STO-ja ter vodje predstavništev v Avstriji, Nemčiji, Italiji ter vodjo informacijske pisarne v Veliki Britaniji. Po strokovnem delu smo jih popeljali tudi po Štanjelu, nad katerim so bili več kot očarani. Poleg Sloven-

ske turistične organizacije si Kvadratni stolp in druge prostore v Štanjelu za poslovna srečanja in različne sestanke ter delavnice izbere vedno več različnih družb.

Predstavniki Slovenske turistične organizacije v Štanjelu

Podelitev licenc novim vodnikom interpretatorjem

Konec februarja in začetek marca je Javni zavod Komenski organiziral usposabljanje Vodnik interpretator v Štanjelu in Komnu, kjer so lokalni vodniki pridobili nova znanja pri izvajanju vodenih ogledov. Poleg usposabljanja so novi vodniki interpretatorji svoje pridobljene veščine preizkusili tako v praksi kot teoriji. Ob uspešno opravljenih nalogah je v soboto, 26. maja 2018, v Štanjelu potekala podelitev licenc. Po uradnem delu je Štanjelec Jožef Švagelj svoje dolgoletne izkušnje na področju turističnih

vodenj po Štanjelu z veseljem podal skupini, ki se je ogleda Štanjela z veseljem udeležila.

Besedila: Helena Kosmina, Tom Ločniškar in Urban Grmek Masič
Foto: arhiv ZKK

Kamišibaj v šolskih klopek

Kamišibaj je japonsko papirnato gledališče, kjer se zgodba pripoveduje ob slikah, ki so predstavljene v malem odru, butaju. Sredi avgusta 2017 sva se učiteljci z naše šole udeležili delavnice kamišibaja v Štanjelu. Vzeli sva si čas in izbrali zgodbo, jo narisali in na koncu predstavili najprej sodelavkam in sodelavcem, nato še učencem.

Učenci, navdušeni nad videnim, so začeli izdelovati kamišibaj pri izbirnem predmetu Likovno snovanje II in dejavnosti Mladinsko raziskovanje. Izbrali so zgodbo, jo razdelili na dele in začeli z risanjem. Ko so z delom končali, so zgodbe predstavili sošolcem iz 8. a, nato pa so začeli nabirati izkušnje v pripovedovanju na razredni stopnji, kjer so imeli hvaležne poslušalce. Kamišibajkarjem ni bilo vedno lahko – trema je bila resna ovira, a so jo uspešno premagali. Na dnevu šole so se kamišibajkarji ponovno odlično izkazali. Pripovedovanje zgodb je teklo kot po maslu in prisotni učenci ter

starši so z zanimanjem gledali in poslušali.

V sredo, 9. maja, je bil dan vseslovenskega igranja kamišibaja. Po celi Sloveniji je bilo v 24 urah odigranih 775 predstav, ki si jih je ogledalo 35442 gledalcev. S svojimi predstavami smo se pridružili akciji ter poskušali postaviti Guinnessov rekord v skupinskem igranju kamišibaja.

V sredo, 23. maja, so učenci odigrali svoje predstave pred otroki v vrtcu, ki so najbolj zahtevna publika. Naši pripovedovalci so se tudi tokrat odlično odrezali.

Kamišibajkarji Lara Bandelj, Nik Colja, Maia Franco, Anja Kodrič, Kristina Klinkon, Vid Maurer, Ian Peloz, Sašo Rovtar, Marcello Tamburin in Lucija Žerjal si za vse odlične predstave zaslužijo pohvalo.

Besedilo: mentorici Irena Rustja in Tanja Samec

Foto: Tanja Samec

Zlati pevci

Letošnje šolsko leto je bilo za mlade pevce na OŠ v Komnu in podružnici v Štanjelu zelo uspešno. Nastopali so na vseh šolskih proslavah, dobrodelnem koncertu, prireditvi za starejše občane, na občinski prireditvi ob obletnici požiga Komna, na prireditvi ob obletnici ukrajinsko-slovenske prijateljske naveze in še bi lahko naštevali. Vsi šolski zbori so se uspešno predstavili na Območni reviji otroških in mladinskih pevskih zborov v Sežani,

kjer je mladinski zbor navdušil z moderno priredbo slovenske ljudske Pastirče mlado avtorja Jerneja Rustje ob spremljavi ansambla.

Posebno doživetje pa je bilo petje na državnem tekmovanju v Zagorju ob Savi. Otroški pevski zbor iz šole v Komnu in podružnice Štanjel se je pomeril v hudi konkurenci izvrstnih zborov iz vse Slovenije in si pripel zlato priznanje. Dokazali so, da je z združenimi močmi in trdim delom mogoče doseči vrhunske rezultate, saj je bilo že za samo uvrstitev na tekmovanje potrebno zadostiti zahtevnim pogojem. Letos so namreč otroški zbori prvič morali zapeti dvoglasje in a capella obvezno skladbo. Veselje otrok v Zagorju ob razglasitvi rezultatov je bila prava evforija! Zaslužno!

Seveda čaka zборе še kar nekaj nastopov. Veselijo se petja skupaj s Prifarskimi muzikanti na občinskem prazniku 15. junija 2018 v Štanjelu ter zaključnega koncerta vseh šolskih zborov, prav tako na grajskem dvorišču, ki pa bo letos nekaj posebnega. Na njem bodo nastopili tudi Mladinski pevski zbor OŠ Krasneho iz Brna (Češka), ki nam vračajo obisk, kot gosti pa še Vokalna skupina Radost iz Godoviča in Dekliški pevski zbor Igo Gruden iz Nabrežine.

Andreja Rustja, ponosna zborovodkinja

Noč za punce – samo za punce 7. a

V petek, 11. maja, in v soboto, 12. maja, smo se punce iz 7. a in razredničarka Metka imele super. Prespale smo namreč v šoli. Po namestitvi in pripravi ležišč v učilnici zgodovine smo odšle na kratek sprehod in se po poti najedle še češenj. Ko smo okoli 20.30 pojedle večerjo – palačinke, ki smo jih same pripravile – je sledil ogled filma in seveda vse, kar spada zraven (kokice, čips, smokiji ... in klepet).

V sobotno jutro smo se zbudile že ob zgodnji 7. uri, saj sta nas

dve sošolki zapustili zaradi gasilskega tekmovanja. Ostale smo pojedle zajtrk in v dveh delavnicah urile svoje ročne spretnosti. Nastali so simpatični samorogi iz hama perlic in lepi robci z začetno črko imena. Sledilo je pospravljanje in poslavljanje. Ta dva dneva se bomo spominjale kot lepo in zanimivo izkušnjo.

Besedilo: Ana Gustinčič in Ana Mržek

Foto: Metka Paljk

Franci Rogač gost ob zaključku bralne značke

Dne 18. maja nas je na šoli obiskal mladinski pisatelj Franci Rogač. Ker še ni bil na obisku na Krasu, nam je srečanje predlagal kar sam. Veseli smo ga bili.

Za naše učence je pripravil kar štiri srečanja. Z najmlajšimi je oblikoval zanimiv nastop, kjer so učenci postali pripovedovalci pravljic. Da srečanje ne bi bilo preveč monotono, so učenci skupaj z gostom tudi plesali in zapeli.

Nekoliko starejšim je predstavil svoje pravljice. Njegova pravljica Izgubljena slončica govori o miru, ljubezni in prijateljstvu. Pravljica Prašiček in čarobna zvezdica se dotakne nestrpnosti do drugačnosti. O zaščiti gozdov in narave lahko beremo v Pravljici o gozdnem škratu. Za doseg uspehov v športu potrebujemo vztrajnost, kar je opisal v pravljici Rezka premaga led. Pisatelj se je srečal tudi z otroki, ki so gluhi in slepi, in to preoblikoval v pravljico Nosku se zgodi čudež. Lana pa je glavna junakinja v istoimenski pravljici. To je deklica s štrlečimi ušesi in je deležna vsakodnevnega zbadanja v vrtcu in šoli. Vzgojno je naravnana tudi pravljica Kresniček Bal, kjer dobimo navodilo, da ne smemo nikoli poškodovati živali. Vse pravljice imajo avtobiografske elemente.

Za učence zadnje triade je pripravil predstavitev avtobiografske knjige Ključ brezdomca. Njegovo otroštvo in osnovnošolsko življenje je bilo čisto normalno in mirno. Življenje se je zasukalo, ko se je odločil, da si bo omislil frizuro irokeza brez posvetovanja s starši. Pripovedoval jim je o tem, kako je pri svojih petnajstih

letih zbežal od doma, se srečal z alkoholom, brezdomstvom in pankerji. Prvi beg je trajal dva meseca. Sledili so še mnogi drugi. Šolo je obesil na klin, odšel v tujino in zaživel kot panker z vsemi negativnimi oblikami te subkulture. Tako življenje ga je dvakrat skoraj stalo življenja. Nekako se je vrnil na pravo pot, po kateri hodi še danes. Je trda in težka. Pisanje je njegova terapija. Kasneje je končal najprej poklicno šolo, nato srednjo in celo študij na fakulteti. Danes je magister socialnega dela. O njegovi nenavadni življenjski zgodbi je bil posnet film Obrazi izza ulice. Ker dobro pozna tudi življenje v prevzgojnih domovih, je mladim odsvetoval bližnje srečanje s temi zavodi. Svoje knjige podarja otrokom z motnjami v duševnem razvoju,

invalidnim otrokom, otrokom, obolelim za rakom in levkemijo, socialno ogroženim otrokom, slepim in slabovidnim ter gluhi in naglušnim otrokom.

Po srečanju je v eno izmed svojih knjig napisal: »Naj bo vsak dan živahen in nadvse zanimiv.«

Srečanje s tem našim letošnjim gostom ob zaključku branja za

Kosovelovo bralno značko je kar prehitro minilo. Želimo mu še veliko zanimiv slikanic. In kot je sam rekel: »Da bi učenci še veliko brali!«

Besedilo: Vlasta Metlikovec, knjižničarka na OŠ Komen

Foto: Dunja Peric

Mladi komenski programerji robotov so postali državni prvaki

Na komenski osnovni šoli se pri interesni dejavnosti robotika zbirajo učenci, ki jih zanima načrtovanje, sestavljanje in programiranje robotov. Že od prvega tedna v septembru so v kabinetu za robotiko preživeli ogromno prostih dopoldanskih in popoldanskih ur.

V torek, 15. maja, so se udeležili državnega tekmovanja Robobum 2018, kjer so dosegli največji uspeh doslej.

Ekipa Destroyers, v kateri so bili Tine Peric, Matija Milanič, Aljaž Brodar, Gal Križaj in Anže Okretič, je tekmovala v kategoriji RoboCupJunior Reševanje. Že na regijskem tekmovanju je osvojila prvo mesto, enak dosežek pa ji je uspelo ponoviti še na državnem prvenstvu, ko je njihov robot brez napake opravil vse naloge na progi. S tem dosežkom so učenci naše šole prvič postali državni prvaki v robotiki.

Devetošolca Anej Peras in Anej Žerjal sta se ambiciozno odločila, da bosta letos tekmovala v kategoriji srednješolcev. V ekipo 128Ve980 sta povabila še bivše tekmovalce naše šole Lenarta Kobala, Bora Križaja in Tilna Komela. Po osvojenem drugem mestu na regijskem tekmovanju so na državnem prvenstvu po ponesrečeni vožnji robota osvojili solidno trinajsto mesto.

Ekipa Kkwmn, v kateri sta bila Enej Furlani in Blaž Vrabec, je tekmovala v kategoriji ROBOsled. Na regijskem tekmovanju je osvojila četrto mesto, na državnem prvenstvu pa odlično sedmo

mesto. Uspeh te ekipe je še toliko večji, ker so učenci naše šole prvič tekmovali v tej kategoriji.

Za nekatere učence se letošnje programiranje robotov še ni končalo. Z dosedanjimi dosežki se jim je uspelo uvrstiti še na evropsko prvenstvo, ki bo konec maja v Italiji.

Vsem mladim navdušencem čestitam in želim še veliko užitkov ob delu z roboti.

Besedilo in foto: mentorica Lucija Filipčič Križaj

Srebrni kuharji

V sredo, 16. 5. 2018, smo se trije učenci 8. razreda kot pravi kuharji odpravili z našo mentorico Mirjam Rončel v Srednjo gostinsko in turistično šolo Izola, kjer smo se udeležili tekmovanja Zlata kuhalnica.

Pripraviti smo morali dve jedi. Rižoto, za katero smo se odločili, da jo bomo obogatili s piščančjim mesom in sezonsko zelenjavo, in pa vaniljevo kremo, s piškotnimi drobtinami in sadjem.

Vsi trije smo se za to tekmovanje pripravljali kar nekaj časa in skoraj vsak dan smo jedi zavzeto pripravljali in jih nato tudi okusili. Jedi smo poskusili pripraviti na več načinov. Enkrat smo uspeli, drugič ne. Seveda smo izbrali način pripravljanja, ki se je nam zdel

najboljši in se z njim odpravili na tekmovanje.

V Izoli so nas pogostili s torticami in raznimi drugimi sladicami. Najprej smo se predstavili. Povedali smo nekaj o sebi in o šoli, iz katere smo prišli. Sledil je kratek sprehod po Izoli.

Kmalu smo bili za kuhinjskimi pult. Imeli smo eno uro časa za pripravo obeh jedi. Kuhanje ni potekalo ravno po načrtu. Bili so veliki plinski štedilniki, ki jih nismo vajeni uporabljati. A z malo sreče nam je vseeno uspelo dokončati in oddati naši jedi.

Komisija je naše jedi poskusila in jih tudi ocenila. Povedali so, da je bila rižota ena okusnejših, vaniljeva krema pa pregosta. Sledil je še najpomembnejši del - razglasitev rezultatov. Izpolnjevali smo vse pogoje za pridobitev srebrnega priznanja, katerega smo potem tudi ponosno odnesli domov.

Vsi smo se imeli lepo, čeprav je bilo kuhanje stresno in zelo naporno. To je bila zelo zanimiva in dobra izkušnja za nas tri, saj smo se lahko vživeli v vlogo kuharja in tudi ugotovili, da kuhanje ni ravno preprosto delo.

Besedilo: Kristjan Umek, Zala Fon, Iris Rebula,
OŠ Antona Šibelja Stjenka Komen

Medicinska sestra med nami

Vrtec je med drugim tudi prostor, kjer imajo otroci možnost do-
dajanja znanja v svojo rastočo paletu zaznavanja, pridobivanja
sposobnosti.

V zimskih mesecih smo iz Zdravstvenega doma Sežana dobili
povabilo k sodelovanju; iz pediatrične ambulante so nam po-
nudili višjo medicinsko sestro, da bi otrokom v dveh urah pred-
stavila medicinska sredstva, ki jih uporabljajo. Namen takega
srečanja je odpravljati neprijetne občutke, s katerimi se otrok ob
iskanju zdravstvene pomoči v otroškem dispanzerju ali pri obi-
sku pediatra lahko sreča.

Na srečanje smo se pri-
javile starejše skupine iz
vrtca. Medicinska sestra
Ana Furlan je tako obi-
skala vsako skupino po-
sebej.

Tako nam je v februarju
in marcu pokazala upo-
rabo in namen nekate-
rih pripomočkov, ki jih
uporabljajo v ambulanti,
pravilno brisanje nosa
in umivanje rok. Čas, ki
nam je bil namenjen, je
vsem zelo hitro minil. V
tej povezavi med institu-
cijama (zdravstveni dom

in vrtec) smo med drugim otrokom nudili tudi neposredno
aktivnost – igro, ki nas združuje na poseben način. V dneh po
obisku smo si v igralnicah uredili ambulanto, otroci pa so v igri
prevzemali vlogo medicinske sestre, zdravnika. Sovrstniki, odra-
sli in ljubkovalne igrice smo postali pacienti.

Dejavnosti z dopolnjevanjem družinske in institucionalne vzgo-
je vnašajo v otrokovo in naše sobivanje veliko pestrosti, novosti.
Zato puščajo med nami dobra sporočila, znanja.

Besedilo in foto: Helena Perčič

Naš travnik - igrišče v naravi

Občina Komen nam je omogočila uporabo travnika, ki je v bliži-
ni vrtca. Travnik je bil že sam po svoji naravni ureditvi zanimivo
igrišče. Porodila se je ideja, da bi ga lahko še popestrili, če bi na
njem uredili manjše naravne koticke za igro. Za izdelavo pa bi
večinoma uporabili materiale, ki so v bližini travnika ali v našem
okolju.

Na ta način smo si želeli, da bi otroci:

- doživljali pripravo in izpeljavo projekta kot način povezo-
vanja družin, spoznavanja in navezovanja stikov;
- ugotovili, da skupaj zmoremo več;
- spoznavali našo kulturno dediščino;
- začutili in se vživeli v naravno okolje, ki nas obdaja;
- spoznavali različne naravne materiale, jih odkrivali, z njimi
manipulirali in raziskovali;
- usmerili svojo naravno potrebo po gibanju v naravi;
- našli nove zamisli za aktivno učenje;
- začutili travnik kot možnost druženja z drugimi otroci iz
vrtca.

Projekt je potekal preko celega šolskega leta 2017/2018. Zaklju-
čili smo ga v mesecu maju. V projekt so bili vključeni vsi otroci,
starši in strokovne delavke našega vrtca.

Preden smo strokovne delavke vrtca projekt predstavile star-
šem, smo se dogovorile, kako naj bi projekt okvirno potekal. Na
prvem roditeljskem sestanku v septembru smo po posameznih
oddelkih staršem predstavile projekt. Predvsem naše cilje, želje
in okvirne ideje. Vsaka skupina je izbrala dva predstavnika star-

šev. Tako je nastal delovni tim za naš travnik.

Tim so sestavljali: Kristina Tavčar, Robi Ščuka, Bojan Kavčič, Ale-
ksija Švara, Renata Jakopin, Nina Kuhar, Matjaž Brus, Tanja Go-
dnič, Borut Benedejčič, Jurij Janko, Rok Tomažinčič, Patrik Kosmi-
na, Jana Štok Pavlin in Mirjam Renner.

V tem šolskem letu smo se sestali trikrat.

Gospod Matjaž Brus je pripravil geodetski posnetek travnika, go-
spod Borut Benedejčič pa načrte za postavitev igralnih otočkov
za posamezne oddelke. Glede na izdelane načrte smo predvi-
deli materiale, ki jih bo potrebno nabaviti. Tu so veliko nalogo
opravili ostali člani delovnega tima. Pomagali so pri zbiranju in
pripravi materialov ter iskanju ljudi, ki bi nam lahko pri izvedbi
projekta še pomagali. Določene materiale je bilo potrebno ku-
piti, zato smo se za finančno pomoč obrnili na Občino Komen.
Poslali smo predstavitev projekta in prikazali predvidene mate-
rialne stroške. Občina nam je odobrila tisoč evrov, česar smo bili
izredno veseli.

Poleg občine Komen pa so nam priskočili na pomoč še: Pro-
pepa d. o. o., Magro d. o. o., S.m.art produkcija, Štolfa, gradbeno
podjetje, d. o. o., Elektro Primorska d. d., Mizarstvo Makovec d.
o. o., Prostovoljno gasilsko društvo Komen, Brus Matjaž, Jurij Gr-
gič, Janez Metlikovec, Rok Tomažinčič, Igor Ščuka, Radivoj Mulič,
družina Furlan, družina Jazbec in Vrtec Sežana.

Na zadnjem srečanju smo določili datum delovne akcije, na ka-
tero smo povabili vse starše otrok, ki obiskujejo Vrtec Komen.
Na delovni akciji se nas je zbralo okrog 50. Pripeljali so agregat,

varilni aparat, traktor s prikolico, avto s prikolico in mnogo drugega orodja (krampe, lopate, grablje, različna rezila ...). Povem naj, da so že pred tem občinski in naši hišniki očistili zarasli travnik, gospod Jurij Grgič pa nam ga je še nekajkrat mulčal.

Na ta dan smo opravili večino del. Pohvaliti moram našo kuharico Bojano, ki je skuhala odlično pašto z golažem, jedli smo jo za kosilo in še bolj s slastjo za večerjo. Delovna akcija je tistega vročega dne potekala vse do večernih ur. Projekt smo nadaljevali na igralnih popoldnevih oddelkov, ko so starši in otroci opravili še zaključna dela.

Mirjam Renner, diplomirana vzgojiteljica predšolskih otrok in vodja projekta

Ko se srečata volja pridnih ljudi in želja po uresničitvi dobrih idej

Na roditeljskem sestanku so bili starši navdušeni nad našimi predlogi. Dobile smo dodatno motivacijo, prepričane smo bile, da bomo s skupnimi močmi zmogli uresničiti načrtane cilje. S tem, ko smo uresničevali naš projekt, smo spoznali, kako pomembno je medsebojno sodelovanje. Pri izvajanju projekta smo si zaupali, poglobili smo naše stike, bolje smo se spoznali in vzpostavili pozitivne prijateljske odnose. Z opravljenim delom in medsebojnim sodelovanjem smo odrasli dali otrokom pozitiven vzgled. Otroci so bili izredno ponosni na svoje starše, ko so v ponedeljek obiskali naš travnik, tudi sami so takoj nadaljevali z delom urejanja travnika. Pobirali so kamenje in ga nosili na kup, odstranjevali so nepotrebno travnato rušo in korenine. Predvsem pa so sklenili, da se bodo od sedaj naprej igrali samo še na tem travniku - NAŠEM TRAVNIKU. Pozitivno mišljenje in

spodbudno ozračje, ki smo ga ustvarili ob izvajanju projekta, je dobro vplivalo na vse udeležence, otroke, starše, strokovne delavke in na okolje, v katerem vrtec deluje.

Torej bila je POT, bili so CILJI in bile so ŽELJE. Skupaj smo prehodili to pot, skupaj smo uresničili cilje in želje. Sedaj imamo dobro opravljeno delo, ki ga lahko s ponosom pokažemo. Rezultat je travnik z veliko različnimi igralnimi možnostmi. Ustvarili smo spodbudno učno okolje za naše otroke.

Dragi starši in vsi, ki ste nam kakorkoli priskočili na pomoč, v veliko čast in veselje nam je bilo sodelovati z vami.

Naj vam pa povemo, da imamo še veliko dobrih idej za naprej.

Mirjam Renner, diplomirana vzgojiteljica predšolskih otrok in vodja projekta

Pasavček v Štanjelu

V skupini veveričk smo se letos vključili v projekt Pasavček. Cilj projekta je ozaveščanje staršev, kako pomembna je skrb, da so otroci varno pripeti z varnostnim pasom v avtomobilu. Vzporedno s tem ciljem smo sledili še cilju varne hoje po pločniku ali prometni cesti. V Štanjelu smo tudi pravilno prečkali cesto, na sprehodih smo uporabljali odseвне brezrokavnike in

opazovali voznike pri vožnji skozi naselje. Naučili smo se pesmico o Pasavčku, izdelali zgibanko za žige in pobarvali pobarvanko. Pasavček je otroke obdaril s pohvalami in simbolnimi darili ob ustvarjalnem zaključku projekta.

Besedilo in foto: strokovni delavki Silvana Lozej in Monika Turk

Čutna pot v Štanjelu

V sredo, 18. aprila 2018, smo se dobili ob 16.30 uri s starši na igrišču vrtca. Namen srečanja je bilo betoniranje osnovnih elementov za izdelavo Čutne poti. Za izkop je s kopačem že predhodno poskrbel oče dečka. Delo je potekalo brez težav, saj so za to poskrbele zares pridne moške roke in ogromno dobre volje. Družbo jim je delalo nekaj mamic, za dodatno spodbudo so poskrbeli še otroci. S skupnimi močmi smo prva dela uspešno končali. Strokovne delavke smo se staršem zahvalile za veliko pomoč, ki so nam jo ponudili, delovno akcijo pa smo zaključili z majhno zakusko in pijačo.

Otvoritev Čutne poti bo sledila konec maja. Veselimo se igre in raziskovanja Čutne poti.

Besedilo in foto: strokovni delavki Silvana Lozej in Monika Turk

Po lužah cmok cmok

Pri veвериčkah v Vrtcu Štanjel smo hodili po lužah, saj smo ugotovili da je to zelo zabavna igra. Raziskovali smo sprehajalne poti po okolici vrtca, oblečeni v palerine, ki smo jih prejeli v decembru.

Poslušali smo dežne kapljice, jih opazovali, kako se spreminjajo, in jih lovili na dlani. Naučili smo se tudi pesmi o dežju in zaigrali na različne glasbene instrumente. Bilo nam je zelo lepo.

Besedilo in foto:
strokovni delavki Silvana Lozej in Monika Turk

Dan za zdravje v Štanjelu

V petek, 6. aprila 2018, smo v naši enoti obeležili svetovni dan zdravja. V ta namen smo vse skupine odšle na orientacijski pohod. Pot so nam usmerjale puščice, čakale so nas tudi različne naloge, ki so jih otroci z veseljem uspešno reševali. Pot nas je vodila po sprehajalni poti proti Kobdilju, kjer so najmlajši otroci poiskali skriti zaklad in se vrnili proti vrtcu. Starejši skupini sva nadaljevali pot od tam dalje mimo pokopališča, kjer smo iskali skriti zaklad. Ko smo zaklad odkrili, smo se še igrali na travniku. Nadaljevali smo pot v gozdiček in se vrnili v vrtec.

Med pohodom smo poskrbeli za hidracijo, saj smo pili vodo, ki smo jo imeli v nahrbtnikih, kot pravi planinci. Polni lepih vtisov in prvih toplih sončnih žarkov smo prišli v vrtec veseli in ponosni, da smo naredili veliko dobrega za svoje zdravje.

Besedilo in foto: strokovni delavki
Silvana Lozej in Monika Turk

Slavnostni koncert ob 20-letnici MePZ Cominum

Mešani pevski zbor Cominum v tem letu praznuje 20-letnico obstoja. Kot se za pevke in pevce spodobi, je svoj jubilej obeležil tako, kot to sam najbolje zna – pevsko.

Sicer praznovanje z najrazličnejšimi koncerti in gostovanji poteka že celo leto; do konca leta se jih obeta še nekaj, je pa osrednji dogodek ob 20-letnici potekal v soboto, 21. aprila, v telovadnici Osnovne šole Komen. Tam smo pevci MePZ Cominum za svoje najzvestejše domače občinstvo priredili nepozaben koncert, ki je navdušil slehernega obiskovalca. V skoraj dvournem programu smo izvedli prerez dvajsetih let delovanja. Zapeli smo nekaj narodnih in sakralnih pesmi, občinstvo ogreli z živahno izvedbo narodnih kol, premierno v Komnu zapeli skladbo Po slovesu, za katero je besedilo napisala mlada komenska pesnica Klara Stantič, uglasbila pa jo je zborovodkinja Ingrid Tavčar, ter tudi z nekaj popevkami dokazali, da smo v pesmi in glasbi resnično doma. Posebno noto praznovanju je dodal tudi Pihalni orkester Komen z dirigentom Matijo Tavčarjem, ki se je prijazno odzval vabilu ter MePZ Cominumu še dodatno popestril praznovanje. Orkestraši so zaigrali dve svoji pesmi, eno tudi s solistom – pevcem Murarom, nato pa moči zopet združili z nami – Cominumci ter nam pomagali zaključiti koncert. Prvovrstno presenečenje za vse navzoče pa so bili naši Cominumčki – otroci pevk in pevcev zbora, ki so za to priložnost združili moči, zapeli Kekčevo pesem in s svojo energijo in veseljem navdušili resnično vse.

Člani Mešanega pevskega zbora Cominum se iz srca zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli pomagali pri organizaciji in izvedbi koncerta. Bilo jih je resnično veliko, zato vsem skupaj in vsake-

mu posebej najlepša hvala za podporo in pomoč. Ostanite naši podporniki še naprej. Posebna zahvala velja tudi Občini Komen ter županu Marku Bandelliju, ki s svojo podporo dokazuje, da kultura le ni popolnoma na stranskem tiru. Največja zahvala pa gre našemu zvestemu občinstvu, ki nas iz koncerta v koncert, iz leta v leto podpira, obiskuje na koncertih ter nam na vsakem koraku izkazuje podporo. Iz srca hvala, če vas ne bi bilo, najverjetneje tudi mi ne bi obstajali.

Cominum pa gre naprej, novim izzivom naproti, boste z nami še naprej?

Besedilo: Uroš Simčič

Foto: Ivana Žigon

20 let prepevanja za Cominum

Dvajset let je relativno dolga doba, v teh letih se lahko marsikaj spremeni, obrne in izgine, a nekatere stalnice vseeno obstajajo. V občini Komen je ta stalnica zagotovo Mešani pevski zbor Cominum, ki letos obeležuje dve desetletji plodnega ustvarjanja.

Za marsikoga je leto 1998 že prazgodovina, oddaljeno leto blizu preloma tisočletja, ko je svet z veliko hitrostjo že hitel v lepšo in boljšo prihodnost. A vendarle se je v tistem letu v vsem tem

hitenju, v Komnu našlo nekaj ljudi, ki so znali ustaviti čas ter ga tudi kvalitetno izkoristiti. V tem primeru s petjem. Zametki Cominuma so zanimivi. Povod za začetek pevskega druženja je bila namreč priprava na poročno mašo takratne zborovodkinje komenskega cerkvenega pevskega zbora Andreje Jazbec, ki so ji člani svojo zahvalo želeli izraziti s petjem Visoke pesmi na poroki. Vendar pa so takrat naleteli na težavo, bili brez not, povrh vsega pa še brez zborovodje. Zato so za pomoč prosili mlado Ingrid Stantič, kasneje Tavčar, ki je iz začasne zborovodje zbora

Zametki Cominuma (ena izmed prvih slik zbora).

Zbor v najmlajših letih med koncertom v OŠ Komen

brez imena nato postala legenda današnjega Cominuma. Note za pesem Visoka pesem je Ingrid ob pomoči kasetofona in kasete napisala sama, začele so se vaje, ki so sčasoma postale redne. Po nadvse uspešnem krstnem nastopu so se pevci odločili da to je vendarle to, nadaljevali so z vajami, nadeli so si ime Mladinski cerkveni pevski zbor, ter začeli redno peti pri nedeljskih in poročnih mašah. Repertoar se je vedno bolj širil in pridobival na kvaliteti, zato je kmalu dozorela ideja o prvem samostojnem koncertu. Zgodil se je 13. maja 2001 v Cerkvi Sv. Tilha v Svetem, pred samim koncertom pa so se člani zbora odločili o preimenovanju zbora v Vokalno skupino Cominum. Ime so si izbrali po prvem zapisu Komna v latinščini. In tako se je zgodba ravno dobro začela ...

Ob petkih zvečer za cominumca ni bilo dileme. Treba je bilo na vaje, najprej v »farovž«, nato v osnovno šolo, nazadnje pa v kotiček, kjer Cominum domuje še danes. Pridnost na vajah se je iz leta v leto obrestovala, vedno več je bilo vabil na najrazličnejše prireditve tako doma kot tudi za takratno mejo. Tudi številčno se je Cominum okrepil, zato je kmalu sledilo preimenovanje iz vokalne skupine v Mešani pevski zbor Cominum. Pomembna prelomnica za zbor pa je zagotovo bila prva udeležba na pevski reviji Primorska poje leta 2005 v Cerknem, istega leta je na pobudo Cominuma zopet zaživela tudi Območna revija kraških pevskih zborov, ki jih je v soorganizaciji v komenskem kulturnem domu organiziral ravno Cominum. V letu 2007 pa je Cominum Primorsko poje po dolgih letih zopet gostil v Komnu, istega leta pa je dosegel še en zgodovinski trenutek. Prvič se je namreč udeležil tekmovanja. To je bilo bienalno tekmovanje Sozvočenja v Pivki kjer nagrade sicer ni bilo, je pa bila lepa izkušnja s polno pohvalami zadostna motivacija za naprej. Tekmovanja Sozvočenja se je Cominum udeležil še trikrat, leta 2014 tam dosegel tudi drugo mesto ter nagrado za najperspektivnejši zbor tekmovanja.

Zelo lep spomin na tekmovanje veže Cominum tudi v leto 2016, ko je z regionalnega tekmovanja Adria Cantat v Šibeniku odnesel zlato odličje. Tudi sicer so gostovanja v tujini stalnica Mešanega pevskega zbora Cominum. Od tistih manjših takoj čez mejo pri naših prijateljih zamejcih, kot tudi tistih večjih, ki terjajo nekaj več kilometrov. Utrjevanje slovensko-bavarskega prijateljstva v Neumarktu in Regensburgu in zastopanje Slovenije na festivalu Europa der Musik v Nemčiji sta bili prvi večji gostovanji Cominuma v tujini, nepozabni sta bili že omenjeno gostovanje na Hrvaškem ter obisk pri prijateljih iz Društva slovencev Kredarica Novi Sad v Srbiji. Nekaj podobnega se obeta tudi letos, konec junija se zbor odpravlja na festival v Francijo, kjer bo Komen, Kras in Slovenijo

zopet predstavljal Evropi.

Mešani pevski zbor Cominum počasi vstopa v 21. leto delovanja. Vanj bo zakorakal v malce drugačni podobi, saj na nastopih pred zborom ne bo več tiste mahajoče osebe z večnim nasmeškom na obrazu. Ingrid Tavčar, zborovodkinja zbora od samega začetka, namreč po 20 letih nesebičnega predajanja zboru in pevcem, svojo dirigentsko palico predaja naprej. Cominumci si nikoli niso mislili, da bo do česa takega kdaj prišlo, saj je Ingrid tisti sestavni del zbora, brez katerega si delovanja niti ne znamo predstavljati. Praktično je del inventarja. Sama pravi, da je čas za novo, svežo moč in prepotrebno energijo, ki jo vsak zbor potrebuje za svoje preživetje. Njeno odločitev je potrebno spoštovati in ji pokazati vse spoštovanje za trud, voljo in včasih tudi trmo, ki je zaznamovala 20-letno zgodbo o uspehu z njo na čelu. Cominum zagotovo ne bo več isti, bo pa Ingrid zagotovo ostala vpeta v Cominum še naprej. Zato še enkrat v imenu Mešanega pevskega zbora Cominum: INGRID HVALA ZA VSE!

Mešani pevski zbor Cominum v občini Komen deluje že 20 let. Nešteto je bilo nastopov, organiziranih koncertov, gostovanj, sodelovanj, izobraževanj in ostalih aktivnosti, ki so članom zbora redno krajšale svoj prosti čas. A ves trud zagotovo ni bil zaman, odziv publike in ostalih sodelujočih je bil vedno pozitiven in je cominumcem dal motivacije in elana za naprej. In ravno zato ta zbor obstaja. Zaradi zveste publike, prijateljev in podpornikov zbora, ki 20 let nazaj v Ingrid in njenih pevcih niso videli le muhe enodnevnice, temveč naložbo za prihodnost. In ta naložba se jim je še kako bogato povrnila, Cominumci so iskreno hvaležni za vsako besedo podpore, vsak stisk roke in vsako spodbudo za naprej. To se redno odraža tudi v dobri volji na vajah, ki se marsikdaj konkretno zavlečejo ter v medsebojnem druženju in podpori med samimi pevci. In ravno zato je mešani pevski zbor Cominum več kot le zbor. Je skupek dobre volje in prijateljstva, delovne vneme in angažiranosti, ostaja in ostal bo ambasador kulture in promotor Krasa tako doma kot tudi v tujini. To je največ kar šteje.

Besedilo: Uroš Simčič

Foto: arhiv KD Cominum

Portret Ingrid Tavčar, naše zborovodje v odhodu

Zakaj rad pojem pri Cominumu?

Mia Kačič: »Cominum zame ni samo zbor, ampak mi pomeni sprostitve, od celotne ekipe dobivam pozitivno energijo in hkrati mi predstavlja napredovanje in izzive.«

Petra Ščuka: »Pri Cominumu vztrajam že toliko časa, ker so sami fajn ljudje, ker se v družbi Cominumcev počutim odlično, ker smo v prvi vrsti prijatelji tudi izven zbora, ker je energija prava ... sploh, ko smo na odru, dihamo kot eden ... na kratko, ker mi je LEPO!!«

Anja Trobec: »Kej smo fajn družba.«

Jana in Sašo Pavlin: »V Cominum sva prišla pred desetimi leti. Za ta korak sva se odločila, ker imava oba rada glasbo in tudi rada pojeva. Na začetku je bilo težko, saj nisva poznala skladb, ki so jih starejši člani Cominuma že poznali oziroma so se jih v desetletju

pred najinim prihodom naučili. Z vajami sva tudi midva spoznala skladbe, tehniko petja ... No, v Cominumu pa ni le petje tisto, ki nas združuje. Pevke in pevci Cominuma smo družba veselih ljudi, ki se imamo radi in se imamo na pevskih vajah, nastopih in na raznih srečanjih lepo. Ko sva v taki družbi nama problemi, ki se med tednom kopičijo, enostavno izginejo.«

Matija Ščuka: »Pri Cominumu rad pojem predvsem zaradi ljudi, ki so v zboru. Zaradi dobrih vibracij in pozitivne energije, ki se sprošča, ko se medseboj družimo, tako na vajah kot po vajah, koncertih, gostovanjih. Težko je opisati, samo nekaj je, kar me vleče in vabi vsakič znova na vaje ... Pojem pa tudi zaradi tega, ker mi to predstavlja sprostitve ob zaključku napornega tedna in mi vlije energije za naprej ...«

Športni pozdrav!

Zavedanje o pomenu športa in rekreacije na zdravje in socialni razvoj posameznikov vseh generacij ni nič novega. Vse večja osveščenost staršev, ki svoje otroke spodbujajo k športnim aktivnostim, prav tako ne. Pasti informacijske ere so enostavno postale prevelike. Šport in rekreacija sta tako postali potreba, način druženja, trend. Trume kolesarjev, pohodnikov, rekreativcev, družin, ki jih te dni za vikende srečujemo po naših cestah in pohodniških poteh, to le potrjuje. Kras sije v vsej svoji lepoti in športnemu navdušencu ali samo mimoidočemu popotniku nudi obilo možnosti aktivnega preživljanja prostega časa. Morda se tega dejstva in danih priložnosti za enkrat vsi skupaj še premalo zavedamo, a smo obenem prepričani, da se trenutno stanje ob enakopravnem sodelovanju, pravilni organizaciji in podpori lokalne skupnosti lahko kaj hitro spremeni. Kot plod

takega sodelovanja med športnimi društvi, lokalno skupnostjo, osnovno šolo in posamezniki je tudi projekt Poletje na Krasu - počitniški kamp Štanjel 2018, ki ga za osnovnošolsko mladino v Športni zvezi Komen letos prirejamo prvič.

Prvič pa ima v tokratni številki Burje športno in rekreativno dogajanje v občini tudi svojo rubriko, za kar se glavni urednici in uredniškemu odboru, ki so znali prisluhniti našim željam, najiskreneeje zahvaljujemo. Društva bodo svoje delovanje tako lahko predstavila skupaj, na enem mestu, brez nogometnih navijačev Green Boys in njihove: »Mi smo s Krasa in smo zeleni, v naših srcih je hrast rumeni ...« pa najbrž tudi ne bo šlo ...

Športna zveza Komen

Nogometni krožki 2018/2019 v OŠ Branik in OŠ Komen

V Mladinski nogometni šoli Komen smo že nekaj časa z mislimi v naslednjem šolskem letu, čeprav se niti staro ni zaključilo. Za šolsko leto 2018/2019 smo dogovorjeni z vodstvom OŠ Komen in OŠ Branik, da bomo v času podaljšanega bivanja izvajali nogometne krožke za otroke od 1.-3. razredov. Krožki bodo namenjeni deklicam in dečkom in se bodo začeli prvi teden v oktobru 2018,

trajali bodo do konca meseca maja 2019. Nogometni krožek bo, dokler bo vreme dopuščalo, potekal na zunanjih igriščih in v šolskih telovadnicah v Komnu in Braniku. Vadbba bo potekala enkrat tedensko po eno uro. Za tiste, ki jim bo to premalo, pa bo

redna vadbba potekala trikrat tedensko, in sicer ob torkih, sredah in petkih na nogometnem igrišču v Komnu. Krožke bodo vodili izkušeni trenerji in vaditelji z ustreznimi licencami. Udeleženci krožkov bodo pridobljeno znanje preizkusili na štirih turnirjih, ki bodo organizirani predvidoma vsak drugi mesec. Svoje znanje bodo lahko prikazali tudi pred širšim občinstvom na zadnji domači tekmi članske ekipe NK Komen. Zaključek sezone, ki bo organiziran na nogometnem igrišču v Komnu, pa bo služil za podelitev priznanj udeležencem. Priložena slika je simbolična. Ne zamudite s prijavi in se prijavite že danes na elektronski naslov: mladi.nkkomen@gmail.com ali na telefonsko številko: 041 394 347 – Adrijan.

Besedilo: Adrijan Spačal

Foto: http://www.ce.edus.si/images/NOGOMETNI_KROEK_003.jpg

Zaključek Notranjsko-primorske lige U8/U9 v Cerknici

19. maja 2018 je v športni dvorani v Cerknici potekal zaključni turnir Notranjsko-primorske lige U8/U9, v kateri so poleg naših najmlajših košarkarjev ŠKD Krasa tekmovali še otroci iz Divače, Postojne, Pivke, Cerknice in Logatca. Na prireditvi je nastopilo preko 200 otrok, posebej pa veseli dejstvo, da so bile tribune polne staršev. Ti so mladim košarkarjem za prikazano namenili bučen aplavz. Za konec so otroci prejeli še zaslužene medalje, »zmagovalci« so bili tokrat vsi. Zadovoljstvo po odlično organizirani prireditvi je bilo tako vidno med otroci, starši kakor tudi pri trenerjih sodelujočih ekip.

Liga, ki je nastala v dogovoru med trenerji, je s svojimi enostavnimi pravili brez dvoma pravi način za popularizacijo košarkarske igre med otroci in njihove prve korake v svet športa. Veseli smo, da smo del te zgodbe in da otrokom lahko omogočimo kar največ sproščenih iger ter zabave. Tudi v bodoče.

Na sliki: Ekipi U8 in U9 na zaključnem turnirju v Cerknici

Besedilo: Rajko Kralj

Foto: Jaka Jančar

ŠKD Kras - pred novo sezono

Po uspešno izpeljani krstni tekmovalni sezoni pod okriljem Košarske zveze Slovenije, v kateri sta nastopili naši ekipe U13 in U17, je pred nami sezona, ki bo vsekakor pomenila korenito prelomnico v delovanju društva in obenem pomenila tudi velik zalogaj. Na podlagi števila vadečih mladih košarkarjev smo v tekmovanja v državnem prvenstvu za sezono 2018/2019 prijavili ekipe fantov U11, U13, U15 in U19 ter ekipo deklet U15. Ekipe U8 in U9 bosta še naprej tekmovali v Notranjsko-primorski ligi. Temu primerno bo povečan tudi strokovno trenerski kader, glavnemu trenerju Primožu Čehu bosta na pomoč priskočila še Mitja in Boštjan. Če se še malo poigramo s številkami: ekipe bodo samo v državnem prvenstvu skupno odigrale preko 100 tekem, od tega 50 doma. Cilji pred novo sezono pa ostajajo isti: nabiranje prepotrebnih izkušenj

ob kar največ uspešnih igrarh.

Besedilo: Rajko Kralj, Foto: Jaka Jančar

Na sliki: Prijateljska tekma deklet s KK Vipava

Zelena pomlad na Grofovski

Minila je dolga zima in na začetku spomladanskega dela nogometne sezone Primorske članske lige je naša Tribuna Jablnc na Grofovski v Komnu spet »ozelenela«. Članska ekipa NK Komen je doma in na gostovanjih odigrala kar nekaj tekem, na katerih smo jih seveda vztrajno spodbujali zvesti navijači Green Boys. Za dobro vzdušje in udobno počutje tudi v slabšem vremenu smo poskrbeli z nabavo novih navijaških oblačil in dežnikov, seveda pa tudi zaščitnega znaka naše tribune – rumeno-zelenega dima iz navijaških raket ni manjkalo.

V začetku aprila je predstavnik navijačev v svoji pisarni sprejel tudi župan Občine Komen in jih razveselil z obljubami o načrtovani razširitvi in nadgradnji »Športnega centra Grofovski«, ki naj bi navijačem in ljubiteljem športa prinesla tudi težko pričakovano tribuno! Veselimo se dneva, ko bo naša »Tribuna Jablnc – tribuna brez betona« postala urejena in varna in bo tako omogočala še večjemu številu gledalcev spremljanje tekem vseh selekcij našega Nogometnega kluba Komen!

Pomladni del sezone smo z zmago NK Komen nad Košano na domačem terenu zaključili 20. maja, ko je zadnjo tekmo v članski ekipi odigral dolgoletni igralec in trenutni trener Kristjan Gregorič. V prijateljskem veselem druženju po tekmi smo skupaj z

igralci Kristjanu zaželeli veliko uspehov v vlogi trenerja in se mu zahvalili za vse, kar je prispeval za ekipo in nas, navijače.

Poleg rednega obiska na tekmah pa smo si navijači privoščili tudi »sindikalni izlet«, ki bo vsem ostal v lepem spominu.

V soboto, 13. januarja 2018, se je osemčlanska posadka navijaške skupine Green Boys – Tribuna Jablnc odpravila na »sindikalni izlet« s posebnim poslanstvom. Izlet se je pričel z zborom v bazi – Kavarna Atos. Naš navijaški šal našel svoje mesto na steni tega lokala. Nadaljevali smo v Gorjansko, na obisk k legendi Green Boysov Severinu Mezincu. Severin nas je lepo sprejel in ganjen prevzel darilo, navijaški šal Green Boys in kapo NK KOMEN. Ob kozarčku domačega žajbljevca sta se naš dra-

Gostovanje v Renčah - 7. 4. 2018

"SINDIKALNI IZLET" obisk Tribune Jablnc pri legendah, Severinu Mezincu v Gorjanskem in pri Čipsu v Skopem. 13. 1. 2018

gi gostitelj in njegova žena razgovorila in izvedeli smo tisoč in eno zanimivost iz zgodovine NK Komen in Green Boysov. Severin nam je podrobno opisal, kako so nekoč udarniško gradili igrišče, slačilnice, kako so pripravljali turnirje in legendarno »Zeleno noč«. Pokazal nam kovček za rekvizite za igre, ki so bile nekoč sestavni del družabnega dogajanja na Zeleni noči, podkve, ploške itd. V svoji zbirki spominov hrani še marsikateri posnetek s tekem in družabnih srečanj. Živa legenda!!! Naslednja postaja je bil »bufet pri Zofi« oziroma Stone Rider Bar, kjer

smo naš navijaški šal poklonili za strastnega zbiralca Milana. Kmalu se je bilo potrebno posloviti, saj nas je čakala še pot v Skopje! Tam nas je že pričakoval Damijan Grmek – ČIPS, legenda med zbiralci športnih spominkov. Ko smo vstopili v njegovo spominsko sobo, smo vsi po vrsti ostali brez besed, razen »wauuuuuu« in »Ma keeeeeej«, prve pol ure kaj dosti ni bilo razumeti. Čips ima namreč zbirko, kot je nihče od nas še ni videl. V veliko čast nam je, da bo del njegove izjemne zbirke športnih dresov, šalov, zastavic, letakov, podpisov itd. tudi naš Green Boys navijaški šal! Dolgo v noč smo občudovali eksponate in poslušali Čipsove zgodbe o tem, kje je kakšnega pridobil, koliko športnikov je že bilo pri njemu na obisku, kako je prišel do njihovih podpisov, na katerih tekmah je bil – skratka, neverjetne zgodbe! Na koncu smo vsi skupaj nazdravili še »v Kekcu«, najvztrajnejši so odigrali še par »partid« namiznega nogometa in že krepko v nedeljo smo se odpravili proti domu. Naj vam fotografije pričarajo vsaj delček tega vzdušja, kot smo ga doživeli prisotni. Hvala vam, ki ste nas tako lepo sprejeli in srčno delili z nami svoje zgodbe! Severin in Čips – hvala, legende

Besedilo in foto: Navijači Green Boys – Tribuna Jablnc

Tradicionalni turnir v malem nogometu na športnem igrišču v Štanjelu

Športno kulturno društvo Biser Krasa Štanjel je tudi letos v mesecu maju priredilo tradicionalni turnir v malem nogometu na športnem igrišču v Štanjelu. Na turnirju je sodelovalo 7 ekip, ki so se merile v dveh skupinah. Zmagovalka turnirja je po težkem boju z ekipo Gabrje, postala ekipa »Optika Tom«, katere člani ekipe so najboljši nogometaši naše občine, z dodatkom prvoligaškega igralca in bivšega reprezentanta Marka Hrvatina. Posebno pozitiven vtis je na terenu pustila ekipa »Mesnica Tošč«, v kateri so nastopali golobradi fantje starosti do 15 let iz Štanjela in okoliških vasi. Ekipa »Mesnica Tošč« je z lepoto igre in zavzetostjo požela največje simpatije gledalcev. Prvouvrščene ekipe ter najboljši strelec in vratar so bili ob zaključku turnirja nagrajeni s pokali in praktičnimi nagradami.

Kot vsa leta se je na igrišču zbralo lepo število gledalcev, ki so ob krasnem vremenu in odličnem vzdušju uživali v spremljanju dogajanja na igrišču in zopet se je druženje ob prijetnem klepetu zavleklo do zgodnjih jutranjih ur.

Ob tej priliki izražamo veliko zahvalo vsem podpornikom društva na čelu z Optiko Tom, Mesnico Tošč in Megatehniko Ajdovščina.

Poleg njih sta nam z donacijama pomagali tudi podjetji Vinakras Sežana in Vahta. Zahvala tudi vsem sodelujočim ekipam, ki se že vrsto let udeležujejo majskega turnirja v Štanjelu in seveda vsem članom društva za odlično pripravo dogodka.

Poletje na Krasu Štanjel 2018

Naj za začetek povemo, da je ideja o poletnih počitnicah na Krasu med društvi vključenimi v Športno zvezo Komen zorela že od njene ustanovitve dalje. Želja, da otrokom pripravimo počitnice v domačih krajih, je bila ves čas prisotna, le še na vprašanja kje, kdaj, kaj in kako je bilo treba najti prave odgovore. Gospa ravnateljica nam je prisluhnila in tako je padla odločitev, da prve počitnice pripravimo na OŠ Štanjel. To nam zaradi ustreznosti šolskih prostorov, športnega igrišča, možnosti sprehodov in

drugih dejavnosti po Štanjelu ter bližine Hruševce in železniške postaje odgovarja.

In kako bo dan Poletja na Krasu približno potekal? Najprej, tu šolski zvonec »ne velja«, zato je tudi prihod otrok mogoč med 6.30 in 8.30 uro. Po dopoldanski malici so otroci razdeljeni v skupine (po starosti, spolu, zanimanjih ...) in se neke do 11.30 ure športno ali ustvarjalno udeležujejo. Do kosila (12.30) bo še čas za družabne igre, obisk zanimivih gostov ali preprosto klepet. Po kosilu in po-

čitku odhod otrok (prevoz) na bazen v Hruševico, kjer se kopamo do 16.30 ure. Program se lahko tudi dnevno prilagaja, pač odvisno od vremena in želja. Na dan enodnevnega izleta v Solkan je zbirno mesto vseh otrok ob 6.30 uri na železniški postaji v Štanjelu. Brez vode, bazena in kopanja poletnih počitnic seveda ni. Hruševljani bodo zato napolnili bazen in v okolici uredili plažo. Tisto »pravo« vodo pa bodo otroci lahko izkusili na enodnevem izletu na reko Sočo, kjer bodo gostje organizatorjev in otrok Poletja ob Soči.

Poleg kopanja in ostalih športnih dejavnosti (nogometa, košarke, plesa ...) pa ne bo manjkalo niti otroške ustvarjalnosti: likovne, literarne, glasbene, kuharske delavnice pod vodstvom mladih kreativnih animatorjev.

Vsega za enkrat seveda ne moremo razkriti, naj kaj ostane presenečenje. Povejmo le, da bodo počitnice v naši družbi aktivne, ustvarjalne in predvsem zabavne ... počitniški čas bo otrokom verjamemo še prehitro minil.

Termina Poletja na Krasu: od 2. do 6. julija 2018 ter od 9. do 13. julija 2018.

Cena 5-dnevni počitnic je 60 evrov. Ob prijavi več otrok iz iste družine ali v oba termina hkrati se cena ustrezno zniža na 40 evrov. V ceno je vključeno:

- 5-dnevna celodnevna skrb,
- hrana in pijača (malica, kosilo, popoldanska malica),
- prevozi (kombi, vlak),
- zavarovanje otrok,
- spominska majica.

Prijave ter vse informacije pred začetkom Poletja na Krasu na telefonskih številkah (Mateja 041 892 807, Rajko 040 645 767, Boštjan 041 221 169) ali preko e-maila: info@szkomen.si. Prijave zbira do 25. junija 2018!

Športna zveza Komen

Bogastvo čustev

Taša Cucek, magistra zakonskih in družinskih študij, specialistka zakonske in družinske terapije, po relacijskem družinskem modelu, dr. Christiana Gostečnika na Teološki fakulteti v Ljubljani in stažistka na Družinskem centru Sveta Gora. Dela v zasebni praksi v Sežani. Foto: Polona Makovec.

POMEMBNOST REAKCIJ

»Starši, se zavedate, kako veliko vpliva ima vaša energija na vaše otroke? Uporabljajte to energijo v dobro vas in vaših otrok!« (Dr. Shefali)

Preko prvih treh člankov je bila pozornost usmerjena na **kommunikacijo**! Na kakšen način komunicirate z otroki in katere besede uporabljate. Kako pogosto rečete ne svojim otrokom.

Danes se bomo usmerili na besedo JA.

Posvetili se bomo vprašanju ...

1. Kako pogosto preko dneva, rečete svojemu otroku JA?

Takrat, ko svojim otrokom rečete ja, odprete prostor, kjer se vaš otrok počuti povezan z vami in sprejet.

To seveda ne pomeni, da vedno rečete ja in ne postavljate mej. Pomeni to, da jim dovolite občutiti, da imajo včasih nadzor nad določenimi stvarmi in da imajo svoj glas, da jih vi starši slišite in upoštevate ...

Poskušajte najti način, da se pridružite vašim otrokom v pogovoru, preden enostavno rečete NE.

Korak naprej ...

Dragi starši, sedaj bo vaša pozornost na tem, kako vi odreagirate. Torej na vaši **reakciji**.

Razumevanje vaših reakcij je ključ na poti k zavestnemu starševstvu. Vaše reakcije so namreč zelo povezane z dražljaji na katere odreagirate. Tako se pogosto počutite, da nimate izbire pri tem kako odreagirate. Pa je res tako?

Pogosto lahko slišimo, kako starši rečejo:

Svojega otroka sem prosil naj počisti svojo sobo, prosil sem ga štirikrat ... to sem ga prosil/a s spoštovanjem in prijaznostjo. Toda, ko

me je moj otrok ignoriral, sem izgubil/a glavo in sem nanj začel/a kričati.

Zveni znano?

Povsem razumljivo je, da je včasih vsega preveč in staršem popustijo živci ravno pri njihovih otrocih ... povsem mogoče je, da se ravno na njih sprostijo tudi frustracije iz službe ali pa drugih nezadovoljujočih odnosov.

Zavedati se morate, da to ne opravičuje vašega odziva ... otrok se iz tega nauči, da je to način spoprijemanja s stresom. Ko nato otroci tako odreagirajo, pa se vam to zdi nesprejemljivo ...

Na stresne situacije odreagirajte tako, kot želite, da bodo nanje odreagirali vaši otroci.

Vzemite si čas in premislite, kaj je za vas sprejemljiva reakcija, ki bo ohranila vaše dostojanstvo.

IZZIV je sledeči ...

Vaša naloga je, da v takih situacijah ne odreagirate – to pomeni, da vzamete odmore, pavze, si rečete STOP.

Bodite pozorni nase ...

V teh trenutkih se poskušajte umiriti, upočasniti in se opazovati. Bodite pozorni na to, kaj se dogaja z vami.

Pojdite po papir in svinčnik, če se ne morete zadržati, in napišite, kaj se z vami dogaja. (Npr. jezen sem, želim kričati, želim si, da bi moj otrok šel živeti k moji mami itd.)

S tem, ko boste v stiku s svojimi občutki, se boste lažje povezali s svojimi otroci. To pa je ključno za dober odnos z vašim otrokom. (pov. po, Shef)

Brezplačne predstavitve skupine – Zavestno starševstvo

Kje: Sežana, ulica tankovske brigade 9

Kdaj: 13. 6., 11. 7. in 8. 8. 2018 ob 18:30 do 19:30

Obvezne prijave na tukajsem.zate@gmail.com.

Skupina Zavestno starševstvo je namenjena staršem, starijim staršem in vsem, ki jih ta tema zanima. Posameznik preko lastnih izkušenj raziskuje vlogo otroka in starša. Skupina temelji na modelu relacijske družinske terapije Dr. Christiana Gostečnika. Nove skupine se bodo pričele septembra 2018.

Vprašanja lahko pošljete na email: tukajsem.zate@gmail.com, ali

pa preko spletne strani www.psihoterapijatasa.com. Odgovori ali tema bo obravnavana v naslednjem članku. Oseba bo ostala anonimna.

Želim vam vse dobro in obilo pristnih trenutkov preživetih v družbi ljudi, ki vam veliko pomenijo.

Sociala

Novosti na področju starševskega varstva in družinskih prejemkov

17. marca 2018 je začel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Novela zakona prinaša nekaj pomembnih novosti, med drugim je pomoč ob rojstvu otroka spet univerzalna pravica, uvaja se nova pravica za velike družine in invalide do pomoči pri nakupu vinjete, pravica do starševskega dopusta se širi tudi na posvojitelje otroka, ki je že končal prvi razred osnovne šole. Pri tem posebej opozarjamo, da lahko pomoč ob rojstvu otroka upravičenci uveljavljajo za nazaj, in sicer za otroke rojene od 1. januarja 2018 dalje. Prav tako lahko uveljavljajo pomoč pri nakupu vinjete za leto 2018 ne glede na datum nakupa vinjete na krajevno pristojnem CSD-ju.

Vloge za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev se nahajajo na spletni strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (<http://www.mdds.gov.si/>).

Novosti podrobneje opisujemo v nadaljevanju.

Pomoč ob rojstvu otroka

Za vse otroke, rojene od vključno 1. januarja 2018, je pravica do pomoči ob rojstvu otroka ponovno univerzalna in ni vezana na materialni položaj družine. Vlagatelji, ki jim je bila po dosednji ureditvi pravica do pomoči ob rojstvu otroka zavrnjena zaradi preseganja cenusa in tisti, ki vloge še niso vložili, otrok pa je rojen od vključno 1. januarja 2018 do uveljavitve zakona (17. marca 2018), imajo možnost uveljavljati pravico še največ 60 dni po uveljavitvi novele zakona.

Pomoč pri nakupu vinjete

Eden od staršev ali druga oseba, ki ima v lasti ali uporabi vozilo, ki se v skladu s predpisom, ki ureja cestninske ceste in cestnine, razvršča v drugi cestninski razred B, in je ob zadnji še veljavni registraciji vozila v skladu z zakonom, ki ureja letno dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu, uveljavil pravico do 50-odstotnega znižanja letne dajatve za velike družine za to vozilo, je v primeru nakupa letne vinjete za to vozilo v posameznem letu upravičen do enkratne pomoči v višini razlike nad ceno letne vinjete, ki je v predpisu, ki ureja cestninske ceste in cestnine, določena za drugi cestninski razred A.

Vlogi za uveljavljanje pomoči pri nakupu letne vinjete je treba priložiti kopijo računa o nakupu letne vinjete za vozilo drugega cestninskega razreda B. Do ureditve v področnem predpisu se novi 78. a člen zakona smiselno uporablja tudi za invalide in invalidske organizacije, ki v skladu z zakonom, ki ureja letno dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu, uveljavljajo pravico do oprostitve plačila letne dajatve. O vlogah za pomoč pri nakupu vinjete odločajo centri za socialno delo. Vloge za uveljavitev pravice tudi za nazaj, od začetka letošnjega leta, lahko stranke vlagajo od 17. marca 2018 dalje.

Delno plačilo za izgubljeni dohodek

Do delnega plačila je upravičen tudi zakonec ali zunajzakonski partner, kadar dejansko neguje in varuje otroka

svojega zakonca ali zunajzakonskega partnerja, če te pravice ne koristi mati oziroma oče otroka in izpolnjuje druge s tem zakonom predpisane pogoje. Pravica do delnega plačila za izgubljeni dohodek se ne ukine, če je otrok zaradi zdravljenja v zavodu ali zdravstveni ustanovi, kjer ima celodnevno brezplačno oskrbo. Eden od staršev je upravičen do sorazmernega dela delnega plačila za izgubljeni dohodek, če je otrok vsaj 90 dni bival doma in so starši dejansko skrbeli zanj v zadnjem letu pred vložitvijo vloge. Upravičence se zavaruje za 10 ur tedensko in prejema eno četrtno zneska delnega plačila za obdobje enega leta.

Starševski dopust za posvojitelje

Do starševskega dopusta v trajanju 30 koledarskih dni v strnjem nizu so upravičeni tudi posvojitelji otroka, ki je že končal prvi razred osnovne šole in je mlajši od 15 let. Nastopi ga najpozneje 15 dni po namestitvi otroka v družino z namenom posvojitve ali po izvedeni posvojitvi.

Otroški dodatek

Do povečanja otroškega dodatka za 20 % zaradi ne vključnosti v vrtec so upravičeni zgolj starši otrok, mlajših od štirih let. Odločbe, izdane pred 1. marcem 2018, se iztečejo do konca (se ne odloči na novo).

Očetovski dopust (od 1. maja 2018 dalje)

Za očete otrok, rojenih od 1. maja 2018 dalje, bo veljal drugačen način izrabe očetovskega dopusta, ki je bolj enostaven, pregleden in fleksibilen, pri čemer trajanje očetovskega dopusta in višina nadomestila ostajata nespremenjena. Očetje bodo lahko izrabili vseh 30 dni očetovskega dopusta skupaj, pri čemer morajo najmanj 15 dni izrabiti kadarkoli od rojstva otroka do najkasneje en mesec po poteku starševskega dopusta v strnjem nizu, preostanek pa do končnega prvega razreda osnovne šole.

Besedilo: Center za socialno delo Sežana
Foto: spletni vir (www.huffingtonpost.com)

Pokonci jih je držala trma

Pred štirimi leti sta se Jelka in Miran Renner podala na novo življenjsko pot. Na Brdu sta odprla gostilno in picerijo, kjer pa se je pokazala stiska s prostorom; predvsem je bilo težko sprejemati večje skupine. Zato so z letom 2018 začeli novo poglavje na svoji poti.

Svojo dejavnost so preselili v stavbo stare konfekcije, ki so ji dali povsem novo notranjo podobo in novo ime – Pri Brajdi. »Želeli smo izbrisati preteklost in peljati naprej novo zgodbo,« je povedala Jelka Renner in dodala: »Notranjost smo v celoti prenovili ter naredili prostore take, da so nam všeč. Delali smo noč in dan, pokonci nas je držala predvsem trma ter veselje naše mladine, ki je navdušena nad novo priložnostjo.«

V mesecu in pol je bila prenova končana in 24. aprila je sledila otvoritev novih prostorov. Dela v stavbi so potekala do zadnjega, zato niti niso bili prepričani, kaj lahko pričakujejo od samega odprtja. A na koncu so bili pozitivno presenečeni. Obiskalo jih

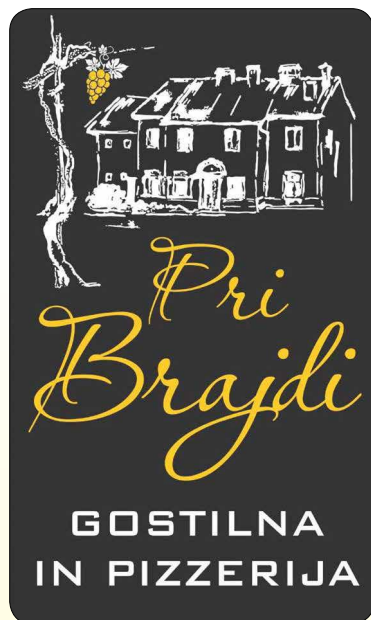
je namreč veliko ljudi in njihov odziv je bil neverjeten. »Dobili smo veliko pozitivnih mnenj in dobrih želja, kar nam daje še dodaten zagon,« je o otvoritvi povedala Jelka.

V njihovi ponudbi najdemo najrazličnejše jedi – pice, jedi na žaru, mesne jedi, testenine, kalamare in solate, pripravljajo tudi malice, poskrbljeno pa je tudi za vse, ki se radi posladkajo. Novi in veliki prostori jim omogočajo sprejemanje večjih skupin, ki bodo tu lahko praznovale rojstne dneve, obletnice, obhajila, poroke in druge dogodke. V toplih in soč-

nih dneh bo lepo prijalo tudi posedanje na terasi, ki ponuja lep pogled na trte.

Jelka je za konec še dodala, da se ne mislijo ustaviti in da imajo načrte tudi za naprej, bralke in bralce glasila pa je lepo povabila, da se oglasijo Pri Brajdi in sami preizkusijo njihovo ponudbo in nov ambient. »Lepo vabljeni!«

Z Jelko Renner se je pogovarjala Heidi Vrčon

Kar burja prinese

20 let Literarnega društva Zlati čoln Sežana

V ponedeljek, 23. aprila 2018, je na svetovni dan knjige in avtorskih pravic kot del projekta Noč knjige 2018 Literarno društvo Zlati čoln Sežana ob 20. uri v Srednji dvorani Kosovelovega doma Sežana pripravilo slavnostno prireditev ob 20-letnici ustanovitve.

V prvem delu večera, ki ga je vodil že tri mandate predsednik društva David Terčon in ob tem predstavil zgodovino ter delovanje društva, so nekateri člani društva brali svoja besedila – poleg Terčona še Aleksander Peršolja, Aldo Žerjal, Maja Razboršek, Magdalena Svetina Terčon, Irena Husu, Eda La Vita, Brigita Grmek Pirjevec in Milan Šelj. Društvo sicer trenutno šteje 17 članov,

poleg sodelujočih na prireditvi so to še Anjel Lavin, Benjamin Božeglav, Dora Bernetič, Ivko Spetič – Magajna, Jasna Majda Peršolja, Jolka Milič, Katjuša Trampuž in Pavel Skrinjar. Združuje torej literarne ustvarjalce iz občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana.

V drugem delu prireditve je nastopil pripovedovalsko-glasbeni trio Tri glasilke, ki ga sestavljajo Katarina Šetinc, Mateja Gorjup in Polona Prosen. Na zabaven način so občinstvu približale tri kratke pripovedke in tako dodale svojevrsten pečat dnevu, posvečenemu besedi.

Praznovanje se je končalo z družabnim srečanjem v spodnjem

Slavnost ob 20-letnici Literarnega društva Zlati čoln Sežana so sooblikovali: zgoraj, z leve – Aleksander Peršolja, Eda La Vita, David Terčon, Maja Razboršek, Magdalena Svetina Terčon, Aldo Žerjal, Irena Husu in Brigita Grmek Pirjevec; spodaj, z leve – Milan Šelj, Polona Prosen, Katarina Šetinc in Mateja Gorjup.

predverju Kosovelovega doma Sežana, kjer so se obiskovalci z bogato zgodovino društva lahko seznanili tudi preko fotografij, predvajanih na dveh televizorjih.

Društvo je bilo formalno ustanovljeno februarja 1998, predsednikovanje pa je za dva mandata prevzela Magdalena Svetina Terčon. Skupina kraških piscev je sicer že od začetka osemdesetih let prejšnjega stoletja, ko jih je bil zbral Aleksander Peršolja, delovala kot literarna skupina pri KUD Jožeta Pahorja Sežana. Društvo se lahko pohvali z dvema izdanima zbornikoma – ob svojem jubileju letos pripravlja tretjega – mnogimi literarnimi večeri in še številnejšimi sodelovanji svojih članov pri najrazličnejših, ne le literarnih dogodkih. Svoj tradicionalni literarni večer na predvečer rojstnega dne Srečka Kosovela je letos izvedlo že enaindvajsetič. Skozi vsa leta ga s financiranjem osnovne dejavnosti podpira Občina Sežana, Ljudska univerza Sežana pa mu ves čas za izvedbo dogodkov omogoča brezplačno uporabo Kosovelove sobe.

Besedilo: David Terčon
Foto: Darja Kranjc

Brkinsko-kraški lovci združujejo 13 lovskih družin

Brkinsko-kraška zveza lovskih družin je zakorakala v četrto leto delovanja. Njen predsednik Andrej Sila je na 3. občnem zboru, ki je potekal v lovski koči LD Kras Dutovlje, izpostavil njeno uspešno delovanje, še posebej je predstavil delovanje zveze v lanskem letu.

»Lovcem naše zveze moramo zagotoviti napredek, izboljšati javni pogled na lovca in lov, ohraniti naravo in divjad in svoje znanje prenašati na mlajše. Dobrine gozda, med katere spada tudi divjad, moramo znati promovirati in prenesti ljudem. Naša zveza je nadgradnja lovskih družin v smislu predstavljanja in promocije lovca, lovstva in divjadi v javnosti. Aktivno sodelujemo na regionalni ravni s državnimi organi, zavodi, institucijami in nevladnimi organizacijami pri uresničevanju ciljev na področju varstva narave in divjadi. Da smo resen partner in vredni zaupanja Lovske zveze Slovenije, smo dokazali z organizacijo lovsko kulturne prireditve ob 110-letnici slovenskega lovstva, ki smo jo organizirali oktobra lani skupaj z LD Senožeče in njenim zaslužnim članom Marijanom Sotlarjem, ki je prejel priznanje LZS in je že 50 let član zelene bratovščine,« je poudaril Sila.

V lanskem letu so izvedli prvo strelsko tekmo v okviru Zveze. Za razvoj strelstva pa so se povezali s Strelsko družino Svoboda Kazlje in tako naj bi letos podpisali Dogovor o sodelovanju, pri čemer bi BKZLD pomagala tudi pri vzdrževanju, ureditvi statusa in namenu strelišča v Kazljah. Izvedli so izobraževanja in zagovor lovskega izpita druge generacije lovskih pripadnikov ter tako izobrazili 14 lovcev, med katerimi so tudi tri lovke. Podpis zaprisege in podelitev spričeval sta bila opravljena v sklopu občinskega praznika Občine Komen na prazniku sivke v Ivanjem Gradu. Za novo generacijo pripravnikov so organizirali tudi tečaj varnega ravnanja z orožjem. »Gostili smo sestanek strokovnih tajnikov ZLD in strokovnih služb LZS, ki je bil v lovski koči LD Slavnik Materija. Po sestanku pa smo organizirali skupni lov ter zadnji pogon v lovišču Slavnik Materija. Aktivno smo sodelovali na občinskih praznikih Sežana, Komen (Festival sivke v Ivanjem Gradu)

in Hrpelje Kozina (otvoritev obnovljenega Bičuna). Zaživila pa je tudi ideja o ustanovitvi registrov zvez,« še nadaljuje Sila.

V letošnjem letu si zelena bratovščina BKZLD želi razviti svoj prapor, delovati bo začela spletna stran, radi pa bi prišli do novih prostorov. Še vedno bodo namenjali poudarek izobraževanju, zagonu lovskega strelstva in lovske kinologije, formiranju sekcije rogistov, kulturi in etiki, promociji divjačine kot zdravega vira hrani ipd. Občni zbor je bil tudi priložnost, da so v zvezo sprejeli LD Trstelj Kostanjevica na Krasu, ki šteje 42 članov in jo vodi starešina Jelko Lapajne in bo v letošnjem letu proslavila 60-letnico svojega delovanja. Tako BKZLD sedaj združuje 580 lovcev v 13 lovskih družinah. Na zboru članov so izvolili Jordana Štreklja za predsednika komisije za lovsko strelstvo, Aleš Brne pa je postal predsednik komisije za lovsko kinologijo.

S sladko torto, ki jo je spekla tajnica zveze in predsednica Društva slovenskih lovčev Ivica Kocjančič, so tudi simbolično obeležili 3. rojstni dan zveze, ki sta se ga udeležila tudi predsednik OZULA Primorsko lovskega upravljalnega območja Franco Germanis in predsednik Lovsko kinološkega društva Nova Gorica Angel Vidmar.

Besedilo in foto: Olga Knez

Več kot sto folkloristov, godcev in pevcev na semanji dnevu dvajsetega majnika

Sežana je imela v preteklosti bogato sejmsko tradicijo, saj sta se odvijala kar dva sejma na mesec. Na odru Kosovelovega doma v Sežani so 20. maja ob zaključku Tedna ljubiteljske kulture, ki letos poteka na temo folklore, predstavili bogato kraško-brkinsko folklorno dejavnost, združeno pod okriljem območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti Sežana, ki zajema območje občine Sežana, Komen, Divača in Hrpelje-Kozina. V nekaterih folklornih in godčevskih skupinah s Krasa nastopajo tudi prijatelji iz zamejstva. Častno

Maroltovo značko za več kot 40 let delovanja v godčevskih skupinah pa je prejel violinist Dario Berginc iz Sesljana.

Osrednja tema letošnjega Tedna ljubiteljske dejavnosti je folklorna dejavnost, s čimer so se ljubitelji kulture letos aktivno vključili v Evropsko leto kulturne dediščine. Na sežanskem so tako nedeljsko prireditev v kraški kulturni prestolnici poimenovali »Na semanji dan dvajsetega majnika«. Na oder je v organizaciji sežanske izpostave javnega sklada za kulturne dejavnosti stopilo več kot 100 folkloristov, godcev in pevcev s Krasa in Brkinov, ki so v skoraj dvournem programu predstavili bogato ljubiteljsko dejavnost, ki je prisotna na območju celotne Slovenije, kjer 5 tisoč kulturnih društev združuje 110 tisoč ljubiteljev, ki pripravijo 25 tisoč dogodkov letno oz. 500 prireditev na teden. Od tega je 500 folklornih skupin z več kot 10 tisoč folkloristi. Prireditev je režiral in za sceno poskrbel Tomaž Gantar, povezoval pa Igor Rojc. Predstave so se otroške in odrasle folklorne skupine, pevci ljudskih pesmi in godci ljudskih viž.

Nastopili so: otroška folklorna skupina (OFS) Mularija z borjača, ki je prikazala Grandov sejem, OFS Kamenčki s postavitvijo Čukova ženitev, FS KD Karla Štreklja iz Komna je predstavila še živo arhaično izročilo iz doline Režije, Plesno društvo Srebrna ovčerejsko dejavnost izpod Vremščice, FS KD Kraški šopek je postavila pravo osmico, FS KD Borjač pa svoj ples Na semanji dan. Z glasbo so popestrili Godci iz ptičje vasi Razvojnega društva Pliska iz Pliskovice, lajnar Vlado Nunčič in Brkinska banda FS Brkini.

Pozdrav in pohvale ljubiteljskim kulturnikom je izrekel tudi sežanski župan Davorin Terčon. Poudaril je pomen ljubiteljske dejavnosti, ki plemeniti tako srca in duše obiskovalcev in naredi vsak dan lepši. Kajti kulturna dediščina nam pomaga razumeti preteklost in ustvariti boljšo prihodnost. To se odraža tudi v sloganu letošnjega leta kulturne dediščine. O dediščini, kjer preteklost sreča prihodnost, smo lahko videli in slišali na tokratni prireditvi folklornih skupin v Sežani.

Vodja in predsednik sveta sežanske izpostave JSKD Vladislava

Navotnik in Urban Grmek Masič sta ob zaključku doživete in priske prireditve podelila zahvale nastopajočim društvu, ki so se odzvale povabilu. Poudariti je potrebno, da se v takem sestavu kraške in brkinske folklorne skupine z godci in pevci prvič predstavile na skupni prireditvi. Zlato priznanje za doseganje državne ravni je prejel mentor Tomaž Gantar. Prihodnje leto pa bo Teden ljubiteljske kulture posvečen plesni dejavnosti.

Častno Maroltovo priznanje pa je prejel godec na mandolino in violino Dario Berginc iz Sesljana, ki je v štirih desetletjih nastopal v več folklornih skupinah (petih). »Začel sem leta 1978 s tržaško skupino Stu ledi. Sodeloval sem pri Tamburaših PD France Prešeren iz Boljunca pod vodstvom Ervina Žerjale. Leta 2005 smo izdali lepo zgoščenko in imeli smo veliko nastopov v domačem kraju in drugod. Vključeni smo bili v italijansko vsedržavno združenje Assoplettro. Kar tri leta sem se vozil na vaje h KUD Kolo v Koper, kjer smo veliko tudi nastopali zunaj slovenskih meja. Deset let sem godel za Folklorno skupino Gatrož Nova Gorica. Tekmujem tudi za Folklorno skupino Na placu Šempeter. V zadnjih letih pa sem predan KD Borjač in Kraški šopek iz Sežane. Leta 2016 sem bil na snemanju na RTV Koper. Žal se je število naših članov v zadnjih letih zelo skrčilo, tako da se srečujemo le na vajah pred nastopi. Zelo sem počaščen za prejeto priznanje,« pove Berginc, ki je zaključil glasbeni konservatorij, poleg violine pa igra še mandolino, kitaro in klavir. Berginc, ki je delal kot trgovski potnik in nato uradnik, sedaj pa je seveda že več let upokojen, je imel tudi svojo folklorno skupino.

Tudi tokrat so bile nepogrešljive članice Društva kmetič sežanske regije, ki so obiskovalce postregle s kraškimi dobrotami že ob prihodu na prireditev in po zaključeni predstavi.

Besedilo in foto: Olga Knez

Kamišibaj v Štanjelu

Gražarjeva galerija v Štanjelu se je v sredo, 9. maja, pridružila vseslovenski akciji Zaigraj kamišibaj. Po različnih krajih Slovenije se je igralo štiriindvajset ur, na različnih lokacijah. Prva prireditev tega dne se je v Štanjelu odvijala minuto čez polnoč in je privabila 10 pripovedovalcev kamišibajkarjev s Krasa in Goriške in seveda kar nekaj gledalcev. V drugem sklopu predstav istega dne, ob 21. uri, pa so si gledalci, ki so zapolnili ulico pred galerijo, ogledali dvanajst predstav.

Številne, dobro obiskane predstave, so na ta dan pokazale, kako razširjen je kamišibaj v Sloveniji, kjer se javno izvaja od leta 2013. K nam ga je z Japonske zanesel Igor Cvetko. Z razvijanjem in promoviranjem kamišibaja na slovenskem se ukvarjata Društvo Zapik ter Društvo KAMIŠIBAJ Slovenije, ki je bilo soorganizator sobotnega dogodka v Štanjelu. Skupaj z Javnim zavodom Komenski Kras in Gražarjevo galerijo so omogočili nastop članov Japonskega mednarodnega združenja kamišibaja IKAJA. Le ti so se udeležili Mednarodnega simpozija z naslovom: Umetnost kamišibaja – Beseda podobe in podoba besede, ki je potekal v Ljubljani od 10. do 12. maja.

Japonski gostje so s svojim programom v Štanjelu navdušili številno občinstvo. Poleg štirih kamišibaj predstav so pripravili kratko predstavitev te japonske gledališke umetnosti ter odgovarjali na vprašanja navdušenih gledalcev. Med gledalci je bilo veliko kamišibajkarjev, med njimi tudi otroci, ki so v preteklih dneh predstavljali svoje zgodbe.

Obiskovalci so si obenem v Gražarjevi galeriji ogledali razstavo ilustracij štirih kamišibajev avtoric Vesne Marion, Tanje Samec, Vlaste Markočič ter Alje Furlan, ki je pred kratkim svojo zgodbo izdala v knjižni obliki.

Obisk iz domovine kamišibaja pa napoveduje še en zanimiv

dogodek: Štanjel bo letošnje prizorišče 6. Slovenskega festivala kamišibaj gledališča (17.–19. avgust 2018), ki ga pripravljata Javni zavod Komenski Kras v sodelovanju z Društvom KAMIŠIBAJ Slovenije.

Poročilo o zdravstveni ustreznosti pitne vode za leto 2017

Javno podjetje Kraški vodovod Sežana, d. o. o., izvaja gospodarsko javno službo oskrbe s pitno vodo na območju občin Sežana, Divača, Hrpelje - Kozina, Komen in delu občine Miren - Kostanjevica.

S pitno vodo iz Brestoviškega vodovoda, Nanoškega vodovoda in štirih lokalnih vodovodov (Barka, Branica, Štjak in Mahniči)

se oskrbuje približno 21.000 uporabnikov. Nekaj naselij v občini Hrpelje - Kozina pa se oskrbuje iz vodovodnega sistema Ilirska Bistrica, katerega vodni vir upravlja Komunala Ilirska Bistrica.

Za zagotavljanje ustreznosti pitne vode se na vseh vodovodnih sistemih pitna voda pripravlja s filtracijo preko peščenih filtrov in dezinfekcije vode s kloriranjem. Laboratorijsko preskušanje vzorcev pitne vode je v letu 2017 izvajal Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano.

Vodooskrbni sistem	Oskrbovana naselja	Št. oskrbovanih prebivalcev	Trdota vode °N
BRESTOVIŠKI vodovod	Avber, Bač pri Materiji, Beka, Betanja, Brestovica pri Komnu, Brestovica pri Povirju, Brežec, Brje pri Komnu, Brje pri Koprivi, Coljava, Dane pri Divači, Dane pri Sežani, Divača, Divči, Dobravlje, Dol pri Vogljah, Dolnje Ležee, Dolnje Vreme, Dutovlje, Famlje, Filipčje Brdo, Gabrovica, Godnje, Gorenje, Goriče, Gorjansko, Gornje Vreme, Gradišče pri Divači, Gradišče pri Materiji, Gradnje, Grahovo Brdo, Griže, Hrpelje, Hruševica, Hudi Log, Ivanji Grad, Jakovce, Kačiče - Pared, Kazlje, Klanec pri Komnu, Klanec pri Kozini, Kobdijl, Kobjeglava, Komen, Kopriva, Korita na Krasu, Kosovelje, Kostanjevica na Krasu, Kozina, Krajna vas, Kregolišče, Kreplje, Križ, Krvavi Potok, Lipa, Lipica, Lokev, Lokvica, Lukovec, Majcni, Mali Dol, Markovščina, Matavun, Materija, Merče, Mihele, Nadrožica, Naklo, Nasirec, Nova vas, Novelo, Obrov, Ocizla, Opatje selo, Orlek, Petrinje, Plešivica, Pliskovica, Podbreže, Ponikve, Povir, Povžane, Prelože, Preserje pri Komnu, Prešnica, Ritomeče, Rodik, Rožice, Rubije, Sela na Krasu, Sežana, Skadanščina, Skopo, Slope, Sveto, Šepulje, Šibelji, Škocjan, Škofi, Škoflje, Škrbina, Šmarje, Štanjel, Štorje, Tabor, Temnica, Tomačevica, Tomaj, Tublje pri Hrpeljah, Tublje pri Komnu, Tupelče, Utovlje, Vale, Veliki Dol, Veliko Polje, Voglje, Vojšiča, Volčji Grad, Vrabče, Vremski Britof, Vrhovlje, Vrhpolje, Zagrajec, Zavrhek, Žirje	19.500	14
Lokalni vodovod BRANICA	Čehovini, Dolanci, Koboli, Kodreti, Trebižani, Večkoti,	150	12

V letu 2017 je bilo na območju, ki ga upravlja Kraški vodovod Sežana, odvzetih 164 vzorcev obdelane vode za mikrobiološke analize in 94 vzorcev obdelane vode za analize na fizikalno kemijske parametre. Poleg tega je bilo odvzetih še 15 vzorcev surove vode (pred obdelavo) za mikrobiološke analize in 15 vzor-

cev surove vode za fizikalno kemijske analize. Zdravstveno ustreznost in skladnost pitne vode s pravilniki se ocenjuje na podlagi opravljenih mikrobioloških preiskav, fizikalno-kemijskih preiskav ter terenskih meritev.

Tabela 2: Rezultati mikrobioloških in fizikalno kemijskih analiz po oskrbovalnih območjih

Vodooskrbni sistem	NOTRANJNI NADZOR				DRŽAVNI MONITORING			
	MIKROBIOLOŠKE ANALIZE		FIZIKALNO-KEMIJSKE ANALIZE		MIKROBIOLOŠKE ANALIZE		FIZIKALNO-KEMIJSKE ANALIZE	
	ustrezen	neustrezen	ustrezen	neustrezen	ustrezen	neustrezen	ustrezen	neustrezen
BRESTOVIŠKI vodovod	89	1	34	0	25	0	25	0
Lokalni vodovod BRANICA	6	0	2	0	2	1	2	0

Na območju vodovoda Brestovica je bil od skupno 114 odvzetih mikrobioloških vzorcev en vzorec neskladen zaradi prisotnosti koliformnih bakterij (<4). Vzrok neustreznosti je bil v neustreznem vzorčnem mestu v črpališču. Pri ponovnem vzorčenju je bil vzorec skladen. Vseh 60 vzorcev, odvzetih za analizo na kemijske parametre, je bilo skladnih.

Na območju Nanoškega vodovoda in na lokalnih vodovodih Barka, Branica, Štjak in Mahniči so bili vsi vzorci, odvzeti v okviru notranjega nadzora, zdravstveno ustrezni. V okviru državnega monitoringa je bil po en vzorec na LV Štjak, LV Branica in Nanoškem vodovodu neskladen zaradi prisotnosti koliformnih bakterij oziroma povečanem skupnem številu mikroorganizmov pri 37 °C. V vseh treh primerih je bil vzrok v hišni vodovodni napeljavi. Stranki je bilo izdano priporočilo Nacionalnega inštituta za javno zdravje o vzdrževanju internega omrežja, pri ponovnem vzorčenju so bili vzorci zdravstveno ustrezni.

V letu 2017 je bil na vodooskrbnem sistemu Povezava Ilirska Bistrica kljub temu, da so bili vsi vzorci v okviru notranjega nadzora zdravstveno ustrezni, kar 5 krat uveden ukrep obveznega prekuhavanja pitne vode v skupni dolžini kar 111 dni. Vzrok za uvedbo ukrepa je bila povišana motnost zaradi neustrezne priprave vode v vodarni v Ilirski Bistrici ob večjih padavinah. Ukrepi prekuhavanja so bili preklicani šele po pre-

jemu potrdila o zdravstveni ustreznosti vode s strani upravljalca.

Na vodovodnih sistemih smo spremljali higiensko stanje objektov in cevovodov, izvajali planirano in interventno čiščenje ter dezinfekcijo vodovodnih objektov. Ukrepe smo izvajali skladno s HACCP načrtom, upoštevajoč navodila in priporočila Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) ter Nacionalnega laboratorija za okolje in hrano Koper (NLZOH).

Na podlagi rezultatov laboratorijskih preizkušanj pitne vode in drugih ugotovitev notranjega nadzora ugotavljamo, da je bila v letu 2017 oskrba s pitno vodo Kraškega vodovoda na vseh vodovodnih sistemih ustrezna in varna za uporabo.

Na kakovost pitne vode vplivate tudi sami. Redno nadzorujte interne vodovodne inštalacije, spremljajte obvestila izvajalca javne službe glede ukrepov za zagotavljanje kakovosti pitne vode in morebitnih motenj pri oskrbi ter upoštevajte izdana navodila in priporočila.

Kraški vodovod Sežana, d. o. o.

Zdravje v občini 2018

Prikaz Zdravje v občini 2018 je namenjen pregledu ključnih kazalnikov zdravja v občini v primerjavi s slovenskim in regionalnim povprečjem. Okolje, v katerem ljudje bivajo in delajo, pomembno vpliva na njihovo zdravje. S prikazom zdravstvenega stanja želimo spodbuditi deležnike na lokalni ravni, zlasti odločevalce, pri njihovih aktivnostih za promocijo in krepitev zdravja svojih prebivalcev. Podatke za vse slovenske občine, dodatne grafične prikaze in definicije kazalnikov najdete na spletni strani <http://obcine.nijz.si>. Več podatkov o zdravju pa lahko najdete na spletni strani <https://podatki.nijz.si>.

Nekaj dejstev o zdravju v občini

Zdravstveno stanje in umrljivost

- Bolniška odsotnost delovno aktivnih prebivalcev je trajala povprečno 12,3 koledarskih dni na leto, v Sloveniji pa 14,4 dni.
- Delež oseb, ki prejemajo zdravila zaradi povišanega krvnega tlaka, je bil blizu slovenskemu povprečju, za sladkorno bolezen nižji od slovenskega povprečja.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi srčne kapi je bila 1,1 na 1000 prebivalcev, starih 35 do 74 let, v Sloveniji pa 2,1.
- Pri starejših prebivalcih občine je bila stopnja bolnišničnih obravnav zaradi zlomov kolka 11,3 na 1000, v Sloveniji pa 6,2. To je občina z najvišjo vrednostjo v Sloveniji.
- Delež uporabnikov pomoči na domu je bil višji od slovenskega povprečja.

- Stopnja umrljivosti zaradi samomora je bila 6 na 100.000 prebivalcev, v Sloveniji pa 20.

•

Dejavniki tveganja za zdravje in preventiva

- Telesni fitnes otrok je bil blizu slovenskemu povprečju.
- Stopnja bolnišničnih obravnav zaradi poškodb v transportnih nezgodah je bila 1,4 na 1000 prebivalcev, v Sloveniji pa 1,6.
- Delež prometnih nezgod z alkoholiziranimi povzročitelji je bil višji od slovenskega povprečja.
- Odzivnost v Programu Sviti - presejanju za raka debelega črevesa in danke je bila 62,7 %, v Sloveniji pa 64,3 %.
- Presejanost v Programu Zora - presejanju za raka materničnega vratu je bila 76,3 %, v Sloveniji pa 71,8 %.

•

Več o zdravju v naši občini si lahko preberete v publikaciji, ki je objavljena na spletnem naslovu <http://obcine.nijz.si/Dokumenti/pdf/2018/obcine/49.pdf>. Tam najdete tudi tabelo s kazalniki zdravja v občini Komen, kjer so prikazane izbrane vrednosti kazalnikov zdravja za občino v primerjavi z upravno enoto, statistično regijo in Slovenijo.

NIJZ Nacionalni inštitut
za javno zdravje

Enajsto ocenjevanje salam in klobas

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica, Kmetijska svetovalna služba Sežana je 5. in 6. aprila v sodelovanju z Društvom turizma na kmetijah »Fraska« in kmetijo Boža Škapina iz Vrabč že enajsto leto organizirala ocenjevanje

salam in klobas.

Prvo leto je bilo ocenjevanje namenjeno le pridelovalcem območja UE Sežana, po enajstih letih pa je to preraslo v regijsko ocenjevanje z vzorci iz Krasa, Brkinov, Istre, Vipavske doline, Idrije, Kanala, Deskel, Črnega Vrha pa do Razdrtega.

Zaradi velikega števila vzorcev je imela strokovna komisija v sestavi Mirjane Košuta, Marte Koruza, Anke Rojc Polanec, Milene Štolfa, Boštjana Mohorčiča, Zvonka Sedmaka in predsednika komisije Srečka Horvata veliko dela. Za nemoteno ocenjevanje je poskrbel Slavko Može, eden od pobudnikov ocenjevanj že od samega začetka. Ocenjevanje je bilo anonimno, vsi vzorci so bili oštevilčeni.

Komisija je ocenjevala po pravilniku o ocenjevanju kakovostnih trajnih mesnih izdelkih na razstavi »Dobrote slovenskih kmetij« na Ptuj.

Maksimalno število točk, ki ga vzorec lahko doseže, je 20. Pri ocenjevanju posameznih lastnosti vzorca se uporablja točkovnik iz ocenjevalnega zapisnika. Ocenjuje se zunanji izgled, sestavo prereza, barvo prereza, teksturo, vonj in okus.

Komisija je 5. aprila letos ocenila 74 vzorcev, od tega 21 klobas in 53 salam. Največ je bilo svinjskih, nekaj pa tudi govejih in iz ovčjega mesa. Od divjačine pa je bilo največ klobas oziroma

salam iz mesa divjega prašiča, pa damjaka, košute in jelena.

Dan kasneje je na kmetiji Škapin sledila razglasitev rezultatov s podelitvijo priznanj. Dogodka se je udeležil tudi župan občine Vipava, g. Ivan Princes.

Po uvodnem pozdravu Milene Štolfa je predsednik ocenjevalne komisije, g. Srečko Horvat, nagovoril prisotne in predstavil potek ocenjevanja.

Vzorci so bili v povprečju zelo dobri. Se pa je pri nekaterih vzorcih poznalo muhasto vreme v času sušenja, ki je povzročilo obilo preglavic, kar je imelo za posledice zasušenost roba in luknjičavost v notranjosti izdelka.

Sledila je podelitev priznanj. Za bronasto priznanje je bilo potrebno doseči od 17 do 17,99 točk, za srebrno od 18 do 18,99 točk in za zlato od 19 do 19,99 točk.

Podeljenih je bilo 49 priznanj, in sicer 12 zlatih, 21 srebrnih in 16 bronastih. Po podelitvi priznanj je sledila pokušina vseh ocenjenih vzorcev salam in klobas. Vsak se je lahko pri predsedniku ocenjevalne komisije seznanil z oceno in morebitnimi napakami svojega izdelka, saj ocenjevanja niso zgolj tekmovalnega, pač pa tudi izobraževalnega značaja. Pomembna sta tudi druženje in izmenjava izkušenj.

Besedilo: Milena Štolfa

Prireditve

JAVNI ZAVOD KOMENSKI KRAS, TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER ŠTANJEL

Štanjel 1a, 6222 Štanjel, +386 (0)5 769 00 56, +386 (0)41 383 986, tic.stanjel@stanjel.eu, www.stanjel.eu

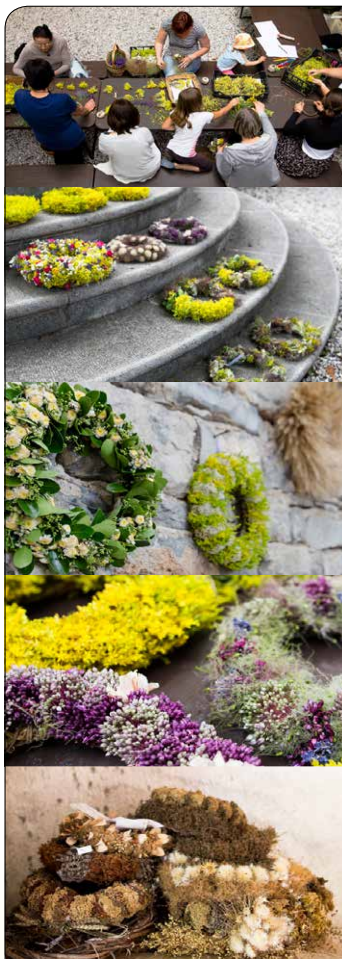
Mesečni napovednik prireditev v Občini Komen 15. JUNIJ – 15. JULIJ 2018

Datum	Ura	Prireditve	Kraj	Organizator/informacije
15. junij PETEK	17:00 21:00	Komenski občinski praznik: slavnostna seja s podelitvijo občinskih priznanj in Grajsko poletje 2018: glasbeni koncert Prifarskih muzikantov z otroškim pevskim zborom POŠ Štanjel	Štanjel, kulturni dom in grajsko dvorišče	Občina Komen Tel.: +386 (0)5 731 04 50 obcina@komen.si www.komen.si in ŠKUD Biser Krasa Štanjel Tel.: +386 (0)31 378 424 hocevar.boris@siol.net
16. junij SOBOTA – 17. junij NEDELJA	17:00 – 2:00	GUŠT IN ŽLUK: Komenski občinski praznik: Otroški program Predstavitve domačih društev in drugih ustvarjalcev Tržnica domačih dobrot in izdelkov Klapa Leut Nočni skok Lea Sirk s skupino	Komen, vaško središče	Občina Komen in Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 731 04 50 +386 (0)5 769 00 56 obcina@komen.si tic.stanjel@stanjel.eu www.komen.si www.stanjel.eu
17. junij NEDELJA	17:00	Komenski občinski praznik: Podelitev Štrekljeve nagrade	Gorjansko, Štrekljeva domačija	Občina Komen, JSKD OI Sezana Tel.: +386 (0)5 731 04 50 ; +386 (0)5 731 00 90 obcina@komen.si oi.sezana@jskd.si www.komen.si www.jskd.si
18. junij PONEDELJEK	18:00	Komenski občinski praznik: Zaključni koncert pevskih zborov Osnovne šole Komen z domačimi in tujimi gosti	Štanjel, grajsko dvorišče	Osnovna šola Komen Komen 61a, 6223 Komen Tel.: +386 (0)5 731 89 20 +386 (0)51 611 666 os.komen@guest.arnes.si www.os-komen.si
25. junij PONEDELJEK – 26. avgust NEDELJA		Poletna avtobusna povezava med dvema gradovima	Štanjel – Devin	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
24. junij NEDELJA	15:00	Venček sv. Ivana: delavnica, spremljevalni kulturni program in raznos venčkov	Štanjel, staro mestno jedro	Javni zavod Komenski Kras in Inicijativa za venček Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
	19:00	Pohod v kresno noč	Kobjeglava – Štanjel	Društvo Kraški slavček Kobjeglava - Tupelče Tel.: +386 (0)40 277 337 kraski.slavcek@gmail.com
	20:00	Zborovski koncert Vokalne skupine Vikra Zborovodkinja: Petra Grassi	Štanjel, cerkev sv. Danijela	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu

29. junij PETEK	21:00	Grajsko poletje 2018: glasbeni koncert skupine Prizma in Slavka Ivančiča	Štanjel, grajsko dvorišče	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Tel.: +386 (0)31 378 424 hocevar.boris@siol.net
30. junij SOBOTA – 1. julij NEDELJA	10:00	9. Festival sivke na Krasu	Ivanji Grad	Zavod Festival sivke na Krasu Ivanji Grad 3, 6223 Komen Tel.: +386 (0)41 387 830 tanja@ekotera.si www.ekotera.si
30. junij SOBOTA	21:00	Gledališka komedija »Vse o ženskah« Mira Gavrana v izvedbi gledališke skupine KRD Brce iz Gabrovice pri Komnu Režija: Minu Kjuder in Sergej Verč	Gabrovica pri Komnu	Gledališka skupina KRD Brce Gabrovica pri Komnu Gabrovica pri Komnu 62, 6223 Komen Tel.: +386 (0)31 822 437 info@brce.si www.brce.si
30. junij SOBOTA – 1. julij NEDELJA	10:00	9. Festival sivke na Krasu	Ivanji Grad	Zavod Festival sivke na Krasu Ivanji Grad 3, 6223 Komen Tel.: +386 (0)41 387 830 tanja@ekotera.si www.ekotera.si
24. junij NEDELJA – 27. avgust NEDELJA		Poletna avtobusna povezava med dvema gradovima	Štanjel – Devin	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
2. julij PONEDELJEK – 6. julij PETEK		Poletje na Krasu: Štanjel 2018	Štanjel, osnovna šola	Športna zveza Komen Tel.: +386 (0)41 892 807 (Mateja) +386 (0)40 645 767 (Rajko) +386 (0)41 221 169 (Boštjan) info@szkomen.si

Razstave

Datum/odprtje razstave	Razstava	Kraj	Organizator/informacije
začasna razstava 21. april 2018 SOBOTA – 30. marec 2019 SOBOTA	Kras v mojem spominu – razstava slik in grafik ob 30. obletnici Galerije Lojzeta Spacala	Štanjel – Grad: Galerija Lojzeta Spacala	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
stalna razstava	Razstava Maks Fabiani	Štanjel – Kvadratni stolp	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
začasna razstava	Ana & Gaja Art Gallery	Štanjel – Vhodni stolp	Ana in Gaja Hanzel Tel.: +386 (0) 31 667 875 gaja.hanzel@gmail.com
začasna razstava	Razstava Kraški ovčarji – sinovi burje	Štanjel – Fabianijeva dvorana	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu
začasna razstava 25. maj PETEK – 31. avgust PETEK	Tematska razstava Po sledih Avgusta Kafola	Štanjel – Kvadratni stolp	Javni zavod Komenski Kras Tel.: +386 (0)5 769 00 56 tic.stanjel@stanjel.eu www.stanjel.eu

Venček svetega Ivana

Grad Štanjel,
nedelja, 24. 6. 2018,
od 15.00 dalje

Spletanje venčkov sv. Ivana in njihovo obežanje ob kresnem večeru na vrata domov je značilno za kraške vasi. Šega izhaja iz časov poganstva in temelji na ljudskem verovanju v posebno moč nabranih rastlin, zlasti ostre homulice ožirema, kot se jim pravi na Krasu, "rumenih krušcev", ki naj bi ljudi in domove varovali pred nesrečami. Venčki so za okras, predvsem pa za srečo in zaščito svojega doma. Na delavnici, ki na Gradu Štanjel poteka vsako leto v mesecu juniju, se spleta tako tradicionalne kot tudi fantazijske in otroške venčke.

Vabljeni na pestro in živahno dogajanje:

DELAVNICA PLETENJA VENČKOV: 15.00–18.00, GRAD ŠTANJEL

Na delavnici se udeleženci naučijo tehnike spletenja venčkov in izdelajo svoj venček. V duhu tradicije sledi sežig starih in raznos novih venčkov po starem jedru Štanjela, dogodek pa se zaključi z razglasitvijo in podelitvijo nagrad za najlepše venčke.

Prispevek za delavnico: 10 EUR

Možen je tudi **vodeni ogled Štanjela** na temo venčka s pričetkom ob 17.00.

Zbirno mesto: TIC Štanjel / prispevek za vodeni ogled: 5 EUR

SPREMLJEVALNI KULTURNI PROGRAM OD 18.00 DALJE, GRAD ŠTANJEL

- * nastop **Kulturnega društva Borjač**
- * odprtje razstave **Drevo življenja** – vezanine na pečah študijskega krožka **Noša pri Razvojnem društvu Vrhe** in pogovor s poznavalko narodnih noš, **Márto Košuta**
- * predstavitev raziskovalne naloge **Nā našmi Bərjači** in **Zlate kuharice** učenec in učencev Osnovne šole Komen
- * zborovski koncert **Vokalne skupine Vikra** ob 20. uri v cerkvi sv. Danijela

POHOD V KRESNO NOČ Kobjeglava – Štanjel – Kobjeglava

Pohod se prične ob 19. uri pri kulturnem domu v Kobjeglavi.

Ob prihodu v Kobjeglavo sledi druženje ob kresu.

Udeležba na pohodu je na lastno odgovornost.

Kontakt: Društvo Kraški slavček Kobjeglava – Tupelče

040 277 337 (Erika), kraski.slavcek@gmail.com

Organizatorji:

Javni zavod Komenski Kras,

Iniciativa za venček in

Društvo Kraški slavček Kobjeglava – Tupelče

Kontakt: 05 769 00 56, tic.stanjel@stanjel.eu

TERMINI

2.7. - 9.7.2018
9.7. - 13.7.2018

**POLETJE
NA KRASU
ŠTANJEL 2018**

INFO

041 892 807 / MATEJA
040 645 767 / RAJKO
041 221 169 / BOŠTJAN
INFO@SZKOMEN.SI

ŠPORTNA ZVEZA KOMEN

6-15 LET

Podarjamo abonma za ogled predstav v SNG Nova Gorica

Glasi Burja vam v sodelovanju s SNG Nova Gorica podarja abonma MALI ODER, ki zajema sodobne predstave z drugačno in samosvojo gledališko govorico.

Odgovorite na nagradno vprašanje in se potegujte za BREZPLAČNI abonma MALI ODER. Med prejetimi pravilnimi odgovori bomo izžrebali srečnega nagrajenca, ki si bo od oktobra 2018 do maja 2019 ogledal naslednje gledališke predstave: Človeški glas, Korak v pravo smer, Idiomatic, Nekaj ljudi išče in crkne od smeha, Prekleti kadilci in izbirno predstavo.

NAGRADNO VPRAŠANJE

Koliko predstav zajema abonma Mali oder?

- pet
- šest
- sedem

Odgovore pošljite na uredništvo glasila po e-pošti burja@komen.si ali na naslov Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen, s pripisom za abonma SNG, do 20. 8. 2018.

vilenica

**33. MEDNARODNI
LITERARNI FESTIVAL**

4.-9. 9. 2018

PISATI IN

PREŽIVETI

www.vilenica.si

Generalni medijski pokrovitelj
primorske novice

**SE 20
ZO 18
NIA 19**

VPIS ABONMAJEV

junija in od 1. do 15. septembra 2018

VZNEMIRLJIVE PREDSTAVE

RAZNOLIKI ABONMAJI ZA ODRASLE IN OTROKE

Z ABONMAJEM SI OGLEDATE PREDSTAVO LE ZA DOBRO POLOVICO VSTOPNICE V REDNI PRODAJI

BLAGAJNA GLEDALIŠČA: PON-PET 10.00-12.00 in 15.00-18.00, ob sobotah 10.00-13.00 ter uro pred začetkom predstav

www.sng-ng.si

PRIJAVA NA NAŠE ODRE:

ANA DESETNICA SEŽANSKA

Petek, 6.7. od 16h dalje

Na ploščadi pred Kosovelovim domom Sežana in MC Podlago ulična gledališča in vragolije Ane Desetnice, ustvarjalne delavnice in Kamišibaj

Organizatorji: Klub študentov Sežana, Kosovelov dom Sežana in Mladinski center Podlaga

Več informacij in podroben program od 20.6. dalje na spletnih straneh or-

ganizatorjev.
Vstop je prost.

(Fotografija iz prejšnjih edicij festivala, arhiv KDS.)

koncert Tržaškega pevskega zbora
Pinko Tomažič ob Dnevu borca

Torek, 3.7. ob 20.30 v amfiteatru

V primeru dežja bo koncert v dvorani.
Vstopnina: 5 EUR odrasli in 3 EUR otroci do 14. leta starosti.

JULIJZUNI

ponedeljki & srede

2. in 4. julij / 9. in 11. julij / 16. in 18. julij

MLADIFEST

ustvarjalne kuharske delavnice, zabavne igre, pripovedovalski večer, ustvarjalne in plesne delavnice, vodne igre, lovnaskritizakladinšportne aktivnosti za otroke, predstave za otroke

petek, 20. Julij: **GLAS-BA delavnica**

Za delavnico GLAS-BA in ustvarjalne kuharske delavnice so obvezne prijave.

VSTOP PROST. Več informacij in podrobnejši program:
www.kosovelovdom.si in www.mcpodlaga.com

Organizatorji: Kosovelov dom Sežana, ŠD PoSKOKec in Mladinski center Podlaga

Občina Sežana to leto gosti filmski maraton

MUVIT/6x60!

MUVIT/6x60 je nepozabna avantura filmskega ustvarjanja – filmski maraton, kjer prijavljene filmske ekipe v 60-ih urah napišejo, posnamejo, zmontirajo in dostavi-jo film dolžine 6 - 8 min. Vsaka filmska ekipa ob začetku maratona izžreba ovojnico s tremi usmeritvami (akcija - predmet - stavek), ki jim mora slediti pri ustvarjanju filma.

Žirija nagradi 3 ekipe, ki dane usmeritve najbolj kreativno in filmično uporabijo v svojem filmu.

Filmski maraton bo potekal od 13. do 15. avgusta v Sežani, zaključna prireditev s projekcijo ustvarjenih filmov, stand up komikom in podelitvijo nagrad zmagovalcem pa bo v petek, 17.8. ob 21. uri v amfiteatru Kosovelovega doma Sežana.

Prijave za filmske ekipe se odprejo v začetku meseca junija, prijava je možna na: <http://muvit6x60.com/>

Filme nastale na maratonih si lahko ogledate na youtube kanalu MUVIT/6X60.

POLETNI KINO NA KRASU 2018

nedelja, 1. 7. ob 21.30

V CIAMBRI (A Ciambra)

Jonas Carpignano / Italija, Francija, ZDA, Švedska / 2017 / 120'

sreda, 4. 7. ob 21.30

PRETESNA KOŽA (Short Skin - I dolori del giovane Edo)

Duccio Chiarini / Italija / 2014 / 86'

nedelja, 8. 7. ob 21.30

SUBURRA (Suburra)

Stefano Sollima / Italija, Francija / 2015 / 130'

sreda, 11. 7. ob 21.30

POPOLNI TUJCI (Perfetti Sconosciuti)

Paolo Genovese / Italija / 2016 / 97'

MLADIFEST 2016

sreda, 18. 7. ob 21.30

Soorganizacija: MC Podlaga in Klub študentov Sežana

ČLOVEŠKI KAPITAL (Il capitale umano)

Paolo Virzi / Italija, Francija / 2013 / 111'

sreda, 25. 7. ob 21.30

NESKONČNA LEPOTA (La grande bellezza)

Paolo Sorrentino / Italija, Francija / 2013 / 142'

Predvajanja bodo v amfiteatru Kosovelovega doma Sežana. Če bo vreme slabo pa bodo predvajanja v Veliki ali Srednji dvorani.

Vstop na projekcije je prost, vstopnine ni.

Gust in Žluk

KOMENSKI OBČINSKI PRAZNIK

KOMEN, 16. JUNIJ 2018

ob 17. uri

- **Animacija za otroke**
PIKA FLIKA, POSLIKAVA OBRAZA
ŠPORTNO DRUŠTVO POSKOKEC
- **Predstavitve domačih društev in drugih ustvarjalcev**
- **Tržnica domačih dobrot in izdelkov**

od 19. ure dalje

Klapa Leut

Nočni skok

Lea Sirk s skupino

www.komen.si

V primeru slabega vremena prireditve odpade.
Organizator si pridružuje pravico do spremembe programa.

Praznik občine Komen, 15. junij do 18. junij 2018

Petek, 15. junij 2018

Štanjel Slavnostna seja občinskega sveta, Kulturni dom
ob 21. uri: Grajsko poletje Štanjel 2018, Grad
Prifarski muzikanti in Otroški pevski zbor POŠ Štanjel

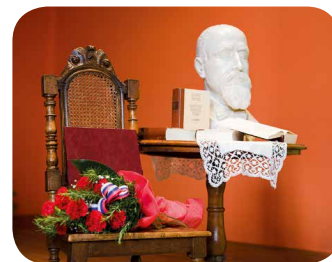
Sobota, 16. junij 2018, ob 17. uri

Komen

Osrednja prireditev ob občinskem prazniku

Nedelja, 17. junija 2018, ob 17. uri

Gorjansko Podelitev Štrekljeve nagrade
na Štrekljevi domačiji

Ponedeljek, 18. junij 2018, ob 18. uri

Štanjel Zaključni koncert pevskih zborov OŠ Komen
z domačimi in tujimi gosti

ALUKOMEN

Več o dogodkih na www.stanjel.eu

Organizatorji posameznih dogodkov: Občina Komen, ŠKUD Biser Krasa Štanjel,
Javni sklad za kulturne dejavnosti, OŠ Komen. Koordinator praznika občine Komen: Javni zavod Komenski Kras.
Organizatorji si pridružujejo pravico do spremembe programa. Vstop na posamezne dogodke na lastno odgovornost.
Prosimo parkirajte na označenih parkiriščih.

